

ESTRATÈGIA DE DESENVOLUPAMENT LOCAL PARTICIPATIU DE MALLORCA PER AL PERÍODE 2023 – 2027

GRUP D'ACCIÓ LOCAL ASSOCIACIÓ MALLORCA RURAL

leader
mallorca
rural

Redacció agost 2023

Revisió parcial març 2026

Índex

ESTRATÈGIA DE DESENVOLUPAMENT LOCAL PARTICIPATIU DE MALLORCA PER AL PERÍODE 2023 – 2027	1
GRUP D'ACCIÓ LOCAL ASSOCIACIÓ MALLORCA RURAL	1
1. INTRODUCCIÓ.....	4
2. GRUP D'ACCIÓ LOCAL.....	5
3. DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PRÈVIA DE L'ENTITAT EN EL DISSENY, EL DESENVOLUPAMENT I L'APLICACIÓ DE PROJECTES I PROGRAMES DE DESENVOLUPAMENT RURAL, AIXÍ COM DELS RESULTATS OBTINGUTS	6
4. MECANISMES I ORGANITZACIÓ DE LA PARTICIPACIÓ CIUTADANA.....	10
4.1 Mecanismes i organització de la participació ciutadana aplicats en el procés de disseny de l'Estratègia de Desenvolupament Local Participatiu en cadascuna de les fases principals, incloent-hi els resultats i el grau de participació assolida.....	10
4.2 Mecanismes i organització de la participació ciutadana previstos per al seguiment i l'avaluació de l'Estratègia de Desenvolupament Local Participatiu	14
5. DESCRIPCIÓ GENERAL DE LA ZONA LEADER	15
6. DESCRIPCIÓ DE LA ZONA DES DEL PUNT DE VISTA GEOGRÀFIC, ADMINISTRATIU, SOCIOECONÒMIC I MEDIAMBIENTAL	15
7. DIAGNÒSTIC I ANÀLISI DAFO	17
7.1 Anàlisi quantitatiu.....	17
7.2 Anàlisi qualitatiu	39
7.3 Anàlisi DAFO	44
8. DETECCIÓ DE NECESSITATS I ASPPECTES INNOVADORS	46
9. DESCRIPCIÓ DE L'EDLP 2023–2027	47
9.1. Objectius generals de l'EDLP 2023 – 2027	48
9.2. Abordatge dels objectius i necessitats de la PAC 2023–2027 des de l'EDLP 2023–2027	51
9.3. Quantificació a través d'indicadors de resultat adaptats al sistema d'indicadors previst per al PEPAC 56	
10. PROJECTES DE L'EDLP 2023–2027	57
10.1. Projectes orientats a l'enfortiment del sector primari a través de la competitivitat, especialització, formació i emprenedoria.....	57
MARCA DE VALOR LOCAL PER A PRODUCTES, SERVEIS I TALENT DEL MUNICIPI.....	58
ADQUISICIÓ PORGADORA DE GRA	58
CREACIÓ D'UN SERVEI DE DINAMITZACIÓ RURAL, SUPORT A LES GESTIONS, COMERCIALIZACIÓ I FINANÇAMENT PEL SECTOR AGRARI DE DEIÀ	59
10.2. Projectes orientats a la sobirania alimentària, la conservació, la visualització i el relleu generacional com a motor de cohesió social.....	61
ZONA VERDA DE NA MARRANXA.....	61
DESBROSSAMENT CAMINS DE FORA VILA	62
REHABILITACIÓ, RECONSTRUCCIÓ, MILLORA I NETEJA DE LES SÈQUIES DE BUNYOLA	62
IL·LUMINACIÓ CAMPANAR DE L'ESGLÉSIA PARROQUIAL DE CAMPANET	63
OBRES DE REMODELACIÓ D'ESPAI PÚBLIC DESTINAT A RECREACIÓ I LLEURE	64
RECUPERACIÓ DE MARGES DEL MUNICIPI D'ESPORLES.....	65

ADEQUACIÓ CAMÍ RURAL PER FACILITAR L'ACTIVITAT AGRÀRIA	66
RECUPERACIÓ DEL JARDÍ DE L'ESGLÉSIA DE MARIA DE LA SALUT	67
PROJECTE DE MILLORA DE CAMINS PÚBLICS MUNICIPALS DEL TERME DE MONTUÏRI.....	67
MILLORA I CONDICIONAMENT DEL CAMÍ DE CAN FLOR	68
MILLORA DE CAMINS RURALS DE SANT JOAN.....	69
DOTACIÓ MOBILIARI ÀREA RECREATIVA ACTIVITATS DE LLEURE I OCÍ ZONA FORESTAL SON LLAÛT	70
ADEQUACIÓ I MILLORA DE LA SEGURETAT VIÀRIA AL CAMÍ DE BINIBONA MITJANÇANT LA CONSTRUCCIÓ DE RACONERES.....	71
MILLORES I CONDICIONAMENT DE LA PLAÇA DE JORNETS	72
PLAÇA FRESCA I VIVA: CREACIÓ D'UN REFUGI CLIMÀTIC AMB NATURA I JOC INFANTIL A SINEU	73
10.3. Projectes orientats a l'adaptació climàtica i la gestió eficient dels recursos naturals	74
GESTIÓ PER A LA MILLORA DE L'EFICIÈNCIA HÍDRICA DEL MUNICIPI DE BANYALBUFAR	74
NOU ESPAI D'EMMAGATZEMATGE A LA FINCA CAN FIGUERA	75
NETEJA FORESTAL A FINCA MUNICIPAL D'ESTELLENCS	75
COL·LECCIÓ D'ALBERCOQUERS DE VARIETATS LOCALS I FORANIES AL TERME DE PORRERES	76
RESILIÈNCIA TERRITORIAL I GESTIÓ SOSTENIBLE A SANTA EUGÈNIA	76
OMBRA ACTIVA: ADAPTACIÓ TÈRMICA I ENVELLIMENT SALUDABLE EN EL PARC JOSEP M ^o LLOMPART	78
11. QUADRE RESUM DE LA ALINEACIÓ ENTRE ELS EIXOS, OBJECTIUS, REPTES I LA MATRIU DAFO	79
12. PLA DE FINANÇAMENT INDICATIU	81
13. PLA D'INDICADORS	84
14. MECANISMES DE SEGUIMENT I AVALUACIÓ	88
14.1. Quantificació dels indicadors de context.....	88
15. COMPLEMENTARIETAT AMB ALTRES FONDS.....	94
16. MITJANS I MECANISMES PER A LA IMPLEMENTACIÓ.....	98
16.1. Mitjans humans i materials	98
16.2. Procediments de gestió.....	102
17. CRITERIS DE SELECCIÓ D'ACTUACIONS SUBVENCIONABLES	106
18. IMPLANTACIÓ TERRITORIAL	106
19. ANNEX	109
18.1. Annex I: plantilla per al seguiment dels indicadors.....	109
18.2 Annex II: Resultats dels qüestionaris de participació	110
18.3 Annex III: Resultats de les sessions de participació.....	115
18.4 Annex IV: Criteris de selecció	125
18.5 Annex V: Taula d'objectius generals i específics.	127

1. INTRODUCCIÓ

Aquest document correspon a l'Estratègia de Desenvolupament Local Participatiu de Mallorca per al període 2023-2027 (d'ara endavant EDLP 2023-2027) elaborada pel Grup d'Acció Local Associació Mallorca Rural seguint les directrius de la metodologia LEADER, en el marc previst pel Pla Estratègic de la PAC (Política Agrària Comuna) 2023-2027 (d'ara endavant PEPAC). L'àmbit territorial d'actuació d'aquest GAL el constitueixen les zones rurals de l'illa de Mallorca, establertes com a tals en aquest Pla.

Es tracta d'una estratègia de desenvolupament participatiu que té com a objectiu **potenciar el sector agrari i agroalimentari de la zona LEADER** baix els paràmetres de **sostenibilitat econòmica, social i ambiental** que incideixin en aspectes com tenir major competitivitat, visibilització, adaptació climàtica, apostar per la igualtat d'oportunitats i l'ocupació per a dones i joves, el treball col·laboratiu, la transferència de coneixement, la professionalització i tecnificació del sector, entre d'altres.

Neix per donar resposta a les necessitats territorials i dificultats estructurals del territori. S'alinea amb tots els objectius específics de la PAC i en especial, el número vuit "*zones rurals vives*", és a dir, promoure l'ocupació, el creixement, la igualtat de gènere, inclosa la participació de les dones en l'agricultura, la inclusió social i el desenvolupament local en les zones rurals, entre elles la bioeconomia circular i la silvicultura sostenible; i es complementària amb les intervencions d'altres programes i mesures que s'apliquen al territori.

Per a aquest nou període, el sondeig sobre les expectatives de l'EDLP 2023-2027 per part dels agents en actiu del territori ofereix una **visió cap a la innovació**, cercant que sigui una estratègia amb un fort **component cohesionador** i **efecte vertebrador sobre el sector agrari i el territori rural**. Amb l'objectiu final de convertir-se en **punt de partida per assolir la transformació efectiva i duradora del sector en el temps, de forma coordinada**, donant respostes a **l'emergència climàtica**.

En paraules dels agents socials i econòmics que han participat en la seva elaboració "*aquesta estratègia ha de concretar les accions que serveixin perquè la zona rural de Mallorca pugui créixer, amb intervenció tant des de l'àmbit públic com privat*".

duradora innovadora
transformadora
senzilla útil efectiva diferencial
vertebradora

Expectatives de l'EDLP 2023-2027 pels agents que han participat a la seva elaboració. Font: elaboració pròpia

Per tot això, aquesta Estratègia **compleix amb els principis de la metodologia LEADER**: la intervenció des de l' àmbit públic-privat, l'aposta per la multisectorialitat i les actuacions integrades, el treball en xarxa i de cooperació amb altres territoris, la innovació en el context local com a pilar estratègic d' acció, i l' enfocament ascendent, partint d' un procés participatiu i consensuat.

2. GRUP D'ACCIÓ LOCAL

El Grup d'Acció Local **Associació Mallorca Rural** (d'ara endavant GAL) va ser constituït l'any 2002 per iniciativa conjunta del Consell de Mallorca, la Unió de Cooperatives Agràries Balears (UCABAL) i l'Associació de Finques d'Agroturisme de Mallorca.

Des de llavors, la signatura dels diferents convenis de col·laboració amb el Fons de Garantia Agrària i Pesquera de les Illes Balears (FOGAIBA), empresa pública adscrita a la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural de les Illes Balears, li ha permès desenvolupar la seva activitat pels diferents períodes en el marc del programa LEADER.

A l'any 2023 comptava amb **trenta-nou entitats sòcies de l'àmbit públic**, compostes pels ajuntaments de la zona LEADER i el Consell Insular de Mallorca, i **quaranta-set entitats del sector privat** (associacions, cooperatives, federacions, fundacions, unions i altres agrupacions relacionades amb el desenvolupament rural).

Grup d'Acció Local Associació Mallorca Rural

G57123549

Associació sense ànim de lucre

C/ Guillem Bujosa Rosselló, 1A (Polígon Industrial de Son Llaüt) 07320 Santa Maria del Camí (Mallorca)

(+34) 689 649 978

info@mallorcarural.cat

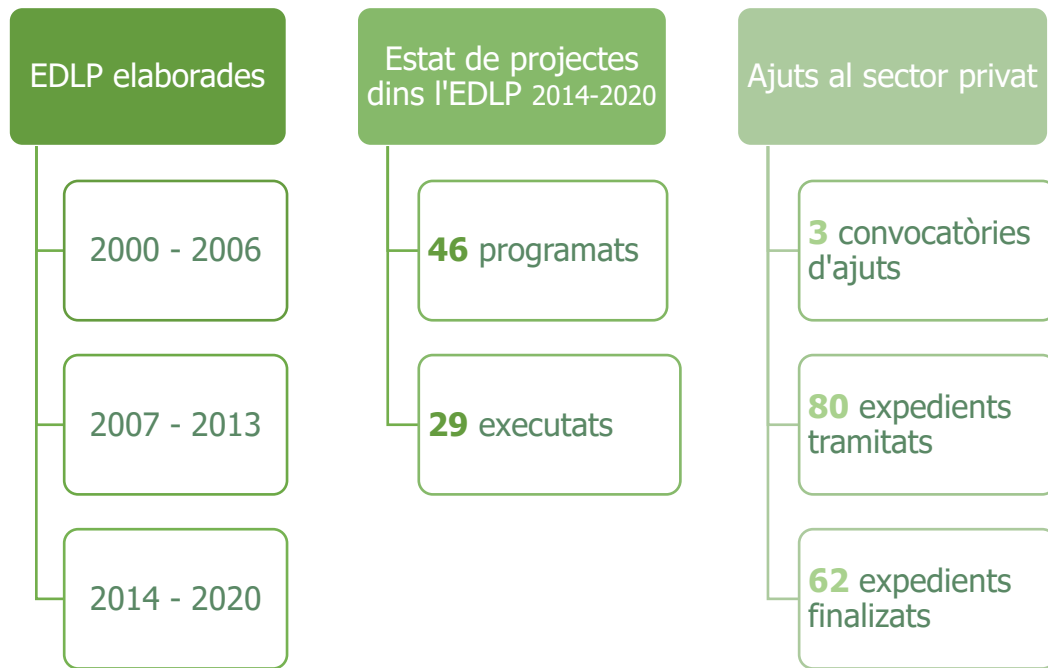
www.mallorcarural.cat

3. DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PRÈVIA DE L'ENTITAT EN EL DISSENY, EL DESENVOLUPAMENT I L'APLICACIÓ DE PROJECTES I PROGRAMES DE DESENVOLUPAMENT RURAL, AIXÍ COM DELS RESULTATS OBTINGUTS

L'Associació Mallorca Rural posseeix experiència en l'elaboració i la implementació de les estratègies i iniciatives en el marc del programa LEADER per als períodes 2000-2006, 2007-2013, i 2014-2020. Seguint la metodologia participativa, l'entitat ha promogut així l'elaboració i l'execució de projectes destinats al desenvolupament rural, amb una atenció especial a l'àmbit agrari i la generació d'ocupació a tot el territori.

L'execució de l'EDLP 2014-2020, prorrogada fins 2025, l'Associació va impulsar 46 projectes programats dins l'EDLP dels diferents ajuntaments de la zona LEADER, i ha concedit subvencions per un import de 963.279,90 €. Al finalitzar l'Estratègia, 29 projectes d'ajuntaments varen ser pagats amb un import total subvencionat de 720.430,05 €.

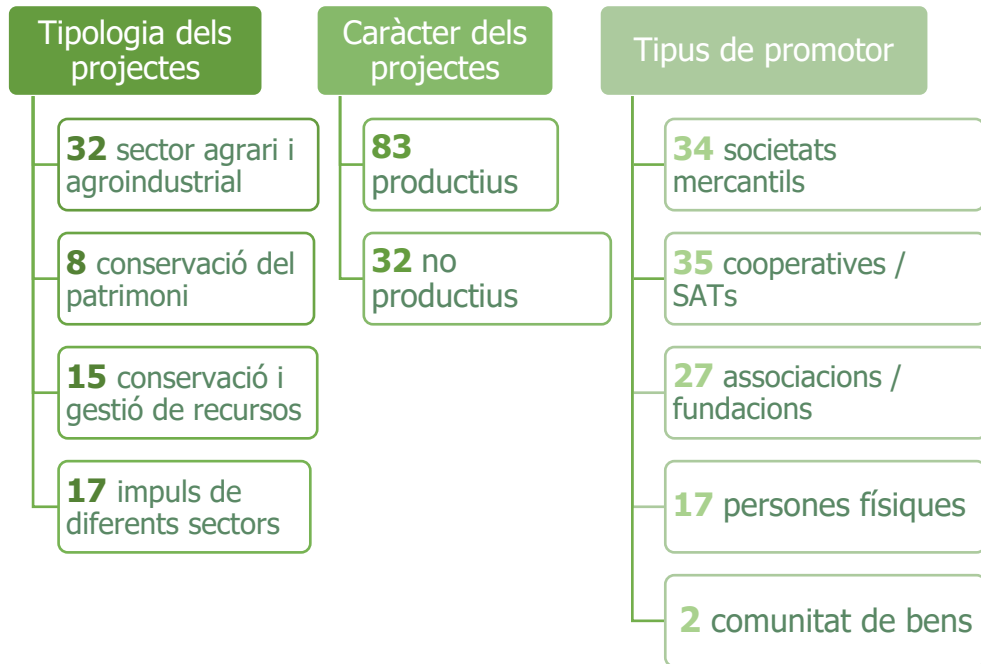
Per l'àmbit del sector privat dins la zona LEADER, s'han publicat tres convocatòries d'ajuts amb un pressupost 835.288,00 € en l'any 2020, 350.000,00 € en el any 2022 i 350.000,00 € en l'any 2024. La totalitat dels projectes es troben liquidats i tancats, amb un import concedit acumulat de 1.033.348,36 €. En el marc d'aquestes tres convocatòries s'han concedit 80 expedients d'ajuda per recolzar projectes d'aquest sector i s'han pagat 62, amb un total de 802.988,15 €

Les convocatòries han anat dirigides a fomentar quatre mesures estratègiques:

1. Suport al sector agrari i agroindustrial, amb un total de 32 projectes
2. Suport a la conservació del patrimoni natural i cultural: un total de 8 projectes
3. Conservació i gestió sostenible de recursos naturals: un total de 15 projectes
4. Suport transversal a l'impuls de diferents sectors: un total de 17 projectes

Del total de projectes en les tres convocatòries és de, 83 han estat productius i 32 no productius. En relació als promotors, 34 han estat societats mercantils, 35 cooperatives o SATS, 27 associacions/fundacions, 17 persones físiques i 2 comunitat de bens.

A l'any 2022, l'Associació posa va posar marxa un projecte propi "Projecte Pilot per a l'estudi de la viabilitat de la llana d'ovella mallorquina aplicable al sector industrial". Un projecte que pretén donar resposta al problema de la pèrdua total del valor econòmic de la llana i reforçar aquest sector en declivi. Les accions resultants a curt, mitjà i llarg termini contempen la millora en la formació dels productors i productores, així com l'eficiència en la producció i el reforç d'implicació per part de l'administració regional. Per millorar la repercussió i en vistes de què era un problema que es dona a totes les illes, es va realitzar un projecte de Cooperació amb la Associació LEADER Illa de Menorca que es va anomenar LLARETSS.

L'any 2025, l'Associació va implementar el projecte propi de càlcul de la petjada de carboni, dissenyat durant l'exercici 2024 i executat al llarg de 2025. L'objectiu del projecte va consistir a quantificar la petjada de carboni del conjunt d'explotacions participants, identificar les principals fonts d'emissió de gasos d'efecte hivernacle i definir mesures de mitigació orientades a la seva reducció.

Les actuacions proposades per a la reducció de la petjada de carboni es van centrar principalment en la millora de l'eficiència dels processos de fertilització i de l'ús de maquinària, l'optimització de la gestió de residus i la promoció de la implantació de sistemes d'energies renovables.

A més, l'entitat va promoure el programa "Rural'Up Mallorca" dues edicions a l'any 2023 i una al 2025 com a iniciativa d'impuls a l'emprenedoria rural i sostenible a la zona LEADER, potenciant la cultura emprenedora innovadora en el marc dels

Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS). Entre els seus objectius, el programa cerca donar suport a projectes relacionats amb la competitivitat del sector agrari i agroalimentari, la innovació productiva al medi rural, l'economia circular, el producte local i aprofitament de recursos endògens i naturals, l'eficiència energètica, la reutilització d'aigües regenerades per ús agrícola, i la posada en valor de varietats locals i races autòctons. Aquesta activitat ha estat finançada per Caixabank amb 15.000 € la primera edició i 10.000 € les següents.

En darrer lloc, cal destacar la iniciativa "Rural'GO" duit a terme l'any 2024. És una iniciativa molt similar al "Rural'Up", on l'objectiu estratègic és promoure la creació d'ocupació, dinamitzar l'activitat econòmica sostenible i reforçar l'ecosistema emprenedor en entorns rurals.

Projectes propis

1 projecte pilot per a *l'estudi de la viabilitat de la llana d'ovella mallorquina aplicable al sector industrial*

1 projecte del Diagnòstic de la petjada de carboni d'explotacions agràries a Mallorca

1 projecte de cooperació amb el GAL Illa de Menorca, LLARETSS

3 programes d'impuls a l'emprenedoria *Rural'up*

1 programa d'impuls a l'emprenedoria *Rural'Go*

4. MECANISMES I ORGANITZACIÓ DE LA PARTICIPACIÓ CIUTADANA

4.1 Mecanismes i organització de la participació ciutadana aplicats en el procés de disseny de l'Estratègia de Desenvolupament Local Participatiu en cadascuna de les fases principals, incloent-hi els resultats i el grau de participació assolida

La participació ciutadana ha estat el pilar principal i necessari en el procés d'elaboració de la present Estratègia. S'ha emplaçat a participar activament als **principals agents del territori rural mallorquí**, amb l'objectiu de fer possible la constitució d'una xarxa de treball sòlida, formada pel teixit públic i privat de la zona LEADER (entitats locals, cooperatives, associacions, institucions, centres formatius del territori, representants de sectors econòmics i privats), durant el procés d'elaboració de l'EDLP 2023-2027.

Aquesta participació s'inicià amb la realització d'una serie d'entrevistes als **representants de les institucions mallorquines** amb competència sobre el desenvolupament econòmic i social del territori rural de Mallorca. D'aquesta manera, al mes de març del 2023 es va entrevistar al Director General d'Agricultura, Ramaderia i Desenvolupament Rural del Govern Balear, i al Conseller Executiu de Promoció Econòmica i Desenvolupament Local del Consell de Mallorca per conèixer la seva visió i el treball en marxa sobre el sector agrari i agroalimentari actualment.

Seguidament, les diferents fases d'elaboració de documentació tècnica han anat acompanyades de sessions de treball amb els agents locals de la zona rural de Mallorca:

En la **fase de diagnòstic** han estat organitzades dues sessions els dies 25 i 26 d'abril del 2023 al local municipal de Porreres, per tal d'identificar els principals reptes i oportunitats del territori. Entre les dues sessions han participat **trenta-dos representants de diferents entitats públiques i privades del sector, així com agents privats**: *Ajuntament de Banyalbufar, Ajuntament de Llubí, Ajuntament de Campanet, Ilanatura – Fundació Es Garrover, Cambra de Comerç de Mallorca, MallorcActiva (Acelera Pime Rural i OAP rural), Fil de Bosc, N.D.S.C, Fundació Iniciatives del Mediterrani, Terapeutas, Ecoboulder serveis agroforestals, Cavalls de Vida, Mallorca Native, Direcció General de recursos hídrics, Mancomunitat Pla de Mallorca, Institut d'Innovació Empresarial, Unió de Cooperatives Agroalimentàries,*

Simbiotec, Associació de Ramaders de l'Ovella Roja Mallorquina, Flor de figa, The Studio Business, APAEMA, Parc de les Olors de Búger i Laboratori Química Ambiental (UIB), Grupo de Investigación en Química Analítica (UIB), Artifexbalear, Tragsatec, Son Pou de sa Majorala, Associació de Constructores de Balears, pagesos i nutricionistes.

Els resultats d'aquesta fase van ser la identificació dels reptes i oportunitats inclosos en aquesta Estratègia per al creixement sostenible en l'horitzó 2027.

Sessió d'identificació de reptes i oportunitats amb agents del territori, abril de 2023. Font: Mallorca Rural

De la mateixa manera, es va habilitar una **enquesta de participació en format online** per demanar la informació sobre els principals reptes i oportunitats a incloure a l'EDLP 2023-2027 per part de tots els agents que no van poder participar de forma presencial. En total es van obtenir **set respostes** que es van incloure al diagnòstic.

Des de Mallorca Rural hem començat a preparar la nova **Estratègia de Desenvolupament Local Participatiu (2023-2027)** i ens agradaria comptar amb vosaltres en aquest procès.

Descripció (opcional)

L'Estratègia de Desenvolupament Local Participatiu (EDLP) és el full de ruta, a desplegar entre 2023 i 2027, **per fer de la zona rural de Mallorca un territori més viu, pròsper i actiu, social i econòmicament, innovador i sostenible**, en el marc del programa europeu LEADER.

El procés d'elaboració de l'EDLP ha de permetre **la identificació de reptes, la definició d'objectius i la selecció de projectes**, que seran compartits entre de les administracions locals, la ciutadania, les empreses i persones emprenedores, associacions, i d'altres entitats, públiques i privades, que formen part de la zona LEADER de Mallorca

Continuar pulsa Enter

4→ **Quins són els principals reptes als quals s'enfronta el nostre territori? ***

Escribe aquí tu respuesta...

Pulsa Shift + Enter para añadir un párrafo

Aceptar ✓

5→ **Quines són les oportunitats del nostre territori per tal de ser més dinàmic, sostenible, inclusiu i innovador? ***

Escribe aquí tu respuesta...

Pulsa Shift + Enter para añadir un párrafo

Aceptar ✓

Imatges del qüestionari per a la identificació de reptes i oportunitats, maig de 2023. Font: Mallorca Rural

Tot seguit, va tenir lloc **una tercera sessió** el dia 23 de maig de 2023 al Centre BIT Raiguer de Inca, amb la finalitat d'identificar els principals objectius rectors d'aquesta estratègia, així com la identificació i la prioritització dels projectes estratègics per a l'abordatge dels principals necessitats territorials. En aquesta sessió han participat **dinou representants de les diferents entitats**: *Tramuntana XXI – Fundació Iniciatives del Mediterrani, UIB. Química Analítica Ambiental, Noma S.Microcoop, N.D.S.C, Asociación de parados emprenedores, Ajuntament de Llubí, Son Pou de sa Majorala, Fil de Bosc, Be Green be creative, JOANAR RG INVERSIONS SL, The Studio Business, Flor de figa, IDI – Institut de Desenvolupament Industrial, Lombriz Urbana, i Unió de Cooperatives Agroalimentàries.*

Sessió d'identificació de projectes amb agents del territori, maig de 2023. Font: Mallorca Rural

Els resultats d'aquesta fase han estat la identificació dels objectius i projectes propis continguts en l'EDLP 2023–2027.

De la mateixa manera, durant el procès d'elaboració es va mantenir contacte amb altres agents com els **grups d'acció local de Menorca i Eivissa i Formentera**, amb la finalitat de contrastar i complementar les idees de les respectives Estratègies, així com idear possibles actuacions en comú.

Finalment, el mes de juliol del mateix any es va realitzar una sessió interna per a la revisió de l'esborrany de l'Estratègia en la qual van intervenir **membres de la Junta Directiva**: *equip intern del GAL Mallorca Rural, Ajuntament de Consell, Consell Insular de Mallorca, Unió de Cooperatives Agroalimentàries, Unió de Cooperatives de Treball Associat de les Illes Balears (UCTAIB), Federació de la Petita i Mitjana Empresa de Mallorca (PIMEM), Associació de Varietats Locals, Associació de la Producció Agrària Ecològica de Mallorca (APAEMA).*

El resultat de tot aquest treball va ser la matisació dels projectes propis i possibles línies d'ajudes identificades en l'EDLP 2023–2027.

4.2 Mecanismes i organització de la participació ciutadana previstos per al seguiment i l'avaluació de l'Estratègia de Desenvolupament Local Participatiu

El procés de participació iniciat ha de seguir durant totes les fases d'implementació de l'EDLP 2023-2027, la qual cosa inclou la fase de seguiment i avaluació.

Per aquest motiu, **està previst convocar de forma anual els agents del sector agrari i agroalimentari**, així com a d'altres amb especialitat en el desenvolupament socioeconòmic i ambiental del territori mallorquí, i es realitzaran **sessions de treball i/o qüestionaris en format online** per avaluar de forma conjunta el progrés de l'Estratègia.

La finalitat serà analitzar tant el grau d'execució com l'impacte de l'Estratègia sobre el territori durant tot el període d'implementació establert. Per això, es treballarà sobre la revisió dels indicadors previstos en el capítol 12.

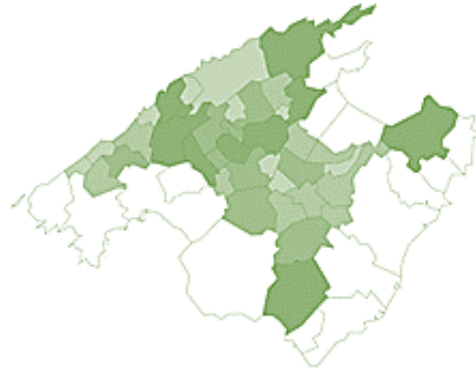
De forma paral·lela, aquestes sessions serviran per identificar les temàtiques no abordades en el moment d'elaboració (any 2023), així com per **recollir noves aportacions** dels agents sobre els àmbits tractats. Tot això ajudarà a reforçar les perspectives, intencions i actuacions contingudes en l'Estratègia, per garantir que s'adapta a les circumstàncies i necessitats dels propers anys, mantenint el principi que es tracta d'un document viu, flexible i obert.

Serà l'equip intern del GAL (gerència i administració) l'organisme encarregat tant de convocar els agents, com la dinamització de les sessions de treball, tal com estableixen les seves funcions i per ser els agents responsables de la implementació íntegra d'aquesta Estratègia.

5. DESCRIPCIÓ GENERAL DE LA ZONA LEADER

La zona LEADER aplega trenta-vuit municipis del conjunt rural mallorquí:

Alaró, Algaida, Ariany, Artà, Banyalbufar, Binissalem, Búger, Bunyola, Campanet, Campos, Consell, Costitx, Deià, Escorca, Esporles, Estellencs, Fornalutx, Inca, Lloret de Vistalegre, Lloseta, Llubí, Mancor de la Vall, Maria de la Salut, Montuïri, Petra, Pollença, Porreres, Puigpunyent, Sa Pobla, Sencelles, Sant Joan, Santa Eugènia, Santa Maria del Camí, Selva, Sineu, Sóller, Valldemossa, i Vilafranca de Bonany.

En total, **aglutina el 22% de la població** de l'illa de Mallorca (INE, 2022).

Aquesta zona es caracteritza per la implicació dels seus actius en el desenvolupament rural, treballant per **impulsar el territori en paràmetres de sostenibilitat climàtica, econòmica i social, reforçant les potencialitats pròpies de la zona en alineació amb les perspectives globals.**

A finals de l'any 2022, els ajuntament de **Calvià i Manacor** demanen la seva inclusió a la zona LEADER. Es preveu que per la implantació d'aquesta estratègia, ja formin part de la zona LEADER de Mallorca.

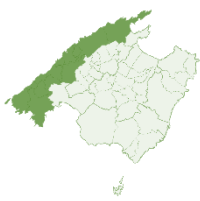
6. DESCRIPCIÓ DE LA ZONA DES DEL PUNT DE VISTA GEOGRÀFIC, ADMINISTRATIU, SOCIOECONÒMIC I MEDIAMBIENTAL

Aquesta zona LEADER, es troba **a l'illa de Mallorca**, la més extensa d'Espanya (3.640,11 km²) i la més poblada de l'arxipèlag balear (914.564 habitants el 2022) (INE, 2022). Amb una superfície de 183.065 ha, la zona LEADER **ocupa el 50,35% del total de superfície de l'illa** i el 36,97% del conjunt de les Illes Balears.

S'estén des de la zona del litoral oest cap a la depressió central. Les reduïdes dimensions de l'illa fan que la **distància entre els municipis rurals i els principals serveis siguin curtes**. El radi de distància respecte a la capital, Palma de Mallorca, va des dels 9,8 KM (Esporles) fins als 76 KM (Artà)

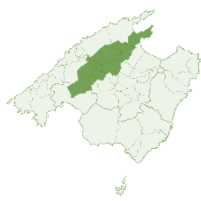
El caràcter insular ha estat històricament un dels principals factors condicionants del desenvolupament socioeconòmic de la zona, presentant una complexitat específica que ha tingut especial repercussió a les àrees rurals.

Els municipis del territori LEADER s'enquadren en una distribució polític territorial segons les comarques i mancomunitats de la **Tramuntana, el Raiguer, el Pla de Mallorca, el Migjorn, el Llevant i la mancomunitat del Nord**. Aquestes actuen com a entitats gestores de recursos a escala supralocal, seguint les directrius administratives del Consell Insular de Mallorca i el Govern de les Illes Balears.

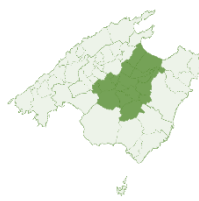
Comarca de
Tramuntana.

Font: INE, 2023

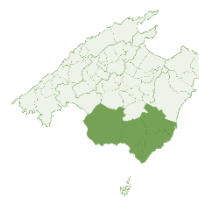
Comarca del
Raiguer.

Font: INE, 2023

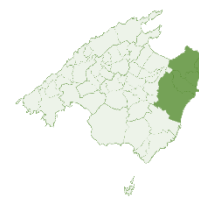
Comarca del Pla de
Mallorca.

Font: INE, 2023

Comarca del Migjorn.

Font: INE, 2023

Comarca de Llevant.

Font: INE, 2023

El clima és el típic de la zona mediterrània, amb períodes secs i calorosos durant l'estiu, i freds i humits durant l'hivern.

L'agricultura va ser la principal activitat econòmica fins a la dècada dels anys setanta, amb un pronunciat declivi a les dues dècades següents. **Actualment, el turisme és el principal motor de l'economia a tota l'illa.**

Aquesta zona rural conté un **patrimoni cultural immaterial extens**, associat a nombroses festes de caràcter popular, commemoratiu i religió declarades d'interès cultural pel Consell de Mallorca. Del patrimoni històric destaquen els **jaciments arqueològics, construccions etnològiques, monuments i conjunts històrics** declarats Bé d'Interès Cultural.

L'arquitectura tradicional és testimoni de la influència històrica de les diferents cultures al seu pas per l'illa, especialment la romana i l'àrab. A més, les diferències geogràfiques de cada àrea, la zona de muntanya, central i meridional, han propiciat l'ús de materials locals com la pedra, la ceràmica i la fusta, oferint un estil construït i l'ús de tècniques funcionals i d'acord amb els recursos existents.

El català és la llengua cooficial juntament amb el castellà. Segons la darrera enquesta d'usos lingüístics de les Illes Balears (2014) a l'illa de Mallorca, el 67,3% de la població és catalanoparlant (InformeCAT, 2020). L'ús de la variant dialectal, **el mallorquí, s'estén a les zones rurals**, presentant particularitats lingüístiques pròpies com a Pollença i Sóller.

7. DIAGNÒSTIC I ANÀLISI DAFO

7.1 Anàlisi quantitatiu

L'anàlisi quantitatiu s'ha efectuat atenent les darreres dades estadístiques de tots els municipis que formen part de la zona LEADER. Les indicadors que es mostren neixen dels indicadors de context proposats per a l'elaboració dels Plans Estratègics de la PAC 2023-2027 d'acord amb el *Reglament 2021/211 del Parlament Europeu i del Consell pel qual s'estableixen en relació amb l'ajuda als plans estratègics que han d'abordar els Estats membres en el marc de la Política Agrària Comuna (Plans Estratègics de la PAC), finançada amb càrrec al Fons Europeu Agrícola de Garantia (FEAGA) i al Fons Europeu Agrícola de Desenvolupament Rural (FEADER)*, encara que de forma **adaptada al nostre context territorial**.

D'aquesta manera s'han configurat com resultat de la suma i/o la mitjana de les dades desagregades per municipis. Per a aquelles dades que no s'han trobat especificades per municipi, es mostren els indicadors insulars (Illa de Mallorca) i regionals (Illes Balears), oferint així una imatge descriptiva del conjunt del territori.

Demografia

Població

La **població al territori LEADER segueix una tendència creixent**, amb una **distribució entre homes i dones equitativa**, i un **major augment de població femenina** respecte a masculina a la darrera dècada.

Indicador (Municipis)	2022	2012	Claus	Font
Població total (en nombre de persones)	201.710	184.779	La població ha augmentat un 9,16% en els darrers 10 anys. Tan sols Deià, Escorca, Fornalutx i Sóller han disminuït la seva població en aquest període. Suposa el 22% de tota la població de l'illa de Mallorca	INE, 2022
Homes (en nombre)	100.909	93.127	El 50,03% son homes i el 49,97% dones	INE, 2022

Dones (en nombre)	100.801	91.652	La població femenina ha augmentat un 9,98% davant el 8,36% d'homes a la darrera dècada	INE, 2022
----------------------	---------	--------	---	-----------

La densitat de població és inferior a la del conjunt de Mallorca i les Illes Balears. El territori LEADER posseeix un **gruix poblacional concentrat a la mitjana edat**, amb una **població estrangera inferior a la mitjana regional**, i uns **índexs de dependència i longevitat superiors a la mitjana de l'arxipèlag**.

Indicador (Municipis)	2022	Claus	Font
Densitat de població (en nombre d'habitants per km²)	126,70	La densitat de població és inferior a la del conjunt de Mallorca (252,46) i les Illes Balears (236,68). Els municipis amb extrems de densitat poblacional són Escorca (1,34) i Inca (584,88)	IBESTAT, 2022
Població de 16 a 64 anys (en %)	64,75	El gruix poblacional es concentra en el rang de mitjana edat o població en edat activa	IBESTAT, 2022
Població menor de 16 anys (en %)	15,88	L'índex d'envelliment (proporció de població més gran de 65 anys en comparació amb la població menor de 16 anys) és mitjà	IBESTAT, 2022
Població major de 64 anys (en %)	19,36		
Edat mitjana (en anys)	43,72	L'edat mitjana de la població és lleugerament superior a la de les Illes Balears (42,27) i inferior a la mitjana nacional (44,07). Les Illes Balears són la quarta comunitat autònoma amb l'edat mitjana més jove després de Ceuta, Melilla i Múrcia	INE, 2022
Índex de dependència	0,54	L'índex de dependència és lleugerament superior al total de Mallorca (0,48) i les Illes Balears (0,47)	IBESTAT, 2022
Índex de longevitat	0,17	L'índex de longevitat també és lleugerament superior al total de Mallorca (0,15) i les Illes Balears (0,14)	IBESTAT, 2022
Població estrangera (en %)	16,42	La població estrangera és lleugerament inferior a Mallorca (18,2%) i Illes Balears (18,87%). Els municipis amb major percentatge de població estrangera són Pollença i Porreres, davant de Consell i Mancor de la Vall.	IBESTAT, 2022

Economia

Taxa d'atur

La taxa d'atur entre els municipis del territori LEADER ha disminuït respecte a la darrera dècada. L'atur s'estén més entre les dones, i la taxa de decreixement és més lenta respecte als homes en els últims deu anys. Segons IBESTAT, al 2019 la renda bruta per càpita als municipis LEADER oscil·lava entre els 307.914 € (Pollença) i els 3.418 € (Escorca)

Indicador (Municipis)	2022	2012	Claus	Font
Taxa d'atur (mitjana anual del nombre de persones)	6.642,583	13.373,17	El nombre de persones a l'atur va disminuir un 50,33% respecte a la dècada anterior. Representa el 28,63% del total de les Illes Balears. Gener i febrer van ser els mesos amb la taxa més alta els anys 2022 i 2012. Juny i desembre van ser els mesos amb la taxa més baixa el 2022 i juliol i agost el 2012.	IBESTAT, 2023
Homes a l'atur (mitjana anual del nombre de persones)	2.785,917	7.123,25	El percentatge d'homes a l'atur és menor que el de dones (41,94% i 58,06%, respectivament). L'atur masculí va baixar més que el femení (60,89% i 38,29%)	IBESTAT, 2023
Dones a l'atur (mitjana anual del nombre de persones)	3.852,167	6.242,883		

Afiliacions a la Seguretat Social per sectors

El sector agrari ha patit un descens d'afiliacions a la Seguretat Social a l'última dècada, davant l'augment en règim general, autònom i al mar. Els municipis que presenten una **taxa d'afiliació més gran al sector agrari són Inca, Sa Pobla, Porreres i Campos.** Amb més taxa d'afiliació a l'activitat marítima hi ha **Sóller, Pollença, i Esporles.**

Indicador (Municipis)	2022	2012	Claus	Font
Persones treballadores	33.416	21.439	El nombre d'afiliacions a la Seguretat Social en règim general va augmentar un 5,59% durant la darrera dècada. Representa el 9,66% del total	SEGURIDAD SOCIAL, 2023

en règim general (en nombre)			de persones afiliades per a aquest règim a les Illes Balears (346.029)	
Persones treballadores en règim autònom (en nombre)	16.881	14.446	Les persones treballadores en règim autònom van augmentar un 1,68% en l'última dècada. Suposa el 17,77% del total de persones afiliades per a aquest règim a les Illes Balears (95.002)	SEGURIDAD SOCIAL, 2023
Persones treballadores a la llar (en nombre)	1.461	1.788	Les persones treballadores a la llar van baixar un 1,83% respecte a l'any 2012. Representa el 15,7% del total a les Illes Balears (9.308)	SEGURIDAD SOCIAL, 2023
Persones treballadores en sector agrari (en nombre)	853	906	El sector agrari va patir un descens del 5,85% respecte al nombre d'afiliacions durant la darrera dècada. Representa el 35,85% del total de les Illes Balears (2.379).	SEGURIDAD SOCIAL, 2023
Persones treballadores al mar (en nombre)	114	107	Les afiliacions al mar van augmentar un 6,54% . Suposa el 6,13% del total d'afiliacions de les Illes Balears (1.860).	SEGURIDAD SOCIAL, 2023

Empreses segons sectors

Hi predominen les empreses del sector serveis, la construcció, l'hostaleria i la indústria, davant de l'agricultura, la pesca, el transport i l'emmagatzematge.

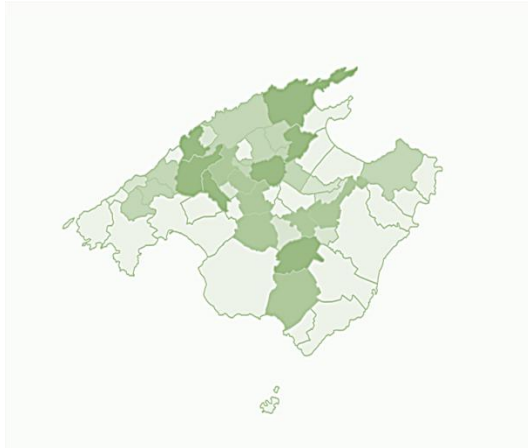
Indicador (Municipis)	2022	Claus	Font
Empreses de serveis (en nombre)	3.805	Les empreses destinades a serveis constitueixen el 52,74% del total d'empreses a la zona LEADER	IBESTAT, 2023
Empreses de construcció (en nombre)	1.227	La construcció representa el 17% del total d'empreses a la zona LEADER	IBESTAT, 2023
Empreses d'hostaleria (en nombre)	1.125	L'hostaleria constitueix el 15,59% del total d'empreses a la zona LEADER	IBESTAT, 2023
Empreses d'indústria (en nombre)	516	La indústria suposa el 7,15% del total d'empreses a la zona LEADER	IBESTAT, 2023
Empreses d'agricultura i pesca (en nombre)	355	El sector agrícola i pesquer representa el 4,92% del total d'empreses a la zona LEADER	IBESTAT, 2023

Empreses de transport i emmagatzematge
(en nombre)

187

El **transport i l'emmagatzematge** suposa el **2,59%** del total d'empreses a la zona LEADER

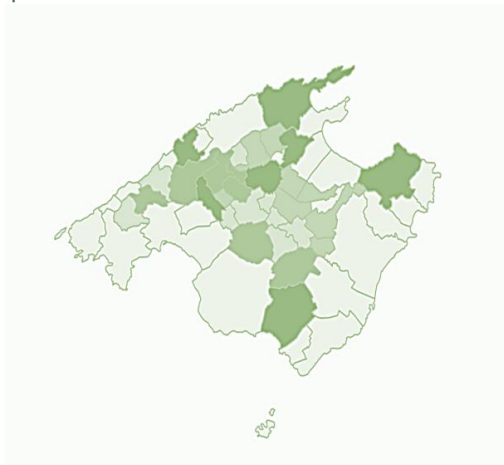
IBESTAT,
2023

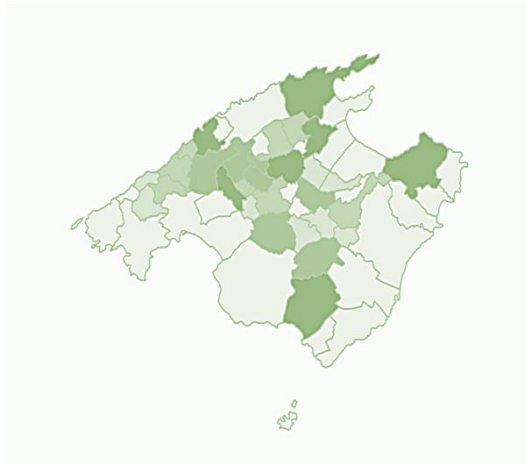
Distribució de les empreses d'agricultura i pesca al territori LEADER. Font: IBESTAT

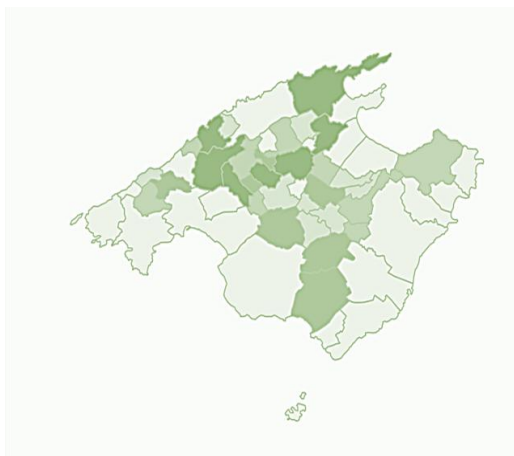
Distribució de les empreses d'indústria al territori LEADER. Font: IBESTAT

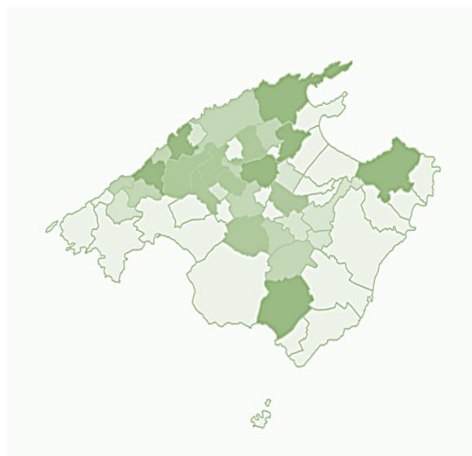
Distribució de les empreses de construcció al territori LEADER. Font: IBESTAT

Distribució de les empreses de serveis al territori LEADER. Font: IBESTAT

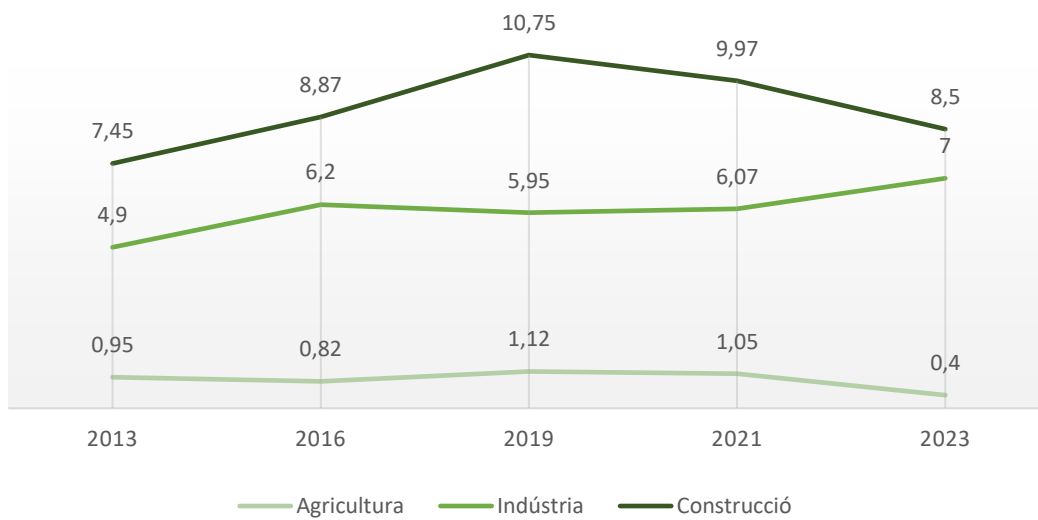
Distribució de les empreses de transports i emmagatzematge al territori LEADER. Font: IBESTAT

Distribució de les empreses d'hostaleria al territori LEADER. Font: IBESTAT

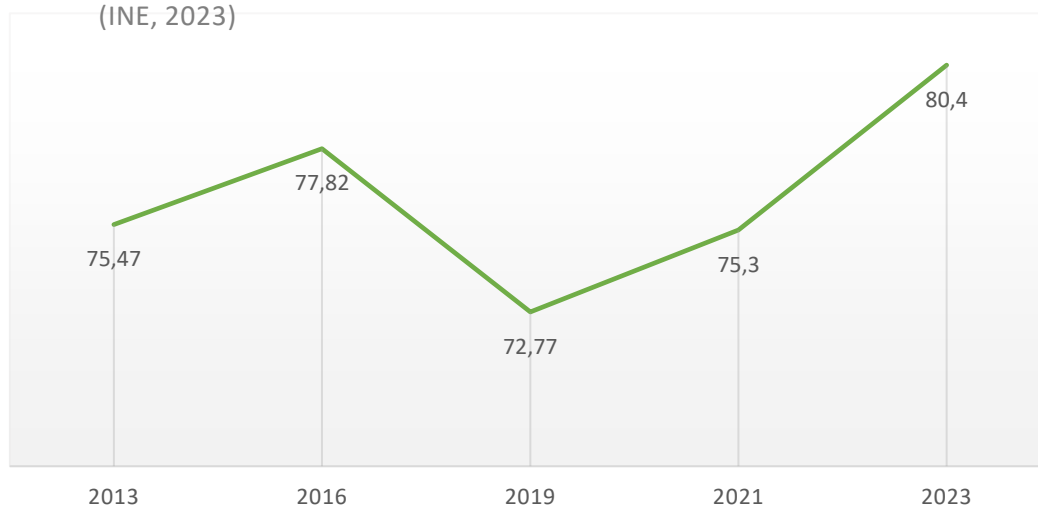
La distribució dels sectors econòmics al territori LEADER és congruent amb el percentatge de persones en actiu per sector econòmic al conjunt regional. Les dades de les Illes Balears mostren igualment **la predominança del sector serveis seguit de la construcció, la indústria i, en darrer lloc, l'agricultura** (INE, 2023).

Percentatge de persones en actiu per sector econòmic a les Illes Balears (INE, 2023)

El sector agrícola i la construcció a tot l'arxipèlag balear han patit un declivi progressiu en els darrers deu anys, enfront de la tendència creixent de la indústria i els serveis.

Percentatge de persones en actiu per sector serveis a les Illes Balears (INE, 2023)

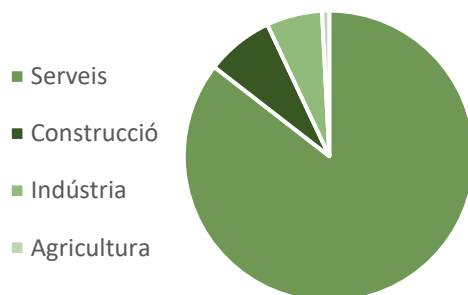

Producció agrícola i agroalimentària

A la darrera dècada, les Illes Balears han patit una **important disminució de la producció agrícola davant l'augment de la producció de serveis i activitats secundàries no agràries.**

Indicador (Illes Balears)	2020	2011	Claus	Font
Producció vegetal (en milions d'euros)	130,9	170,42	La producció vegetal ha disminuït un 23,19%	IBESTAT, 2020
Producció animal (en milions d'euros)	66,76	81,69	La producció animal ha disminuït un 18,28%	IBESTAT, 2020
Producció de serveis (en milions d'euros)	3,34	2	La producció de serveis ha augmentat un 66%	IBESTAT, 2020
Producció d'activitats secundàries no agràries (en milions d'euros)	18,59	15,05	La producció d'activitats secundàries no agràries ha augmentat un 23,52%	IBESTAT, 2020

Aportación al VAB de les Illes Balears (INE, 2019)

El sector serveis aporta el 85,5% del VAB (Valor Afegit Brut) de les Illes Balears, davant del **7,5% de la construcció, el 6,2% de la indústria i el 0,8% de l'agricultura** (INE, 2019). El PIB (Producte Interior Brut) regional l'any 2018 era de 32.542.053€, amb un PIB per càpita de 24.866€ el 2021.

La indústria agroalimentària del conjunt balear suposa el 0,4% del total nacional, el forn, la indústria càrnica i els lactis són els principals elements produïts i exportats (INE, 2022). Segons la predecessora EDLP 2014-2020, *la insularitat és el principal factor condicionant per a la dimensió econòmica reduïda, la baixa productivitat i els elevats costos de transformació d'aquesta indústria.*

Turisme

Pel que fa al turisme, la zona LEADER segueix una **tendència creixent, marcada per un augment de les places ofertes a la darrera dècada, especialment d'hotels, hotels rurals i agroturisme**. Cal destacar que les dades exposades són aproximades atès que no s'ha trobat informació estadística per a alguns municipis.

Indicador (Municipis)	2021	2011	Claus	Font
Places en hotels rurals i agroturismes (en nombre)	3.992	2.159	El nombre de places en allotjaments turístics de tipus rural i agroturisme va augmentar en 1.833 l'última dècada. Campos, Artà, Sóller i Porreres són els municipis amb més oferta d'aquest tipus davant de Llubí, Escorca, Santa Eugènia i Lloseta amb menys	IBESTAT, 2022
Places en hostals, pensions i resta (en nombre)	556	0	Les places turístiques en hostals i pensions van augmentar el 556 l'última dècada. Pollença, Sóller, Algaida i Campos es posicionen amb més oferta d'aquest tipus	IBESTAT, 2022
Places en apartaments turístics (en nombre)	2.374	2.557	Les places en apartaments turístics van disminuir el 183 . Pollença, Sóller, Artà, i Puigpunyent són els únics municipis que compten amb aquesta modalitat	IBESTAT, 2022
Places en hotels (en nombre)	8.661	7.211	Les places en hotels van augmentar a 1.440 . Pollença, Sóller, Deià i Campos encapçalen el número d'oferta en aquesta tipologia	IBESTAT, 2022

Al conjunt de l'illa de Mallorca per a l'any 2022 es van identificar un total de 409 establiments turístics en temporada alta (juliol de 2022) i 104 en temporada baixa (gener de 2022), d'ells, 231 van ser catalogats com a agroturisme, 31 com hotel rural i 147 com a turisme d'interior (IBESTAT, 2022).

Això, sumat a la vinculació d'algunes explotacions agràries amb altres activitats de turisme i allotjament (227 segons dades de l'INE el 2020) **mostra una estreta relació entre el sector turístic i les zones rurals, que si bé segueix una tendència creixent, necessita un major reforç**. En paraules de l'EDLP 2014-2020, *l'ordenació de l'oferta i la millora de la demanda turística passen per l'atenció necessària a un turisme sostenible que potenciï les sinergies amb el sector agrari, agroindustrial i forestal*.

Territori i medi ambient

Superfície

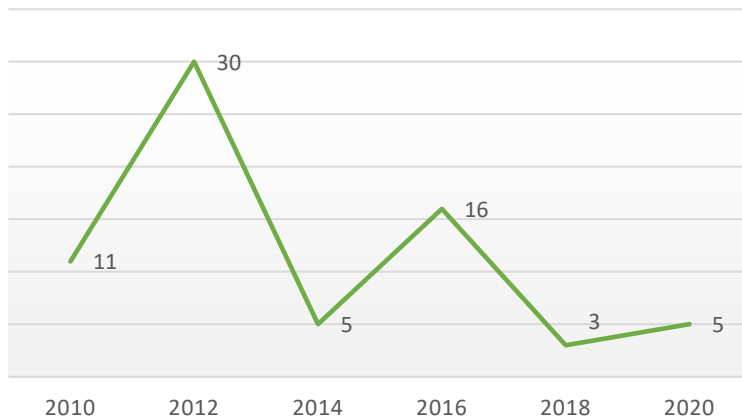
La superfície de la zona LEADER ocupa la meitat de la superfície total de l'illa de Mallorca. La geografia és pròpia de les illes mediterrànies, amb altituds compreses entre els 22 i 481 metres sobre el nivell del mar i un relleu diferenciat entre la zona de serra al litoral i la plana central.

Indicador (Municipis)	2022	Claus	Font
Superfície (en ha)	183.065	La superfície de la zona LEADER representa el 50,35% del total de l'illa de Mallorca (363.570,31 ha) i el 36,97% del conjunt de les Illes Balears (498.478,06 ha)	IBESTAT, 2023
Altitud mitjana (en metres sobre el nivell del mar)	151,184	Els municipis amb major altitud són Escorca i Valldemosa (481 i 409 msnm) davant de Campos i Sa Pobla (22 i 23 msnm)	AEMET, 2022

A l'illa de Mallorca, la superfície agrícola supera la forestal. Es tracta de l'illa amb més percentatge de superfície agrícola de tot l'arxipèlag. La superfície forestal es concentra més a la Serra de Tramuntana, amb predominança del pi blanc i l'oliverar, seguit de la savina negra, els alzinars i el garrover europeu.

Indicador (Mallorca)	2012	Claus	Font
Superfície forestal (en ha)	150.248,82	La superfície forestal representa el 41,32% del total de superfície de l'illa i el 68,05% del total forestal de les Illes Balears (220.786,24 ha)	IFN4, 2012
Superfície no forestal (agrícola) (en ha)	187.870,21	La superfície agrícola representa el 51,67% del total de superfície de l'illa i el 77,55% del total de les Illes Balears (242.248,85 ha).	IFN4, 2012
Superfície no forestal (artificial) (en ha)	25.162,31	La superfície artificial representa el 6,92% del total de superfície de l'illa i el 72,63% del total de les Illes Balears (34.642,59 ha)	IFN4, 2012
Superfície no forestal (aigua) (en ha)	277,27	La superfície de aigua representa el 0,08% del total de superfície de l'illa i el 35,9% del total de les Illes Balears (772,38 ha)	IFN4, 2012

Nombre d'incendis a l'illa de Mallorca (IBESTAT, 2020)

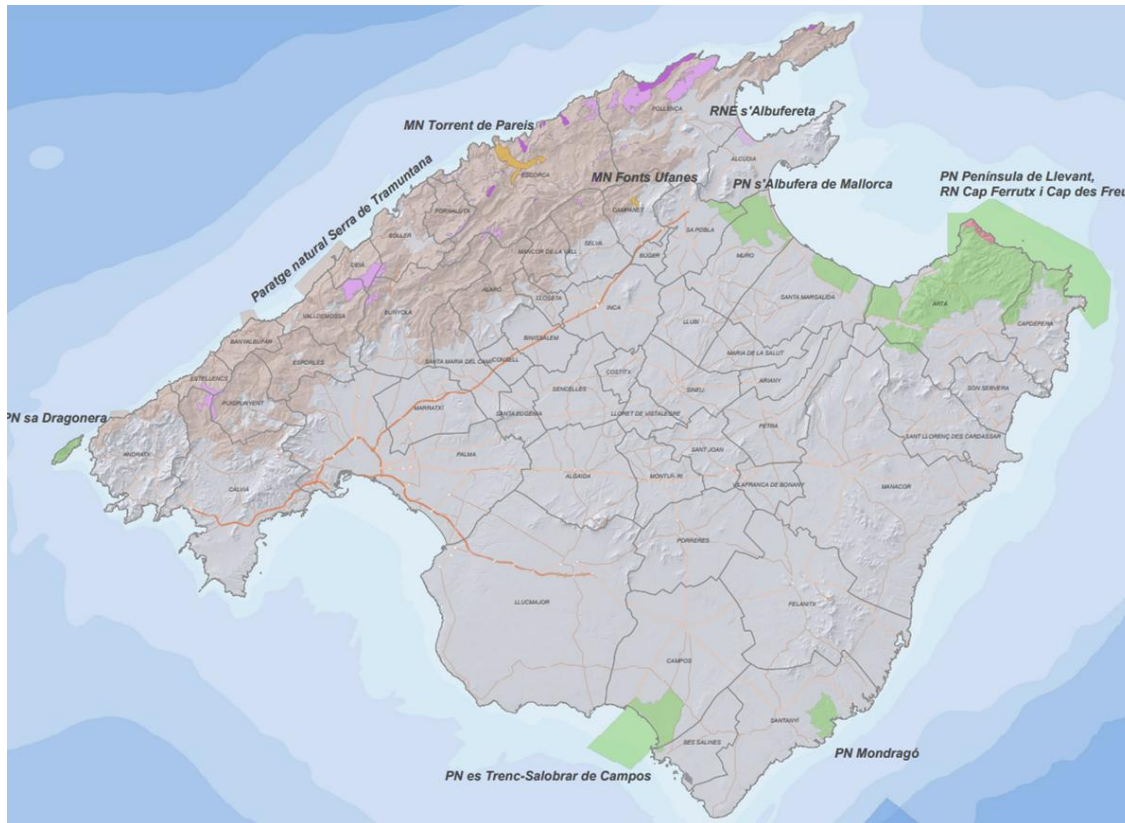
A la darrera dècada s'ha observat una **tendència discontinua en incendis forestals**, amb màxims l'any 2012 i 2016 (IBESTAT, 2020).

Espais naturals protegits

El territori LEADER compta amb vuit espais naturals protegits: el paratge natural Serra de Tramuntana, els monuments naturals Torrent de Pareis i ses Fonts Ufanas, la reserva natural Cap Ferrutx i Cap des Freu, la reserva natural especial s'Albufereta, i els parcs naturals s'Albufera de Mallorca, Península de Llevant i es Trenc-Salobrar de Campos. Es caracteritzen per la diversitat forestal i marina, la varietat d'espècies endèmiques i el seu valor natural, i responen al Pla d'Ordenació dels Recursos Naturals (PORN) des de 2001 i 2007 com a principal instrument de protecció.

Indicador (Municipis)	2022	Claus	Font
Parc natural (en ha)	23.809,3	S'Albufera (2.929,56 ha), la Península de Llevant (10.917,27 ha terrestres y 6.194,21 ha marines), y es Trenc-Salobrar de Campos (1.441,06 ha terrestres y 2.327, 20 ha marines) se situen en Sa Pobla, Artà y Campos. Es Trenc-Salobrar de Campos compta amb especial riquesa ecològica, natural i paisatgística , inclou importants praders marines de <i>posidònica oceànica</i> , zones humides, balsos litorals, boscos, dunes i camps de cultiu	CAIB, 2022
Paratge natural (en ha)	63.084	La Serra de Tramuntana (1.123 ha marines i 61.961 ha terrestres) ocupa 90 km de longitud al nord-oest de Mallorca. Està conformada per alzinars, pinedes, canyissos, oliverars i altres espècies endèmiques d'alt valor natural . Es distribueix entre Alaró, Banyalbufar, Bunyola, Campanet, Deià, Escorca, Esporles, Estellencs, Fornalutx, Lloseta, Mancor de la Vall, Pollença, Puigpunyent, Selva, Sóller y Valldemossa	CAIB, 2022
Monument natural	496	Ses Fonts Ufanas (50,19 ha terrestres) és un dels fenòmens hidrològics singulars de l'illa , a Campanet. El	CAIB, 2022

(en ha)		Torrent de Pareis (445,81 ha terrestres) forma un paisatge rocós abrupte característic al terme municipal d'Escorca	
Reserva natural (en ha)	211,43	S'Albufereta se situa a la badia de Pollença. Posseeix gran interès natural i hidrogràfic degut a la recepció provinent del mar, els torrents i afloraments	CAIB, 2022

Mapa d'espais naturals protegits, 2023. Font: CAIB

Superfície destinada a producció agrària

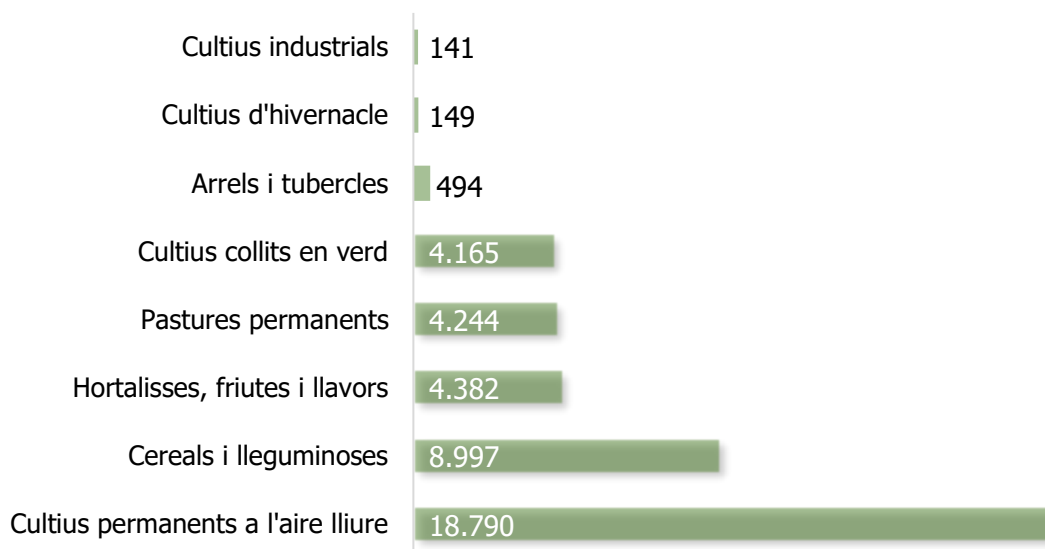
La superfície destinada a producció agrària comprèn més de la meitat de tota la superfície del territori LEADER (78,47%), distribuïda majoritàriament per a terra arable, cultius llenyosos i pastures permanents. Al conjunt de l'illa de Mallorca, la **superfície destinada a producció agrària ecològica no supera el 10%.**

Indicador (Municipis)	2022	Claus	Font
Superfície agrària utilitzada (SAU) (en ha)	65.522,74	La superfície agrària utilitzada suposa el 35,79% del total de superfície del territori LEADER. Representa el 50,83% del total de la superfície agrària a l'illa de	CENSO AGRARIO, INE, 2020

		Mallorca (128.905 ha). Al conjunt de l'illa, un 9,75% és superfície agrària ecològica (12.574 ha)	
Superfície agrària utilitzada (SAU) (en nombre d'explotacions)	4.538	Les explotacions agràries representen el 57,31% del conjunt d'explotacions de Mallorca (7.918), de les quals un 5,94% són ecològiques (470)	CENSO AGRARIO, INE, 2020
Superfície de terra arable (en ha)	36.996,31	La superfície de terra arable representa el 20,21% de la superfície total del territori LEADER	CENSO AGRARIO, INE, 2020
Cultius llenyosos (en ha)	23.364,06	El cultiu llenyós suposa el 16,92% de la superfície total del territori LEADER	CENSO AGRARIO, INE, 2020
Pastures permanents (en ha)	5.177,45	La superfície destinada a pastura tan sols és el 3,75% de la superfície total del territori LEADER	CENSO AGRARIO, INE, 2020

A l'illa de Mallorca predomina el **cultiu permanent a l'aire lliure** (cítrics, fruiters, oliverar i vinya), seguit de **cereals i lleguminoses, hortalisses, fruites i llavors, i pastures permanents** d'intensiu i extensiu (Cens Agrari, INE, 2020).

Cultius Mallorca, Cens Agrari, INE 2020

L'alt valor mediambiental i paisatgístic, atractiu de turisme, i el potencial per a ús culinari, cosmètic, farmacològic i de biocombustible, ha propiciat **l'auge en la producció de fruits secs**. L'any 2020 a l'illa de Mallorca es van aconseguir 382 varietats locals d'ametlla, amb una **producció ecològica de 2.456,52 ha** (64,36% del total del conjunt balear) i una **producció de garrofer que concentra el 30% de**

tota la producció nacional. Tot i això, malgrat la millora de la qualitat i rendibilitat del sector des de la dècada dels anys 90 a causa dels Plans de Millora del sector i les mesures de la PAC, **el creixement urbanístic a conseqüència de l'expansió turística, l'envelliment de les plantacions, l'afectació de malalties i els fenòmens climàtics adversos són les causes principals de l'abandonament del cultiu i el declivi tendencial a la producció** (Diagnòstic del Sector de la Fruita Seca, 2022).

Ramaderia

Pel que fa a la ramaderia, al territori LEADER predominen les **explotacions d'oví i cabrum, seguides de porcí i aus de corral, relegant el bestiar boví a última posició.** A l'illa de Mallorca, **la ramaderia ecològica presenta índexs baixos,** i no supera més del 7% en cap tipologia. Les dades exposades a continuació són aproximades a causa de la manca d'informació estadística d'alguns municipis.

Indicador (Municipis)	2022	Claus	Font
Explotacions de bestiar oví i cabrum (en nombre)	1.324	El bestiar oví i cabrum ocupa el 65,7% del total d'explotacions ramaderes de la zona LEADER. Representa el 47,28% del conjunt d'explotacions ovines i cabrum de l'illa de Mallorca. D'aquest, el 5,99% és ramaderia ecològica.	CENSO AGRARIO, INE, 2020
Explotacions de bestiar porcí (en nombre)	473	El bestiar porcí ocupa el 23,37% del total. Representa el 50,43% del conjunt de Mallorca, on un 1,81% és ramaderia ecològica.	CENSO AGRARIO, INE, 2020
Explotacions d'aviram (en nombre)	118	Les aus de corral suposen el 5,86% del total. Representa el 44,7% del conjunt de Mallorca, de la qual un 2,27% és de tipus ecològic.	CENSO AGRARIO, INE, 2020
Explotacions de bestiar boví (en nombre)	100	El bestiar boví suposa el 4,96% del total. Representa el 49,75% de les explotacions del conjunt de Mallorca, de les quals un 6,97% és ramaderia ecològica	CENSO AGRARIO, INE, 2020

Tot i que les explotacions de bestiar oví són majoritàries, **les races autòctones ovella mallorquina i ovella vermella mallorquina es troben en perill d'extinció.**

A nivell regional **la producció de la llana ha disminuït en un 15,58%** l'última dècada, passant de les 420,5 tones (299,1 entrefina i 121,4 prou) el 2013, a les 335 el 2022 (287 entrefina i 68 prou) (MAPA, 2022). **El reduït espectre de compradors,** limitat a dos a Catalunya, s'ha identificat com **una de les causes principals de la immobilització productiva** per a les cooperatives locals del territori. En contraposició, **la necessitat**

d'obtenir nous materials renovables més respectuosos amb el medi ambient lligat a l'auge de l'economia circular està promovent la investigació de nous usos per a la llana, i així s'obre un horitzó positiu a mitjà i llarg termini (Informe sobre la situació de la llana d'ovella de les explotacions de Mallorca i la seva aplicabilitat en diferents usos, 2022).

Titularitat i distribució de les explotacions

El sector agrari continua presentant **taxes altes de masculinització i envelliment.** Segons dades del Cens Agrari (INE, 2020), l'arxipèlag balear comptava amb un total de 151 explotacions amb mesures de desenvolupament rural per a joves agricultors.

L'experiència és el principal factor de formació i exercici de la pràctica agrària, i queda la formació professional relegada a l'últim lloc.

Indicador (Municipis)	2022	Claus	Font
Titulars de les explotacions homes (en nombre)	3.340	La població masculina ocupa un 73,20% davant del 26,80% de població femenina.	CENSO AGRARIO, INE, 2020
Titulars de les explotacions dones (en nombre)	1.223		
Edat mitjana dels/de les titulars de les explotacions (en nombre)	62,49	L'edat mitjana a la titularitat de les explotacions és superior a l'edat mitjana de la població al territori LEADER (43,72) i s'aproxima a l'edat de jubilació nacional (66)	CENSO AGRARIO, INE, 2020
Titulars de les explotacions amb experiència agrària (en nombre)	3.212	L'experiència és el factor principal de formació per a la pràctica agrària, seguida de cursos de formació i estudis universitaris	CENSO AGRARIO, INE, 2020
Titulars de les explotacions amb curs de formació agrària (en nombre)	976		
Titulars de les explotacions amb estudis universitaris i/o superiors de la branca agrària (en nombre)	150		
Titulars de les explotacions amb formació professional agrària (en nombre)	125		

Sector energètic

A l'illa de Mallorca **es produeix més energia de la que es consumeix**. En la darrera dècada la producció ha augmentat més que la demanda, sense arribar a assolir nivells d'autosuficiència.

Indicador (Mallorca)	2022	2012	Claus	Font
Producció energètica (total anual a MWh)	5.219.918,8	4.538.701,4	La producció energètica ha augmentat un 15% la darrera dècada. Suposa el 86,54% del total anual de producció de les Illes Balears (6.031.961,8 MWh)	IBESTAT, 2023
Demanda energètica (total anual a MWh)	4.519.769,8	4.468.546,7	La demanda energètica ha augmentat 1,15% . Suposa el 74,93% del total anual de demanda de les Illes Balears (502.663,48 MWh)	IBESTAT, 2023

Les principals fonts de generació d'energia a l'illa de Mallorca són el **cicle combinat, l'enllaç elèctric entre la Península i les Illes Balears, els residus sòlids i la fotovoltaica**. Actualment l'edòica i el dièsel no s'utilitzen com a productors d'energia.

Indicador (Mallorca)	2022	Claus	Font
Producció d'energia a partir del cicle combinat (total anual en MWh)	26.460.329,5	El cicle combinat és la principal font de generació d'energia, ocupant el 78,60% del total de l'illa	IBESTAT, 2023
Producció d'energia a partir de l'enllaç Península-Balears (total anual a MWh)	3.237.690,3	L'enllaç Península-Balears ocupa el 9,61% de la producció energètica total	IBESTAT, 2023
Producció d'energia a partir de residus sòlids urbans (total anual a MWh)	1.632.823,1	Els residus sòlids urbans ocupen el 4,85% de la producció energètica total	IBESTAT, 2023
Producció d'energia fotovoltaica (total anual a MWh)	1.592.147,9	La fotovoltaica ocupa el 4,73% de la producció energètica total	IBESTAT, 2023
Producció d'energia a partir de carbó (total anual a MWh)	491.105,5	El carbó ocupa un 1,46% de la producció energètica total	IBESTAT, 2023

Producció d'energia a partir de cogeneració <i>(total anual a MWh)</i>	185.922,9	La cogeneració ocupa el 0,55% de la producció energètica total	IBESTAT, 2023
Producció d'energia a partir de turbina de gas <i>(total anual a MWh)</i>	48.458,9	La turbina de gas ocupa el 0,14% de la producció energètica total	IBESTAT, 2023
Producció d'energia a partir de biogàs <i>(total anual a MWh)</i>	14.700,8	El biogàs ocupa el 0,04% de la producció energètica total	IBESTAT, 2023
Producció d'energia a partir de dièsel <i>(total anual a MWh)</i>	0	Actualment no es produeix energia a partir de dièsel	IBESTAT, 2023
Producció d'energia eòlica <i>(total anual a MWh)</i>	0	Actualment no es produeix energia a partir d'eòlica	IBESTAT, 2023

A Mallorca es produeix significativament menys energia renovable que no renovable. L'illa compta amb vint-i-un equipaments d'energia renovable de més de 100 KW en servei, i és la principal productora d'energia elèctrica de l'arxipèlag balear.

Indicador (Mallorca)	2022	Claus	Font
Producció d'energia elèctrica renovable <i>(total anual a MWh)</i>	2.423.260,4	La producció d'energia renovable representa el 7,2% del total d'energia produïda, davant del 92,8% d'energia no renovable. Mallorca produeix el 86,69% del total d'energia elèctrica de les Illes Balears	IBESTAT, 2023
Producció d'energia elèctrica no renovable <i>(total anual a MWh)</i>	28.002.228,6		IBESTAT, 2023

Certes àrees del territori LEADER com els municipis de la Serra de Tramuntana o Artà **es consideren zona d'exclusió procedimental per ubicar equipaments d'energia fotovoltaica o eòlica** (Infraestructura de Dades Espacials d'Illes Balears, 2023).

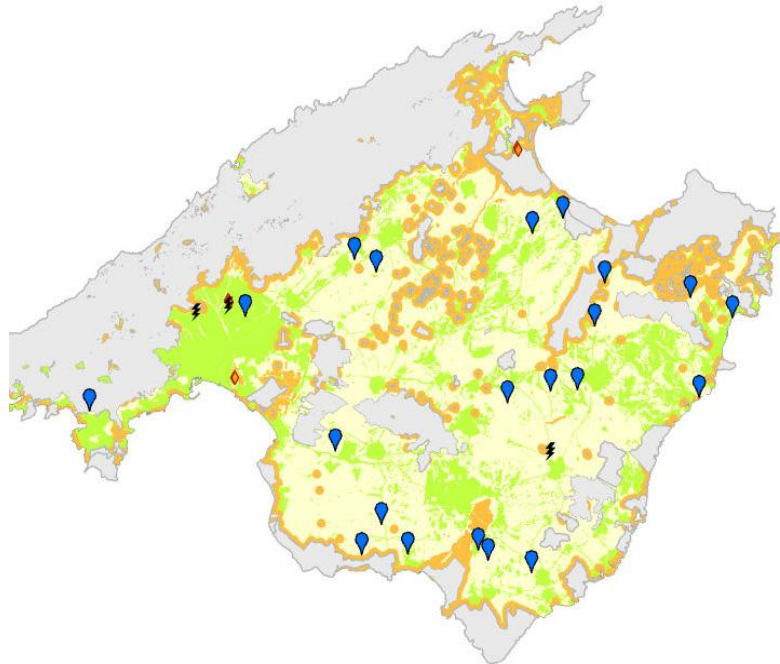
Procedimental para ubicar equipamientos de energía fotovoltaica o eólica

Ascensos por fotovoltaicas

- Zona de aptitud alta
- Zona de aptitud media
- Zona de aptitud baja
- Zona de exclusión

Ascensos por eólicas

- Zona de aptitud alta
- Zona de aptitud alta en la Serra de Tramuntana
- Zona de aptitud media
- Zona de aptitud media en la Serra de Tramuntana
- Zona de aptitud baja
- Zona de aptitud baja en Serra de Tramuntana
- Zona de exclusión en la ampliación es Milà
- Zona de exclusión en la Serra de Tramuntana
- Zona de exclusión

Mapa d' equipaments d' energia fotovoltaica o eòlica en servei, 2023. Font: CAIB

Emissions de CO2

El **sector agrari és el tercer sector amb més emissions de CO2 a l'atmosfera** a Illes Balears, després del transport i les llars com a principals emissors.

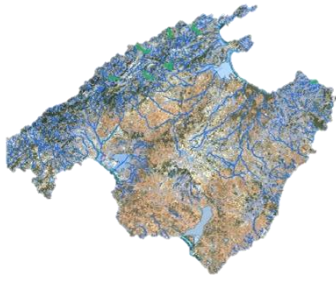
Indicador (Illes Balears)	2019	2009	Claus	Font
Emissions de gasos amb efecte d'hivernacle procedents del transport <i>(total d'emissions de CO2 en tones)</i>	2.618.290,2 2	160.1114,83	El transport emet el 30,19% del total de CO2 a Illes Balears	IBESTAT, 2023
Emissions de gasos amb efecte d'hivernacle procedents de les llars <i>(total d'emissions de CO2 en tones)</i>	1.243.657,5 4	1.417.532,84	Les llars emeten el 14,17% del total de CO2 a Illes Balears	IBESTAT, 2023
Emissions de gasos amb efecte d'hivernacle	386.340,60	401761,19	El sector agrari emet el 4,4% del total de CO2 a Illes Balears (8.772.700,93). En l'última dècada	IBESTAT, 2023

procedents del sector agrari <i>(total d'emissions de CO2 en tones)</i>			ha patit una variació del -3,58 punts	
Emissions de gasos amb efecte d'hivernacle procedents de la indústria <i>(total d'emissions de CO2)</i>	118.128,24	3.67.102,39	La indústria suposa l'1,35% del total d'emissions de CO2 a Illes Balears	IBESTAT, 2023

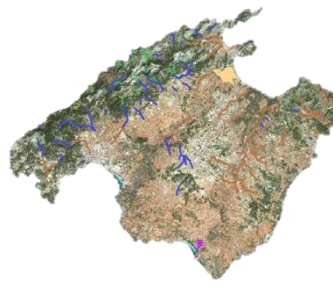
Aigua

Pel que fa a l'aigua, aquest territori no compta amb cursos d'aigua permanents, i les seves aigües corrents son esporàdiques a conseqüència de les escasses pluges. **La gran majoria d'aigua per al consum procedeix de les masses subterrànies**, segons les dades devolució de les reserves hídriques ofertes per la Conselleria de Medi Ambient i Territori de les Illes Balears, a l'abril de 2023 **Mallorca comptava amb el 63% de reserves hídriques disponibles**, el mateix percentatge que a l'abril de 2013.

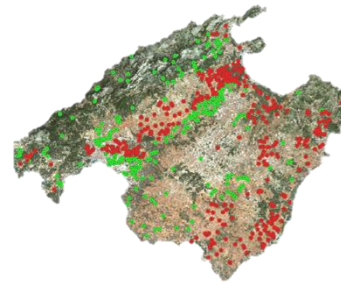
Indicador (Municipis)	2022	Claus	Font
Total subministrat <i>(en hm³)</i>	18,504	El 64,39% del total d'aigua subministrada es fa servir per al consum	CAIB, 2022
Subministrat per consum <i>(en hm³)</i>	11,915		
Origen subterrani <i>(en hm³)</i>	16,927	El 91,48% de l'aigua subministrada procedeix d'origen subterrani	CAIB, 2022
Origen indiferenciat <i>(en hm³)</i>	0,761	El 4,11% procedeix d'origen indiferenciat (barreja d'aigües subterrànies, dessalinitzades i superficials)	CAIB, 2022
Origen dessalinitzat <i>(en hm³)</i>	0,524	El 2,83% procedeix de les dessalinitzadores	CAIB, 2022
Origen superficial <i>(en hm³)</i>	0,447	El 2,42% provenen de masses superficials (rius, aigües de transició i aigües costaneres)	CAIB, 2022

Xarxa hidrogràfica.
Font: CAIB, 2023

Masses d'aigua superficial.
Font: CAIB, 2023

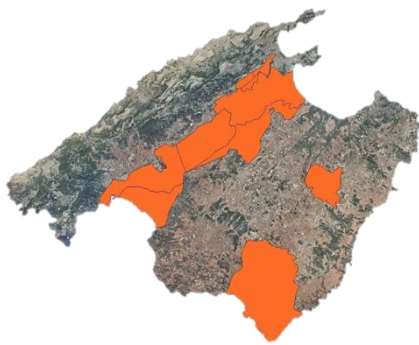

Masses d'aigua subterrània.
Font: CAIB, 2023

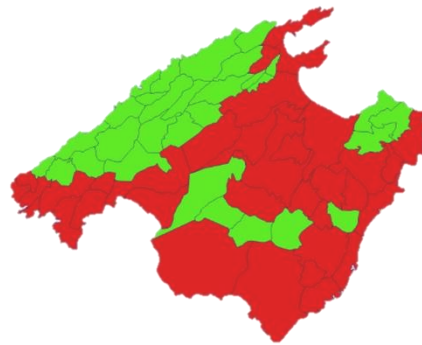
Tot i que continuen existint problemes mediambientals derivats de l'impacte turístic i agrícola sobre l'aigua. S'observa una **sobreexplotació d'alguns aqüífers** a causa de la pressió turística i el sector domèstic, especialment a la temporada estiuenca, així com **alts nivells de contaminació** deguda a la concentració de nitrats, clorurs i altres substàncies químiques que excedeix els valors màxims admissibles per normativa. En paraules de l'EDLP 2014-2020 *i l'incomplet tractament de les aigües residuals és un dels problemes mediambientals més significatius. Davant d'això, s'ha engegat un Programa d'actuació aplicable a les zones declarades vulnerables pel que fa a la contaminació de nitrats d'origen agrari.*

Indicador (Illes Balears)	2017	Claus	Font
Estat químic (en nombre de masses)	47	Del total de masses d'aigua subterrània, 47 es troben en bon estat (54,02%) i 39 en mal estat (44,83%) per concentració de nitrats, clorurs i substàncies químiques. Del total de masses en mal estat, 27 corresponen a l'illa de Mallorca.	INFORME D'ESTAT DE LES MASSES D'AIGUA, CAIB, 2017
Estat quantitatiu (en nombre de masses)	59	Del total de masses d'aigua, 59 es troben en bon estat (54%) i 28 en mal estat (32%) atenent el grau d'extraccions i indirectes que afecten les masses. Als municipis LEADER l'índex d'explotacions de les masses d'aigua supera el 100% a Pla de Campos (121,04%), Sa Pobla (128,60%), Port de Pollença (103,84%) i Petra (100%)	INFORME D'ESTAT DE LES MASSES D'AIGUA, CAIB, 2017
Total (en nombre de masses)	41	L'estat global de les aigües subterrànies a partir de l'estat quantitatiu i químic mostra 41 masses en bon estat global (47% del total de les masses) i 45 masses en mal estat global (52%) del total	INFORME D'ESTAT DE LES MASSES D'AIGUA, CAIB, 2017

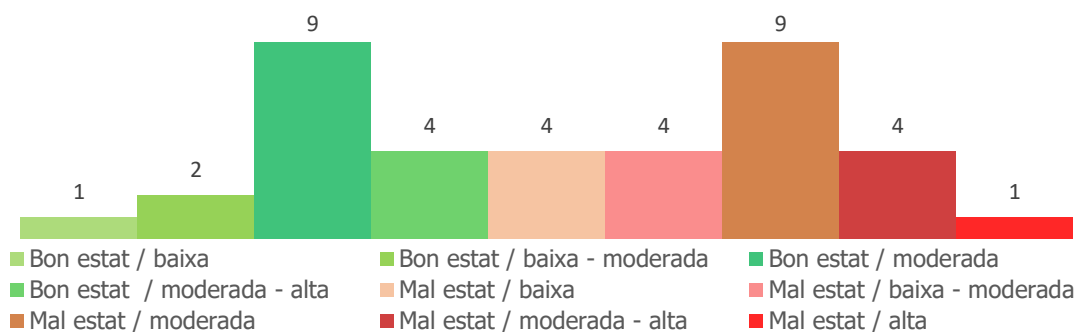
Del total de municipis de la zona LEADER, tan sol **Puigpunyent té un bon estat a les masses d'aigua subterrània i una baixa vulnerabilitat de contaminació dels seus aqüífers**. A l'extrem oposat, **Llubí és el municipi amb pitjor estat d'aigües subterrànies i una major vulnerabilitat per contaminació** (IDEIB, CAIB, 2023).

Zones vulnerables per nitrats.
Font: CAIB, 2023

Estat de les masses d'aigua subterrània.
Font: CAIB, 2023

Nombre de municipis LEADER segons l'estat de les masses d'aigua subterrànies i el grau de vulnerabilitat de contaminació dels aqüífers, 2023. Font: CAIB

Segons l'inventari de pressions sobre les masses d'aigua (Conselleria de Medi Ambient i Territori d'Illes Balears, 2017), per mitjà del càlcul de l'excés de nitrogen igual o major de 10kg/N/ha per any, **l'agricultura és el principal agent contaminant de les masses d'aigua superficial i subterrànies**.

Indicador (Illes Balears)	2021	Claus	Font
Pressió per agricultura (en % del total de masses d'aigua: superficial més subterrània)	92,16	La pressió per l'agricultura afecta el 45,03% del total de les masses d'aigua superficial i el 47,13% del total de les masses d'aigua subterrània	INVENTARI PRESSIONS, CAIB, 2017

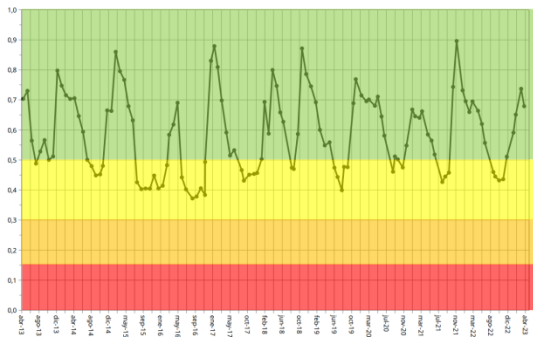
Pressió per abocaments d'aigües residuals urbanes depurades (en % del total de masses d'aigua: superficial més subterrània)	68,9	La pressió per les aigües residuals urbanes depurades afecta el 29,82% superficial i el 39,08% subterrània	INVENTARI PRESSIONS, CAIB, 2017
Pressió per transport (en % del total de masses d'aigua: superficial més subterrània)	48,64	La pressió per el transport afecta el 21,05% superficial i el 27,59% subterrània	INVENTARI PRESSIONS, CAIB, 2017
Pressió per abocaments de zones urbanes (en % del total de masses d'aigua: superficial més subterrània)	39,38	La pressió per abocaments de zones urbanes afecta el 17,54% superficial i el 21,84% subterrània . Del total superficial, el 46,34% afecta a aigües costaneres	INVENTARI PRESSIONS, CAIB, 2017
Pressió per ramaderia (en % del total de masses d'aigua: superficial més subterrània)	32,5	La pressió per la ramaderia afecta el 18,71% superficial i el 13,79% subterrània	INVENTARI PRESSIONS, CAIB, 2017
Pressió per mineria (en % del total de masses d'aigua: superficial més subterrània)	23,77	La pressió per mineria afecta el 12,28% superficial i el 11,49% subterrània	INVENTARI PRESSIONS, CAIB, 2017
Pressió per abocaments de zones per a l'eliminació de residus (en % del total de masses d'aigua: superficial més subterrània)	9,84	La pressió per abocaments de zones per a l'eliminació de residus afecta el 4,09% superficial i el 5,75% subterrània	INVENTARI PRESSIONS, CAIB, 2017
Pressió per abocaments de plantes industrials (en % del total de masses d'aigua: superficial més subterrània)	4,64	La pressió per abocaments plantes industrials afecta el 2,34% superficial i el 2,30% subterrània	INVENTARI PRESSIONS, CAIB, 2017
Pressió per abocaments de sòls contaminats (en % del total de masses d'aigua: superficial més subterrània)	1,73	La pressió per abocaments de sòls contaminats afecta el 0,58% superficial i el 1,15% subterrània	INVENTARI PRESSIONS, CAIB, 2017

Si bé, la gestió de les aigües residuals i reutilitzades també ha millorat amb un **volum més gran d'aigües tractades en l'última dècada.**

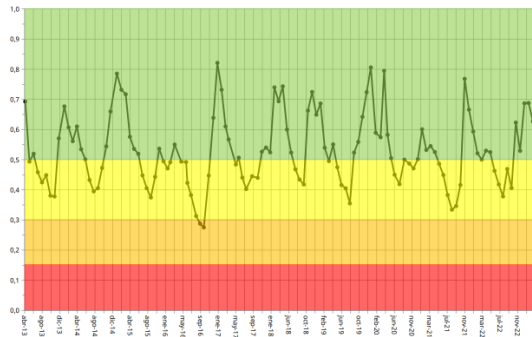
Indicador (Illes Balears)	2020	2010	Claus	Font
Volum d'aigües residuals tractades (en m3)	309.685	280.047	El volum d'aigües residuals tractades ha augmentat un 10,57%	INE, 2022

Volum total d'aigua reutilitzada (en m3)	140.682	95.389	El volum total d'aigua reutilitzada ha augmentat un 47,48%	INE, 2022
--	---------	--------	---	-----------

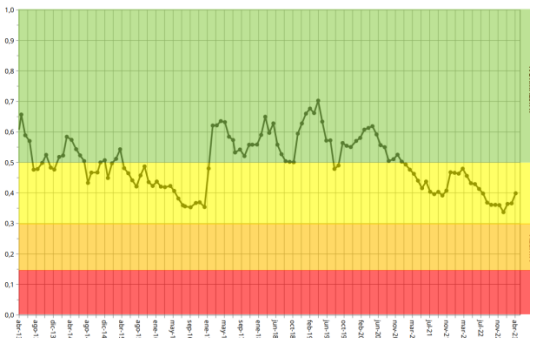
D'altra banda s'observa també **una situació de pre-alerta per sequera** en un rang de normalitat, pre-alerta, alerta i emergència en el període 2013-2023. Segons les darreres dades de l'Agència Estatal de Meteorologia (AEMET, 2021), el 2019 l'estació meteorològica B520 d'Artà va **notificar un índex de sequera severa (-1,5)**, la dada més alta des del 1999 (-1,8). Davant això, les Illes Balears compten amb un Pla Especial Situacions de Sequera (2021) per a la mitigació i sensibilització.

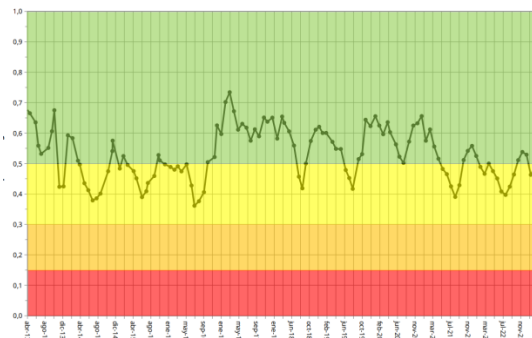
Índex d'estat de sequera Tramuntana Sud.
Font: CAIB, 2023

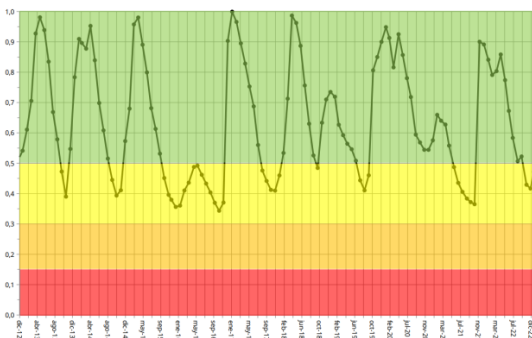
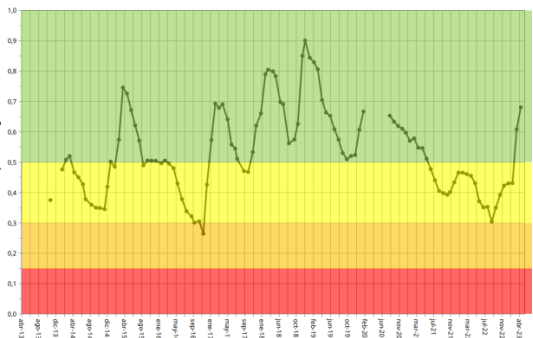
Índex d'estat de sequera Tramuntana Nord.
Font: CAIB, 2023

Índex d'estat de sequera El Pla.
Font: CAIB, 2023

Índex d'estat de sequera Des Migjorn.
Font: CAIB, 2023

Índex d'estat de sequera Artá.
Font: CAIB, 2023

Índex d'estat de sequera embassaments
de Cúber i Gorg Blau. Font: CAIB, 2023

A nivell regional, **l'ús de l'aigua es distribueix majoritàriament per a l'abastament d'habitatges**, seguit dels sectors econòmics i el consum municipal. I **el seu consum ha augmentat a tots els sectors en la darrera dècada**.

Indicador (Illes Balears)	2020	2010	Claus	Font
Llars (en milers de m ³)	51.788	47.470	El consum d'aigua per a llars ha augmentat un 9,1% durant la darrera dècada	INE, 2022
Sectors econòmics (en milers de m ³)	26.431	22.588	El consum als sectors econòmics ha augmentat un 17%	INE, 2022
Consum municipal (en milers de m ³)	4.524	3.844	El consum municipal ha augmentat un 17,7%	INE, 2022

A Mallorca, l'agricultura consumeix 39,11 hm³ per any d'acord amb les últimes dades dal CAIB. Segons el Pla Hidrològic de la Demarcació Hidrogràfica de les Illes Balears, (Conselleria de Medi Ambient i Territori, 2023) **la demanda d'aigua per a ús agrícola a les Illes Balears mostra un descens significatiu a les darreres dècades**, degut principalment a l'eficiència en el tipus de reg i la seva gestió, i als instruments d'intervenció, com el Pla d'Infraestructures per a la regulació i aprofitament dels afluents per a ús agrícola.

7.2 Anàlisi qualitatiu

La informació qualitativa neix com a resultat de la identificació dels necessitats i oportunitats del territori, en clau de reptes i aspectes innovadors, durant el procés participatiu amb els agents i les entrevistes institucionals. Els resultats són:

Necessitats identificats pels agents del territori

Del sector agrari i agroalimentari

- **Valorització i visibilitat.** Donar més valor a l'agricultura a través de la innovació
- **Sobirania alimentària.** Fomentar i protegir la sobirania alimentària davant de la dependència exterior (conseqüència del caràcter insular)

- **Fragmentació.** Reduir la fragmentació de la propietat de la terra per aconseguir major rendibilitat
- **Rendibilitat.** Aconseguir més rendibilitat de les explotacions agràries aprofitant el producte local i el potencial del mercat
- **Sostenibilitat.** Afrontar la modernització del sector agrari, agroalimentari i el producte local sota paràmetres de sostenibilitat, impulsant un canvi de mentalitat
- **Coordinació.** Millorar la coordinació i col·laboració al sector, augmentar l'existència de clústers i la compartició de recursos agraris entre els ajuntaments LEADER
- **Burocràcia.** Transformar la complexitat burocràtica aprofitant la digitalització

Del medi ambient i l'aprofitament eficient de recursos

- **Economia circular.** Aconseguir la transformació del sistema productiu a les explotacions agràries cap a l'economia circular i establir una estratègia per impulsar i assentar aquest model
- **Adaptació al canvi climàtic.** Aconseguir una adaptació més gran del territori i el sector agrícola i agroalimentari davant els efectes adversos del canvi climàtic
- **Aprofitament de l'aigua.** Aconseguir nous sistemes més eficients en la captació i el reaprofitament dels recursos hídrics davant l'escassetat d'aigua
- **Pressió urbanística.** Afrontar l'afectació de la pressió urbanística sobre el sòl rústic

De la innovació

- **Formació.** Ampliar i millorar les oportunitats formació dual, així com de formació en innovació i digitalització associades a l'economia rural
- **Digitalització.** Implementar el comerç digital en sectors poc digitalitzats
- **Treball en xarxa.** Crear xarxes amb visió de cadena de valor

Del món rural en conjunt

- **Valorització i visibilitat del món rural.** Donar més valor i visibilitat a la feina i el producte local rural

- **Visió a llarg termini.** Establir una visió integral, transformadora i innovadora de creixement rural a llarg termini
- **Relleu generacional.** Aconseguir més joventut entre els sectors tradicionals
- **Cultura tradicional.** Potenciar la cultura tradicional als pagesos, mitjançant una transformació del sector cultural

Necessitats identificats pels agents institucionals

Del sector agrari i agroalimentari

- **Sector estratègic.** Consolidar el sector primari com a estratègic en el desenvolupament econòmic de l'illa mitjançant pràctiques respectuoses amb el territori i el manteniment del paisatge
- **Insularitat.** Promoure iniciatives per millorar la producció i reduir els sobrecostos deguts al caràcter insular, així com els models petits i parcialitzats d'explotació
- **Accés a la terra.** Afavorir l'accés a la terra per a ús agrari davant de l'especulació mitjançant intervenció administrativa
- **Diversificació econòmica.** Diversificar l'economia al voltant de l'agricultura per enfortir el sector i articular el sector agroalimentari amb la resta de sectors
- **Professionalització.** Reforçar la professionalització i formació de la joventut per a la incorporació de noves pràctiques i tecnologies al sector
- **Ramaderia.** Oferir més inversió a la ramaderia per a la posada en valor

Del medi ambient i l'aprofitament eficient de recursos

- **Petjada de carboni.** Reduir la petjada de carboni derivada del model de producció condicionat pel caràcter insular, millorant la competitivitat del sector agrari i agroalimentari
- **Energia.** Incorporar pràctiques energètiques impossibilitades per la limitació del terreny, especialment del consum d'aigua derivat de l'excés d'ús domèstic. Necessitat de crear més bases residuals d'aigua de pluja
- **Recursos.** Aprofitar els recursos forestals i patrimonials existents que actualment no es troben aprofitats en el seu màxim potencial
- **Patrimoni.** Dotar de valor propi el patrimoni natural

De la innovació

- **Administració.** Afrontar l'escassetat de competències des del Consell de Mallorca i reforçar el suport des de l'administració regional per a la modernització i l'accessibilitat al sector
- **Atomització.** Afrontar els elevats costos d'inversió de la tecnologia sobre el sector i la reticència a la tecnologia
- **Adaptació.** Adaptar les polítiques europees i nacionals al context balear

Del món rural en conjunt

- **Identificació.** Aconseguir una identificació del medi rural com a propi, valorant l'espai rural per ell mateix
- **Feminització.** Apostar per la inclusió de les dones a tots els sectors de l'economia rural
- **Temporalitat.** Afrontar l'escassetat de mà d'obra derivada de la temporalitat del sector agrari i agroalimentari i els alts costos de vida al territori rural, que impossibiliten l'atracció i la fixació poblacional
- **Mercat laboral.** Afrontar la manca de persones en actiu i antiguitat dels convenis mitjançant la modernització de les condicions laborals

Oportunitats identificades pels agents del territori

Del sector agrari i agroalimentari

- **Mercat interior.** Existència d'un mercat local de qualitat, variat i diferenciat, amb capacitat de ser potenciat i possibilitat d'esdevenir una baula clau per al desenvolupament del sector agrícola i del territori
- **Producte local.** Existència de més sensibilitat cap al producte local, amb gran oportunitat per a la posada en valor de la traçabilitat i la producció KM0, i recursos per potenciar els productes de nínxol i qualitat existents
- **Agricultura ecològica.** Existència d'experiències d'agricultura ecològica amb capacitat real d'impuls i de posicionament com a referent a l'illa, així com major consciència per part de la societat
- **Indústria agroalimentària.** Possibilitat d'incrementar la indústria agroalimentària i preservar la indústria extensiva

- **Ramaderia extensiva.** Possibilitat de preservar la ramaderia extensiva
- **Treball cooperatiu.** Fomentar el treball cooperatiu i col·laboratiu per al desenvolupament rural mitjançant la compartició de recursos
- **Sostenibilitat.** Tendència actual que permet posar el focus a la sostenibilitat

Del medi ambient i l'aprofitament eficient de recursos

- **Pagesia.** Aprofitar les pràctiques i el coneixement tradicional per rendibilitzar el treball ambiental que es realitza actualment
- **Adaptació.** Possibilitat de desenvolupar cultius adaptats al medi i agricultura regenerativa
- **Energia renovable.** Implantació de fonts d'energia renovable en aprofitament dels recursos naturals

De la innovació

- **Fons europeus.** Existència de fonts de finançament externs amb impacte positiu aprofitables per al desenvolupament i creixement sostenible dels sectors
- **Coneixement.** Existència de coneixement i experiència tradicional amb capacitat real de transferència a la joventut
- **Bones pràctiques.** Possibilitat d'aplicar el coneixement d'altres territoris i illes

Del món rural en conjunt

- **Medi rural.** Existència de recursos i capacitat suficient per aprofitar i posar en valor el medi rural, així com per definir la identitat de la ruralitat del territori
- **Mà d'obra.** Atracció de mà d'obra al món rural derivat de les crisis de treball del sector turístic
- **Turisme sostenible.** Valor al turisme sostenible aprofitant l'atractiu rural

Oportunitats identificades pels agents institucionals

Del sector agrari i agroalimentari

- **Suport administratiu.** Existència d'actuacions d'impuls per promocionar el sector per part de l'administració regional i adaptació de la PAC a la realitat de Mallorca

- **Complementarietat.** Possibilitat de reforçar la complementarietat entre els diferents sectors productius i econòmics, per exemple, l'agroturisme i l'oleoturisme, mitjançant estratègies amb cadenes de valor
- **Estructures econòmiques.** Creació d'estructures com a cooperatives amb potencial de continuïtat

Del medi ambient i l'aprofitament eficient de recursos

- **Retribució.** Explorar projectes d'innovació en el pagament per serveis ambientals de retribució positiva per al medi rural i la petjada de carboni

De la innovació

- **Clústers.** Experiències en el desenvolupament de clústers i hubs que es poden replicar

Del món rural en conjunt

- **Cultura.** Elaborar una estratègia cultural per a la posada en valor i difusió del coneixement rural

A les sessions de participació també es va concloure que el procés de transformació i evolució passa per **donar un reconeixement més gran del sector primari**, des del punt de vista ambiental, econòmic i social, així com **reforçar-ne el valor estratègic**.

De la mateixa manera, aquest procés **ha de ser recolzat des de l'àmbit institucional**, mitjançant una reflexió estratègica tant dels marcs normatius i legislatius com dels ajuts econòmics, facilitant-ne l'enfortiment. Igualment, **la modernització i continuïtat de les cooperatives** té un rol fonamental per poder adaptar les necessitats actuals del sector.

Per acabar, **el canvi climàtic exigeix una modificació del model productiu i territorial**, especialment pel que fa a la gestió de l'aigua i l'economia circular, en una estreta **vinculació entre el creixement del sector agrari, agroalimentari amb l'impacte positiu al medi ambient**.

7.3 Anàlisi DAFO

D'acord amb la informació recollida, l'anàlisi DAFO mostra la imatge de situació i la previsió d'actuació a futur segons les principals debilitats, amenaces, fortaleces i oportunitats del territori.

DEBILITATS	AMENACES
D1 Insularitat i dependència exterior	A1 Fenòmens climàtics adversos
D2 Escassa rendibilitat de les explotacions	A2 Escassetat de recursos hídrics
D3 Elevats costos de transformació	A3 Sector econòmic poc diversificat
D4 Complexitat burocràtica i administrativa	A4 Obsolescència tecnològica i digital
D5 Manca de formació i professionalització	A5 Competitivitat exterior del sector
D6 Masculinització del sector agrari	A6 Envel·liment del sector agrari
D7 Superfície de sòl limitat	A7 Necessitat de modernització
D8 Dificultat a l'accés a la terra	A8 Pressió urbanística sobre sòl rústic
D9 Manca de coordinació entre el sector	A9 Expansió desmesurada del sector turístic
D10 Manca de sinergies entre sectors	A10 Escassa producció d'energia renovable
FORTALESES	OPORTUNITATS
F1 Abundància de recursos naturals	O1 Tendències globals a la sostenibilitat
F2 Potencial del mercat local de qualitat	O2 Polítiques de suport adaptables al context
F3 Sensibilització pel producte local	O3 Finançament regional, nacional i europeu
F4 Aposta per la producció ecològica	O4 Impuls a la indústria agroalimentària
F5 Coneixement tradicional transferible	O5 Aposta per l'economia circular
F6 Ric patrimoni cultural i històric	O6 Complementarietat entre els sectors
F7 Empoderament de les zones rurals	O7 Posada en valor del turisme sostenible
F8 Visió a llarg termini de creixement	O8 Existència de mà d'obra
F9 Organització per al progrés	O9 Retribució per serveis ambientals
F10 Planificació estratègica	O10 Experiències de desenvolupament replicables

8. DETECCIÓ DE NECESSITATS I ASPECTES INNOVADORS

De forma sintetitzada, els trenta-cinc necessitats identificats pels agents se transformen en **vuit reptes fonamentals**. Aquesta categorització i prioritització s'ha efectuat relacionant en paral·lel les necessitats detectades pels agents i la informació quantitativa de les tendències econòmiques, socials i ambientals del sector agrari i el territori en el seu conjunt, obtenint una classificació estratègica i pràctica dels principals desafiaments sobre els quals l'EDLP 2023-2027 ha d'intervenir.

Reptes EDLP 2023-2027

R1. Rendibilitat de les explotacions agràries

R2. Sinergies i cooperació

R3. Professionalització del mercat laboral

R4. Visibilitat del sector agrari com a sector estratègic

R5. Relleu generacional

R6. Feminització del sector agrari

R7. Mitigació i adaptació al canvi climàtic

R8. Gestió eficient de recursos naturals

De les oportunitats s'extreu que els aspectes que poden oferir innovació per al desenvolupament del territori són:

Aspectes d'innovació EDLP 2023-2027

AI1. Aplicació de nous paràmetres de sostenibilitat ambiental i climàtica a la producció

AI2. Complementarietat dels diferents sectors econòmics i dins del propi sector

AI3. Generació i transferència de coneixement al sector

AI4. Digitalització i tecnificació integral

9. DESCRIPCIÓ DE L'EDLP 2023-2027

En base a l'anàlisi realitzat i amb la finalitat d'abordar els reptes detectats i reforçar les oportunitats identificades, l'EDLP 2023-2027 orienta la seva actuació cap a tres grans àrees estratègiques, concebudes com a eixos vertebradors del desenvolupament del territori en el curt, mitjà i llarg termini, que deriven directament dels tres pilars de la sostenibilitat definits pel PEPAC Espanya —**Eix econòmic, eix mediambiental i eix social**—. Aquests pilars estructuraren els deu objectius del PEPAC 2023-2027, alineats amb els del Pacte Verd Europeu, i incorporen un objectiu transversal orientat a la modernització del sector agrari mitjançant el coneixement, la innovació i la digitalització de les zones rurals, en plena coherència amb els eixos estratègics de l'EDLP.

Per tant, els eixos d'aquesta EDLP són:

EIX ECÒNOMIC

EIX SOCIAL

EIX AMBIENTAL

A més, l'objectiu transversal del PEPAC, orientat a modernitzar el sector agrari mitjançant el coneixement, la innovació i la digitalització, s'implementarà de manera integrada i coherent dins cadascun d'aquests eixos.

9.1. Objectius generals de l'EDLP 2023 – 2027

Els eixos de l'EDLP 2023–2027 es concreten en tres objectius temàtics generals, un per a cada eix o àrea estratègica, que estableixen les línies principals d'actuació del pla. De cada objectiu general se'n deriven diversos objectius específics que concreten les accions a desenvolupar.

OG1. Enfortiment del sector a través de la competitivitat, especialització, formació i emprenedoria.

Aquest objectiu té com a finalitat incrementar la sostenibilitat econòmica de les zones rurals, fomentant la diversificació productiva, la innovació i la capacitat dels actors locals per adaptar-se als mercats i generar valor afegit.

- **OE 1.1. Potenciar la diversificació productiva, multisectorialitat i sinergies.** Fomentar que les explotacions i empreses rurals desenvolupin diverses activitats complementàries, creant sinergies entre sectors (agricultura, ramaderia, turisme, artesania, serveis) per augmentar el valor afegit, generar noves oportunitats econòmiques i reduir la dependència d'una sola font d'ingressos.
- **OE 1.2. Fomentar la professionalització i digitalització del sector.** Millorar les competències tècniques, empresarials i digitals dels actors rurals, promovent la incorporació d'eines de gestió, sistemes de control i venda en línia per optimitzar processos i augmentar la productivitat i vendes.

- **OE 1.3. Impulsar la modernització tecnològica.** Incorporar tecnologies avançades i innovadores en processos productius i gestió de les explotacions, augmentant l'eficiència, la qualitat dels productes i la sostenibilitat.
- **OE 1.4. Millorar la comercialització i presència en mercats.** Desenvolupar estratègies de comercialització eficients, promovent la presència dels productes locals en mercats físics i digitals, incrementant la visibilitat, el reconeixement de marca i les oportunitats de venda, així com establint canals de distribució i col·laboracions estratègiques.

OG2. Sobirania alimentària, conservació, visualització i relleu generacional com motor de cohesió social.

- **OE 2.1. Millorar la igualtat d'oportunitats: dona rural, jovers i noves incorporacions.** Impulsar una participació equitativa i inclusiva en el sector agroalimentari, eliminant barreres d'accés i fomentant la integració activa de les dones rurals, els joves i les noves incorporacions. Garantir formació especialitzada, recursos tècnics i econòmics, acompanyament professional i xarxes de suport que permetin desenvolupar projectes viables i sostenibles. Així mateix, es vol afavorir el relleu generacional del sector, assegurar-ne la continuïtat a llarg termini i potenciar els espais test agraris com a eines clau per facilitar la incorporació progressiva i segura de nous professionals.
- **OE 2.2. Reforçar la presència del sector primari i la pagesia local en la societat, promovent la visibilització del sector.** Visibilitzar la importància del sector primari i de la pagesia en la societat local, promovent la conscienciació sobre el seu valor econòmic, cultural i ambiental, i reforçant la seva reputació i reconeixement com a part essencial del desenvolupament territorial.

- **OE 2.3. Afavorir l'accés a la terra i als recursos.** Facilitar que nous agricultors i ramaders puguin accedir a terres, aigua i altres recursos necessaris per desenvolupar la seva activitat de manera sostenible, fomentant la continuïtat de les explotacions i la renovació generacional del sector.
- **OE 2.4. Conservar, recuperar i posar en valor el patrimoni natural, cultural i paisatgístic del territori, incloent-hi infraestructures, espais i elements que contribueixin a reforçar la identitat i la cohesió social.** Protegir, restaurar i promoure els elements que defineixen la identitat local —espais naturals, monuments, infraestructures tradicionals i paisatges culturals— per reforçar la cohesió social, la identitat comunitària i l'atractiu del territori.

OG3. Adaptació climàtica i gestió eficient dels recursos.

- **OE 3.1. Impulsar pràctiques agràries, ramaderes i cinegètiques sostenibles que fomentin la resiliència del sector, la conservació de les varietats locals i les races autòctones, l'economia circular i la gestió responsable dels residus vegetals i forestals.** Aplicar mètodes de producció i gestió que preservin la biodiversitat, conservin les varietats i races autòctones, minimitzin residus i incorporin principis d'economia circular, incrementant la resiliència del sector davant del canvi climàtic i millorant la sostenibilitat global del territori.
- **OE 3.2. Millorar la gestió i eficiència hídrica.** Optimitzar l'ús de l'aigua en agricultura, ramaderia i altres activitats rurals, implementant tècniques de recollida, estalvi i reutilització per reduir el malbaratament i assegurar la disponibilitat de recursos hídrics a llarg termini.
- **OE 3.3. Impulsar la gestió energètica sostenible.** Fomentar l'ús d'energies renovables, l'eficiència energètica i la reducció del consum en explotacions i infraestructures rurals, contribuint a la sostenibilitat ambiental i a la disminució de la petjada de carboni del sector.

- **OE 3.4. Reforçar la gestió forestal preventiva i la formació ambiental per enfortir la protecció del territori.** Millorar la protecció del territori davant incendis i altres riscos naturals, combinant mesures preventives, plans de gestió forestal i accions de formació i conscienciació ambiental per a la població local i els agents del sector.

Els objectius definits responen a una lògica clarament operativa i orientada a resultats, formulats per donar resposta a les principals problemàtiques detectades al territori i, alhora, per reforçar-ne les potencialitats. Aquesta aproximació es fonamenta en la innovació com a eina de transformació, però manté una coherència plena amb les actuacions prèviament impulsades pel GAL i amb el treball desenvolupat pels diferents agents que operen en el sector agrari i agroalimentari.

D'aquesta manera, els objectius s'emmarquen en una estratègia de continuïtat i complementarietat, que permet aprofitar l'experiència acumulada, optimitzar recursos i maximitzar l'impacte de les accions futures sobre el desenvolupament rural del territori. A l'annex V s'adjunta un esquema amb la relació dels objectius generals i específics.

9.2. Abordatge dels objectius i necessitats de la PAC 2023-2027 des de l'EDLP 2023-2027

Una de les finalitats intrínseques d'aquesta EDLP 2023-2027 és respondre als objectius i necessitats de la PAC 2023-2027, en tant que marc de referència i orientació per a l'aterratge de les perspectives internacionals a la nostra realitat territorial.

El nou plantejament del PEPAC 2023-2027 a Espanya aposta pel reforç estratègic del sector primari, amb un impacte positiu en l'equilibri territorial, a través de la

intervenció sobre l'economia, el medi ambient, i la societat, mitjançant els seus tres objectius generals:

1. Fomentar un sector agrícola intel·ligent, competitiu, resilient i diversificat que garanteixi la seguretat alimentària a llarg termini
2. Donar suport i reforçar la protecció del medi ambient, inclosa la biodiversitat, i l'acció pel clima i contribuir a assolir els objectius mediambientals i climàtics de la Unió Europea, entre ells els compromisos concrets en virtut de l' Acord de París
3. Enfortir el teixit socioeconòmic de les zones rurals

Els nou objectius específics:

- OE1**
 Donar suport a una renda agrícola viable i la resiliència del sector agrícola a tot el territori de la Unió per tal de millorar la seguretat alimentària a llarg termini i la diversitat agrícola, així com garantir la sostenibilitat econòmica de la producció agrícola a la Unió
- OE2**
 Millorar l' orientació al mercat i augmentar la competitivitat de les explotacions agrícoles a curt i llarg termini, també mitjançant una major atenció a la recerca, la tecnologia i la digitalització
- OE3**
 Millorar la posició dels agricultors en la cadena de valor
- OE4**
 Contribuir a l'adaptació al canvi climàtic i a la seva mitigació, també mitjançant la reducció de les emissions de gasos d'efecte hivernacle i millorant la captura de carboni, així com promoure l'energia sostenible

OE5
 Promoure el desenvolupament sostenible i la gestió eficient de recursos naturals com l' aigua, el sòl i l' aire, incloent-hi la reducció de la dependència química

OE6
 Contribuir a aturar i revertir la pèrdua de biodiversitat, potenciar els serveis relacionats amb els ecosistemes i conservar els hàbitats i els paisatges

OE7
 Atraure i donar suport als joves agricultors i als nous agricultors i facilitar el desenvolupament empresarial sostenible a les zones rurals

OE8
 Promoure l'ocupació, el creixement, la igualtat de gènere, inclosa la participació de les dones en l'agricultura, la inclusió social i el desenvolupament local en les zones rurals, entre elles la bioeconomia circular i la silvicultura sostenible

OE9
 Millorar la resposta de l' agricultura de la Unió a les exigències socials en matèria d' alimentació i salut. inclosa la demanda d'aliments de bona qualitat, assegurances i nutritius produïts de forma sostenible, reduir el rebuig d'aliments, millorar el benestar animal i combatre la resistència als antimicrobians

I el objectiu transversal:

OT
 Modernitzar l'agricultura i les zones rurals, fomentant i posant en comú el coneixement, la innovació i la digitalització en les zones agrícoles i rurals i promovent la seva adopció pels agricultors, mitjançant la millora de l' accés a la recerca, la innovació, l' intercanvi de coneixements i la formació

D'aquesta manera, els principis rectors per a garantir la competitivitat, sostenibilitat i qualitat del sector, com *el suport a les inversions i reducció de costos*

de producció; l'aplicació d'I+D+i i digitalització d'explotacions agràries; l'aposta per l'agricultura ecològica; l'aplicació de mesures de desenvolupament rural de caràcter ambiental i climàtic; el reforç a l'assessorament i formació, l'avanç en recerca i intercanvi de coneixements des de la innovació, i l'aplicació de la perspectiva de gènere de manera transversal (PEPAC 2023-2027, MAPA, 2021) entronquen amb els eixos i els objectius generals i específics de la nostra estratègia.

La següent taula permet veure l'alineació directa entre els principals objectius del PEPAC (2023-2027), els Objectius de Desenvolupament Sostenible de l'Agenda 2030 (ODS) i la nostra EDLP (2023-2027).

OBJECTIUS ESTRATÈGICS PAC 2023-2027	EIX EDLP 2023-2027	OBJECTIUS GENERALS EDLP 2023-2027	OBJECTIUS PAC QUE ABORDA	ODS 2030 QUE ABORDA
<p>ECONOMIA</p> <p>Fomentar un sector agrícola intel·ligent, resistent i diversificat que garanteixi la seguretat alimentària</p>	E1. ECONÒMIC	O1 Enfortiment del sector a través de la competitivitat, especialització, formació i emprenedoria.	<p>OE2 INCREMENTAR LA COMPETITIVIDAD</p> <p>OE3 REQUILIBRAR EL PODER EN LA CADENA ALIMENTARIA</p> <p>OT TRANSVERSAL CONOCIMIENTO E INNOVACION</p>	
<p>SOCIETAT</p> <p>Enfortir el teixit socioeconòmic de les zones rurals</p>	E2. SOCIAL	O2 Sobirania alimentària, conservació, visualització i relleu generacional com motor de cohesió social.	<p>OE1 ASEGURAR INGRESOS JUSTOS</p> <p>OE6 CONSERVAR EL PAISAJE Y LA BIODIVERSIDAD</p> <p>OE7 APOYAR EL RELEVO GENERACIONAL</p> <p>OE8 ZONAS RURALES VIVAS</p> <p>OT TRANSVERSAL CONOCIMIENTO E INNOVACION</p>	
<p>MEDI AMBIENT</p> <p>Donar suport i reforçar la protecció del medi ambient, inclosa la biodiversitat, i l'acció pel clima i contribuir a assolir els objectius mediambientals i climàtics de la UE.</p>	E3. MEDIAMBIENTAL	O3 Adaptació climàtica i gestió eficient dels recursos.	<p>OE4 ACCIÓN CONTRA EL CAMBIO CLIMÁTICO</p> <p>OE5 PROTECCIÓN DEL MEDIOAMBIENTE</p> <p>OE6 CONSERVAR EL PAISAJE Y LA BIODIVERSIDAD</p> <p>OT TRANSVERSAL CONOCIMIENTO E INNOVACION</p>	

9.3. Quantificació a través d'indicadors de resultat adaptats al sistema d'indicadors previst per al PEPAC

Els indicadors de resultat previstos pel PEPAC són aplicables als objectius de la EDLP:

OBJECTIU GENERAL	INDICADOR RESULTAT PAC
01. Enfortiment del sector primari a través de la competitivitat, especialització, formació i emprenedoria	R.1ER Millora dels resultats mitjançant el coneixement i la innovació: nombre de persones que es beneficien de l'assessorament, la formació i l'intercanvi de coneixements o que participen en grups operatius de l'Associació Europea per a la Innovació (AEI) subvencionats per la PAC per tal de millorar de manera sostenible els resultats en matèria econòmica, social, mediambiental, climàtica i d'utilització eficient dels recursos
	R.3 Digitalització de l'agricultura: percentatge d'explotacions agrícoles que es beneficien dels ajuts a les tecnologies per a l'agricultura digital a través de la PAC
	R.8 Atenció particular a les explotacions agrícoles de sectors concrets: Percentatge d'explotacions agrícoles que es beneficien de l'ajut a la renda associada per millorar la competitivitat, la sostenibilitat o la qualitat
	R.10ER Millor organització de la cadena de subministrament: percentatge d'explotacions agrícoles que participen en agrupacions de productors, organitzacions de productors, mercats locals, circuits de distribució curts i règims de qualitat subvencionats per la PAC
02. Sobirania alimentària, conservació, visualització i relleu generacional com motor de cohesió social	R.36ER Relleu generacional: nombre de joves agricultors que es beneficien dels ajuts de la PAC a la posada en marxa d'explotacions agrícoles, amb dades desglossades per gènere
	R.37 Creixement i ocupació en les zones rurals: nous llocs de treball subvencionats en projectes de la PAC
03. Adaptació climàtica i gestió eficient dels recursos naturals	R.12 Adaptació al canvi climàtic: percentatge de superfície agrícola utilitzada (SAU) objecte de compromisos subvencionats per millorar l'adaptació al canvi climàtic
	R.15 Energia renovable procedent de l'agricultura i la silvicultura i d'altres fonts renovables: inversions subvencionades en capacitat de producció d'energia renovable, inclosa la basada en la biomassa (en megawatts)
	R.19ER Millora i protecció dels sòls: percentatge de superfície agrícola utilitzada (SAU) objecte de compromisos d'ajuda

beneficiosos per a la gestió del sòl destinats a millorar la qualitat del sòl i la biota (com la reducció de la conreu, la cobertura del sòl amb cultius i la rotació de cultius, fins i tot amb lleguminoses)

R.23ER Ús sostenible de l'aigua: percentatge de superfície agrícola utilitzada (SAU) objecte de compromisos subvencionats per millorar el balanç hídric

R.34ER Preservació d'elements del paisatge: percentatge de superfície agrícola utilitzada (SAU) objecte de compromisos subvencionats per a la gestió d'elements del paisatge, inclosos els bolets i els arbres

10. PROJECTES DE L'EDLP 2023–2027

Per a la implementació de l'EDLP 2023–2027, es defineix un conjunt de projectes que constitueixen l'eix operatiu de l'estratègia. Aquests projectes poden ser propis del GAL, projectes de cooperació amb altres grups o territoris, iniciatives impulsades per tercers, així com actuacions vinculades a convocatòries d'ajut.

La seva execució estarà condicionada a la disponibilitat de recursos econòmics, tècnics i humans, i es podrà desplegar de manera progressiva al llarg del període 2023–2027. En aquest sentit, la inclusió d'un projecte en l'estratègia no implica necessàriament la seva execució immediata, sinó que respon a una voluntat de planificació i orientació estratègica.

Els projectes es presenten agrupats segons els objectius generals de l'Estratègia, en funció d'aquell en què tenen una major incidència.

10.1. Projectes orientats a l'enfortiment del sector primari a través de la competitivitat, especialització, formació i emprenedoria

MARCA DE VALOR LOCAL PER A PRODUCTES, SERVEIS I TALENT DEL MUNICIPI

TIPUS DE PROJECTE	Programats de tercers	
PROMOTOR	Ajuntament d'Algaida	
UBICACIÓ	Municipi d'Algaida (nuclis d'Algaida, Pina i Randa)	
DESCRIPCIÓ I JUSTIFICACIÓ		
<p>Algaida presenta un teixit comercial, empresarial i d'emprenedoria altament atomitzat, amb un caràcter molt local, amb baixa presència digital i necessitat de reforçar la competitivitat davant grans superfícies i comerç global.</p> <p>El projecte respon a la necessitat d'estructurar una estratègia de dinamització que reforci la identitat local, impulsi el consum de proximitat i millori la visibilitat i digitalització del teixit econòmic rural, i que aconsegueixi revaloritzar-los incidint en la qualitat del producte local en tots els seus aspectes.</p> <p>El projecte "d'Algaida" és una aposta estratègica per construir una economia local més forta, sostenible i identificada amb el territori.</p> <p>La marca "d'Algaida" vol ser el fil conductor que uneixi producte, servei i identitat, i posar el municipi en valor com a exemple de qualitat, innovació i proximitat dins el Pla de Mallorca.</p> <p>Per assolir aquest objectiu es vehicularà mitjançant la creació del segell i identitat visual, un catàleg digital d'empreses i productors locals, una plataforma web promocional amb tot el contingut informatiu que es generi, campanyes de comunicació i accions de dinamització, la potenciació de fires i activitats de promoció econòmica i accions formatives en digitalització i cooperació empresarial.</p>		
POSSIBLES INDICADORS D'IMPACTE (II) I EXECUCIÓ (IE)		
III	Nombre d'empreses o productors que participen en el projecte (Nº)	
IE1	Creació del segell i identitat visual (sí/no)	
IE2	Nombre d'accions de promoció realitzades (Nº)	
ESTIMACIÓ PRESSUPOSTÀRIA		
	30.000 €	
NIVELL D'AJUDA		
	90 %	
ESTIMACIÓ TEMPORAL		
	12 mesos	

ADQUISICIÓ PORGADORA DE GRA

TIPUS DE PROJECTE	Programats de tercers	
PROMOTOR	Ajuntament de Llubí	
UBICACIÓ	Municipi de Llubí	
DESCRIPCIÓ I JUSTIFICACIÓ		

El projecte consisteix en l'adquisició d'una màquina porgadora o netejadora de gra que serà de titularitat municipal i que es posarà a disposició dels pagesos del municipi mitjançant un sistema de sol·licitud o cessió temporal.

El municipi presenta una presència significativa d'explotacions agràries dedicades al cultiu de cereals i altres produccions agrícoles locals. No obstant això, molts d'aquests productors són petites o mitjanes explotacions que no disposen de maquinària específica per a la neteja i selecció del gra abans del seu emmagatzematge, transformació o comercialització.

Actualment, l'absència d'aquest tipus d'equipament al municipi obliga els pagesos a:

- desplaçar-se a altres municipis per utilitzar maquinària similar, amb el consegüent increment de costos i temps de producció, o
- realitzar processos manuals o menys eficients que redueixen la qualitat final del producte.

L'objectiu de la iniciativa és facilitar als productors locals l'accés a un equipament que permeti netejar i preparar el gra procedent de les collites, millorant-ne la qualitat i facilitant-ne l'emmagatzematge, la transformació o la comercialització. Aquesta actuació respon a la necessitat de donar suport a les explotacions agràries del municipi, moltes de les quals no disposen d'aquest tipus de maquinària per motius econòmics o d'escala productiva.

La màquina es destinarà a ús compartit entre els agricultors, contribuint a optimitzar els recursos disponibles i a reforçar el suport municipal al sector primari. D'aquesta manera es pretén millorar la competitivitat de les explotacions agràries locals, reduir costos de producció i fomentar la col·laboració entre productors.

La disponibilitat d'aquesta porgadora permetrà:

- millorar la qualitat del gra produït al municipi, mitjançant la seva neteja i selecció;
- reduir costos de producció i desplaçaments dels productors;
- afavorir la viabilitat econòmica de les explotacions agràries locals;
- impulsar la producció i valorització de cereals i altres cultius locals, contribuint a la diversificació i dinamització de l'economia rural.

A més, el fet que es tracti d'un equipament municipal d'ús compartit garanteix que el benefici de la inversió reverteixi en el conjunt del sector agrari local, afavorint la cooperació entre productors i optimitzant els recursos públics.

POSSIBLES INDICADORS D'IMPACTE (II) I EXECUCIÓ (IE)	
III	Nombre de productors que utilitzen la porgadora (Nº)
IE1	Adquisició de la porgadora (sí/no)
IE2	Número de cessió/ús del servei per part dels agricultors (Nº)

ESTIMACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	NIVELL D'AJUDA	ESTIMACIÓ TEMPORAL
27.830 €	90 %	12 mesos

PROMOTOR	Ajuntament de Deià
UBICACIÓ	Municipi de Deià

DESCRIPCIÓ I JUSTIFICACIÓ

Aquest projecte busca donar solució a les necessitats detectades al llarg d'un extens procés de diagnosi de la situació actual del sector agroalimentari del municipi de Deià. Una de les principals dificultats que s'han detectat a la que s'enfronten els agricultors/res és la complicada burocràcia i la falta d'una figura de referència que els ajudi a navegar els tràmits administratius derivats de la cerca de finançament, la comercialització de producte i l'activació de projectes. Aquesta situació provoca que moltes oportunitats de finançament o desenvolupament rural no arribin al territori o quedin infrutilitzades.

Establint un servei de suport per aquests propietaris es busca avançar cap a la revitalització del sector primari al municipi, fent que els fons públics es puguin destinar en accions útils i d'impacte real.

El projecte proposa la creació d'un servei de dinamització rural al municipi de Deià, orientat a facilitar l'accés del sector agrari i dels propietaris de finques a recursos administratius, oportunitats de finançament i canals de comercialització.

Aquest servei ha de funcionar com un punt de suport integral per ajudar a superar les barreres burocràtiques i oferir un acompanyament personalitzat en processos administratius, tramitació de subvencions, desenvolupament de producte i connexió amb circuits de comercialització.

El servei es personalitza a través de la contractació d'una persona treballadora amb un perfil professional ambiciós, que pugui estar in situ en una oficina al poble de Deià disposat per l'Ajuntament. D'aquesta manera es facilita la interlocució i el tracte personal amb els agricultors/res que es puguin beneficiar d'aquest servei. Aquesta persona serà contractada en el marc del projecte de Regenera Deià, en que l'Ajuntament col·labora com un actor principal. La contractació es durà a terme a través d'un conveni signat a tres bandes entre l'Ajuntament de Deià, la Cooperativa de Camp Mallorca i la Fundació Iniciatives del Mediterrani.

Aquest projecte es planteja com una experiència pilot d'un any, a les acaballes del que es valorarà la seva continuïtat en funció de la rebuda que hagi tingut, i de la seva valoració per part dels usuaris a través de mètriques (Número d'explotacions agràries registrades, fons registrats, productes comercialitzats). Si es valora la rebuda com bona, es proposarà la creació d'un marc de col·laboració per a fer aquest servei permanent.

POSSIBLES INDICADORS D'IMPACTE (II) I EXECUCIÓ (IE)

III	Increment de la comercialització de producte local (sí/no)
IE1	Nombre d'explotacions agràries ateses (Nº)
IE2	Nombre d'accions de suport a comercialització realitzades (Nº)

ESTIMACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	NIVELL D'AJUDA	ESTIMACIÓ TEMPORAL
40.000 €	Entre 90 i 70% amb un mínim de 27.000 €	12 mesos

10.2. Projectes orientats a la sobirania alimentària, la conservació, la visualització i el relleu generacional com a motor de cohesió social

P4

ZONA VERDA DE NA MARRANXA

TIPUS DE PROJECTE	Programats de tercers
PROMOTOR	Ajuntament d'Alaró
UBICACIÓ	Polígon 4, parcel·la 782
DESCRIPCIÓ I JUSTIFICACIÓ	
<p>El municipi d'Alaró compta amb un important patrimoni natural, cultural i paisatgístic vinculat al seu entorn agrari, als cursos d'aigua i als espais verds periurbans, que constitueixen un element clau de la identitat local i de la cohesió social. Tanmateix, una part d'aquest patrimoni es troba infrautilitzat o mancat d'espais adequats que en permetin l'ús social ordenat, la seva conservació i la seva posada en valor.</p> <p>La parcel·la verda situada devora el torrent de na Marranxa representa una oportunitat estratègica per recuperar i dignificar un espai natural de gran valor ambiental i paisatgístic, actualment sense un ús social estructurat. L'adequació d'aquesta zona com a àrea de pícnic permetria crear un espai de trobada obert a tota la ciutadania, fomentant les relacions intergeneracionals, la convivència i el sentiment de pertinença al territori.</p> <p>Aquest projecte respon a la necessitat de disposar d'espais públics verds accessibles que afavoreixin el contacte amb la natura, la transmissió de valors vinculats al respecte pel medi ambient i la cultura agrària, i la sensibilització envers la sobirania alimentària i la gestió sostenible del territori. L'espai pot esdevenir un punt de referència per a activitats educatives, familiars i comunitàries relacionades amb l'alimentació local, el paisatge, la biodiversitat i la memòria col·lectiva.</p> <p>A més, la recuperació i ordenació d'aquest entorn natural contribueix a la conservació del patrimoni natural i paisatgístic, evitant-ne la degradació, millorant-ne la funcionalitat ecològica i afavorint un ús responsable per part de la població. Alhora, reforça la identitat local i crea condicions favorables per al relleu generacional, en tant que apropa les noves generacions al territori, als seus valors i als seus recursos.</p> <p>El projecte consisteix en la creació i adequació d'una zona de pícnic en una parcel·la verda municipal situada devora el torrent de na Marranxa, al terme municipal d'Alaró, amb la finalitat de recuperar, ordenar i posar en valor un espai natural de gran interès ambiental, paisatgístic i social.</p> <p>L'actuació preveu la intervenció respectuosa sobre l'entorn, prioritzant la conservació del paisatge i dels elements naturals existents, mitjançant la instal·lació d'infraestructures lleugeres i integrades, com ara taules i bancs de fusta, papereres selectives, senyalització interpretativa i elements d'ombra natural o artificial, sempre amb criteris de sostenibilitat i mínim impacte ambiental.</p>	

La zona de pícnic es concep com un espai públic de trobada, descans i convivència, destinat a la ciutadania d'Alaró i als visitants, que afavoreixi l'ús social dels espais verds i el contacte amb el medi natural. L'espai permetrà acollir activitats familiars, educatives i comunitàries vinculades al territori, la natura, la cultura agrària i els valors de la sobirania alimentària.

El projecte inclou també actuacions de millora i ordenació de l'espai, com la neteja i condicionament del terreny, la delimitació de zones d'ús per evitar la degradació del medi, i la recuperació de l'entorn del torrent com a element estructurador del paisatge i del patrimoni natural local.

POSSIBLES INDICADORS D'IMPACTE (II) I EXECUCIÓ (IE)		
III	Nombre d'usuaris estimats de la zona de pícnic (Nº)	
IE1	Superfície condicionada i recuperada (m²)	
IE2	Equipaments instal·lats (taules, bancs, senyalització, etc.) (Nº)	
ESTIMACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	NIVELL D'AJUDA	ESTIMACIÓ TEMPORAL
195.500 €	70 % amb un màxim de 50.000€	12 mesos

TIPUS DE PROJECTE	Programats de tercers	
PROMOTOR	Ajuntament d'Ariany	
UBICACIÓ	Camí de Calderitz, Son Nigorra, Son Huguet, Son Guillot, Ses Barqueres, Camí de Son Reixach, Camí Oliveres, Camí Son Boscà	
DESCRIPCIÓ I JUSTIFICACIÓ		
<p>El terme municipal d'Ariany compta amb una extensa xarxa de camins rurals que constitueixen la via d'accés a les finques agrícoles i als espais naturals del municipi, per la qual cosa es considera necessari i imprescindible mantenir la vegetació esbrossada.</p> <p>D'aquesta manera es podrà garantir l'accés als veïns, facilitar les tasques agrícoles i ramaderes i posar en valor els recursos naturals d'Ariany. El projecte consisteix en desbrossar diversos camins rurals d'Ariany amb la maquinària adequada.</p> <p>La longitud aproximada és de 15.000 metres (30.000 ml de desbrossament lateral) i una alçada màxima de 4 metres.</p>		
POSSIBLES INDICADORS D'IMPACTE (II) I EXECUCIÓ (IE)		
III	Nombre de camins desbrossats completament (Nº)	
IE1	Longitud total desbrossada (m)	
ESTIMACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	NIVELL D'AJUDA	ESTIMACIÓ TEMPORAL
11.616 €	90 %	12 mesos

TIPUS DE PROJECTE	Programats de tercers
PROMOTOR	Ajuntament de Bunyola
UBICACIÓ	Des de Ses Vinyetes fins al safreig grós (antiga fàbrica)
DESCRIPCIÓ I JUSTIFICACIÓ	
<p>El projecte intervé sobre les sèquies de Bunyola, un element del paisatge cultural de la Serra de Tramuntana, amb valor històric etnològic i agrícola. L'objectiu és recuperar i posar en valor aquest patrimoni, afavorint la gestió de l'aigua, la biodiversitat i la seguretat dels usuaris.</p> <p>Motivacions:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reduir pèrdua d'aigua per filtracions i evitar acumulacions en camins. • Minimitzar risc d'erosió del sòl i danys en infraestructures. • Millorar la gestió d'aigües de pluges intenses. • Afavorir la biodiversitat local i l'hàbitat d'espècies vegetals i animals. • Recuperar antic pas peatonal i reforçar la identitat del poble. • Millorar la neteja viària i l'embelliment del poble. <p>Accions principals:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Desbrossament del camí i neteja manual de la rasa. • Refer el camí de vianants i anivellació de punts concrets. • Poda d'arbres i retirada d'abocadors. • Col·locació de graveta antilliscant i millora d'esglaons de la via del tren. • Reixetes i base de ciment (6 m), reixetes i filferros, corda de seguretat (40 m). • Recuperació de la sèquia sense tornar a circular l'aigua ni entubar. 	

POSSIBLES INDICADORS D'IMPACTE (II) I EXECUCIÓ (IE)		
III	Satisfacció de veïns i usuaris (enquesta simple: satisfet / no satisfet)	
IEI	Longitud total de sèquies netejades i recuperades (m)	
ESTIMACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	NIVELL D'AJUDA	ESTIMACIÓ TEMPORAL
27.000 €	90 %	12 mesos

IL·LUMINACIÓ CAMPANAR DE L'ESGLÉSIA PARROQUIAL DE CAMPANET

TIPUS DE PROJECTE	Programats de tercers
PROMOTOR	Ajuntament de Campanet
UBICACIÓ	Església Parroquial de Campanet, Plaça Major del poble
DESCRIPCIÓ I JUSTIFICACIÓ	
<p>Es vol posar en valor un element patrimonial i arquitectònic com és l'església parroquial, la qual està en un lloc preeminent del municipi on, quan t'acostes a Campanet, es pot veure des de la carretera així com des d'altres indrets degut al seu punt elevat i, també, situada a la Plaça Major del poble, lloc on el desenvolupa el mercat setmanal i on hi ha la major part d'activitat econòmica del municipi.</p> <p>El projecte tractaria de la instal·lació de 16 focus en cada un dels finestrons del campanar, 4 finestrons per cada una de les 4 cares del campanar.</p>	

S'adjunta el projecte inicial, en el qual ja se n'ha executat una primera part quedant restant aquesta darrera per donar compliment al projecte inicialment aprovat.

En la FASE-I es va realitzar la il·luminació exterior de la façana i de la cúpula de l'església parroquial.

En la Fase-II, la qual és objecte d'aquest projecte, és la instal·lació dels focus a l'interior del campanar, situats en cada un dels finestrons que componen el campanar. Amb aquesta actuació es pretén donar preeminència al campanar per tal de que sigui visible, no tan sols des de la plaça mateix, si no des dels voltants del municipi.

Aquesta actuació és fonamental per tal de donar visibilitat a part del nostre patrimoni de Campanet. Aquest projecte ha estat validat per la Direcció Insular de Patrimoni del Consell Insular.

POSSIBLES INDICADORS D'IMPACTE (II) I EXECUCIÓ (IE)		
III	Grau de satisfacció de la comunitat (satisfet / no satisfet)	
IEI	Instal·lació completada dels 16 focus (sí/no)	
ESTIMACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	NIVELL D'AJUDA	ESTIMACIÓ TEMPORAL
29.750 €	90 %	12 mesos

TIPUS DE PROJECTE	Programats de tercers
PROMOTOR	Ajuntament de Campos
UBICACIÓ	Carrer des Torrent, número 40, de Sa Ràpita

DESCRIPCIÓ I JUSTIFICACIÓ

L'objectiu és la creació d'un nou espai públic verd per a esbarjo i recreació a la localitat de Sa Ràpita, dins del terme municipal de Campos. La intervenció pretén dotar l'àrea d'un espai multifuncional destinat a l'esbarjo, a la pràctica esportiva i a garantir la seva accessibilitat, contribuint així a la millora de la qualitat de vida dels veïns i visitants.

Contempla les següents actuacions principals:

4.1. Accés i Camineria

Es projectarà un accés des del carrer des Torrent amb un ample aproximat de 3 metres, que estarà il·luminat i comptarà amb bancs per seure. Aquest accés permetrà el pas de vehicles d'emergència, com ambulàncies, en cas de necessitat.

4.2. Serveis Essencials

La zona es dotarà dels següents serveis essencials:

Aigua: S'instal·larà una presa d'aigua no potable destinada al reg de futures zones verdes.

Enllumenat: S'instal·larà l'enllumenat públic necessari per garantir la seguretat i l'ús de la plaça durant la nit.

4.3. Moble urbà

Es col·locaran 3 bancs al costat de l'accés des del carrer, per oferir un espai de descans i contemplació als vianants. Al costat d'aquests s'instal·laran papereres i fanals d'enllumenat segons el model descrit en la documentació gràfica adjunta.

4.4. Superfície i Zones Verdes

La superfície total que ocuparà l'esplanada i el camí d'accés des del carrer és de 859 m². La resta de la parcel·la es mantindrà com a terreny natural, reservant-se per a un futur enjardinament.

POSSIBLES INDICADORS D'IMPACTE (II) I EXECUCIÓ (IE)

II1	Nombre estimat d'usuaris de l'espai (Nº)
II2	Millora de l'accessibilitat universal de l'espai (sí/no)
IE1	Nombre d'elements de mobiliari urbà instal·lats (Nº)

ESTIMACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	NIVELL D'AJUDA	ESTIMACIÓ TEMPORAL
198.981,51 €	70 % amb un màxim de 50.000€	12 mesos

RECUPERACIÓ DE MARGES DEL MUNICIPI D'ESPORLES

TIPUS DE PROJECTE	Programats de tercers
PROMOTOR	Ajuntament d'Esporles
UBICACIÓ	Urbanització de Son Cabaspre (trams amb degradació estructural), carrer Mateu Font (restauració de marge existent) i camí de sa Claraboia (diversos trams afectats per erosió).

DESCRIPCIÓ I JUSTIFICACIÓ

El municipi d'Esporles es caracteritza per un paisatge rural tradicional fortament marcat per la presència de marges, elements patrimonials que han configurat històricament el territori de la Serra de Tramuntana i han permès l'aprofitament agrícola de terrenys amb fort pendent. Aquests marges constitueixen no només una infraestructura agrària essencial, sinó també un element de gran valor paisatgístic, cultural i ambiental, reconegut dins el conjunt de la Serra de Tramuntana, declarada Patrimoni Mundial per la UNESCO en la categoria de paisatge cultural.

En els darrers anys, però, una part significativa d'aquests marges ha patit processos de degradació i deteriorament a causa de l'abandonament progressiu de l'activitat agrària tradicional, la manca de manteniment i els efectes d'episodis meteorològics intensos. Aquesta situació pot provocar despreniments, erosió del sòl i pèrdua de biodiversitat associada, així com una progressiva degradació del paisatge rural del municipi.

Davant aquesta situació, l'Ajuntament d'Esporles considera necessari impulsar actuacions de recuperació, restauració i manteniment de marges en diferents punts del terme municipal. Aquesta intervenció té com a objectiu preservar el patrimoni etnològic i paisatgístic, millorar l'estabilitat dels terrenys i contribuir a la conservació dels valors ambientals i culturals del territori.

L'actuació consistirà en la reconstrucció i rehabilitació de trams de marges deteriorats, mitjançant

tècniques tradicionals, respectant les característiques constructives pròpies d'aquest tipus d'estructures.

Amb aquesta actuació es pretén reforçar la conservació del paisatge rural, fomentar la recuperació del

patrimoni constructiu tradicional i contribuir a la sostenibilitat i resiliència del territori davant processos

d'erosió i degradació del sòl.

POSSIBLES INDICADORS D'IMPACTE (II) I EXECUCIÓ (IE)

II	Nombre de trams de marges recuperats (Nº)
IEI	Longitud total de marges reconstruïts (m)

ESTIMACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	NIVELL D'AJUDA	ESTIMACIÓ TEMPORAL
20.000 €	90 %	12 mesos

ADEQUACIÓ CAMÍ RURAL PER FACILITAR L'ACTIVITAT AGRÀRIA

TIPUS DE PROJECTE	Programats de tercers
PROMOTOR	Ajuntament d'Inca
UBICACIÓ	Camí de sa Plana, CM440

DESCRIPCIÓ I JUSTIFICACIÓ

El camí sa Plana dona accés a diverses explotacions agrícoles i constitueix una infraestructura bàsica per al desenvolupament de l'activitat agrària a la zona. Actualment presenta un estat de degradació del ferm, amb pèrdua de material superficial, irregularitats i processos d'erosió que dificulten la circulació de vehicles agrícoles i de servei.

Aquestes deficiències comprometen la transitabilitat i funcionalitat del camí, afectant l'accessibilitat a les finques i el desenvolupament normal de les tasques agrícoles. Per aquest motiu, es considera necessari executar una actuació de condicionament i estabilització del ferm, amb l'objectiu de restablir unes condicions adequades de circulació, millorar la durabilitat del camí i garantir l'accés a les explotacions agràries existents.

El projecte té per objecte la reparació i adequació del camí rural CM440 conegut com a Camí de sa Plana, actualment en un estat de conservació deficient que dificulta el trànsit rodat i l'accés a les diferents explotacions agrícoles existents a la zona. Aquesta situació compromet la funcionalitat del camí com a infraestructura bàsica de servei al medi rural i afecta negativament la viabilitat i el correcte manteniment de les finques agrícoles.

L'actuació proposada consisteix en la millora del ferm existent mitjançant treballs de preparació de la superfície actual i retirada de vegetació, l'estesa i compactació d'una capa de material granular procedent de cantera de 10 cm de gruix, l'estabilització del ferm amb ciment al 3%, i finalment l'aplicació d'un regat amb polímers per millorar la cohesió superficial i la durabilitat del paviment.

Així mateix, es tracta d'una actuació respectuosa amb el medi ambient, ja que no preveu l'ús de paviments asfàltics ni productes bituminosos com l'asfalt o l'alquitrà, la qual cosa contribueix a

reduir els impactes ambientals associats a aquest tipus de materials, mantenint alhora una solució adequada per a camins rurals i integrada en l'entorn agrari.

Aquesta intervenció permetrà restablir les condicions adequades de transitabilitat del camí, facilitant l'accés a les explotacions agràries i contribuint a la millora de les infraestructures rurals i al manteniment de l'activitat agrícola del territori.

POSSIBLES INDICADORS D'IMPACTE (II) I EXECUCIÓ (IE)		
III	Grau de satisfacció de la comunitat (satisfet / no satisfet)	
IE1	Longitud de camí adequat (m)	
IE2	Espessor i estabilització del ferm aplicats correctament (sí/no)	
ESTIMACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	NIVELL D'AJUDA	ESTIMACIÓ TEMPORAL
56.112,98 €	Entre 90 i 70% amb un mínim de 27.000 €	12 mesos

RECUPERACIÓ DEL JARDÍ DE L'ESGLÉSIA DE MARIA DE LA SALUT

TIPUS DE PROJECTE	Programats de tercers
PROMOTOR	Ajuntament de Maria de la Salut
UBICACIÓ	Plaça de Dalt
DESCRIPCIÓ I JUSTIFICACIÓ	
<p>El jardí de l'església de Maria de la Salut, ubicat entre l'església i la plaça de Dalt està degradat i amb la pràctica totalitat de plantes mortes. Només hi queden uns pins que estan espenyant les parets del jardí. Aquest jardí, compta amb una cisterna, protegida pel departament de patrimoni del Consell de Mallorca, la qual és de l'edat mitjana. A l'any 2026, hi ha previst un projecte de canvi de llums a l'entorn de l'església i a aquest jardí, i amb aquesta actuació, ens quedaria tot l'entorn arreglat.</p> <p>El que es vol fer es llevar tota la terra que hi ha completament dura per posar-n'hi de nova, i fer una sembra de plantes i arbres autòctons de la nostra terra. Llevar un dels dos pins que hi ha, pel perill que te, i arreglar l'altre. A més, els passadissos que hi ha dins el jardí s'arreglarien amb el mateix sistema que hi ha a la resta de l'entorn.</p>	

POSSIBLES INDICADORS D'IMPACTE (II) I EXECUCIÓ (IE)		
III	Nombre de metres quadrats de jardí renovat (m ²)	
IE1	Plantació d'arbres i plantes autòctones (sí/no)	
IE2	Passadissos renovats (sí/no)	
ESTIMACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	NIVELL D'AJUDA	ESTIMACIÓ TEMPORAL
29.250 €	90 %	12 mesos

PROJECTE DE MILLORA DE CAMINS PÚBLICS MUNICIPALS DEL TERME DE MONTUÏRI

TIPUS DE PROJECTE	Programats de tercers
PROMOTOR	Ajuntament de Montuïri
UBICACIÓ	Sa Font Bosseta, Son Oms, Sa Torre (B), travessa del camí de s'Amarador, entre d'altres
DESCRIPCIÓ I JUSTIFICACIÓ	
<p>Els camins públics rurals del terme municipal de Montuïri presenten un estat de conservació deficient a causa del pas del temps, les inclemències meteorològiques i l'ús continuat. Aquestes vies constitueixen infraestructures essencials per al desenvolupament de l'activitat agrària local, ja que són utilitzades de manera habitual per agricultors i propietaris rurals per accedir a les seves parcel·les.</p> <p>El deteriorament actual dificulta el trànsit de maquinària agrícola i vehicles, incrementant els costos de producció, reduint l'eficiència de les explotacions i generant situacions de risc. Per aquest motiu, es considera necessari dur a terme actuacions de millora i condicionament per garantir la seguretat, l'accessibilitat i la funcionalitat d'aquests camins, contribuint així al manteniment i impuls del sector primari i a la dinamització del medi rural.</p> <p>El projecte consisteix en la reparació, adequació i millora de diversos camins públics rurals del municipi de Montuïri. Les actuacions inclouran el condicionament del ferm, l'anivellament del terreny, la compactació, la millora del drenatge i, si escau, la neteja de marges i cunetes.</p> <p>Aquestes intervencions tenen com a finalitat facilitar el trànsit segur de vehicles agrícoles, garantir l'accés a les explotacions agràries i millorar la connectivitat rural del municipi.</p>	

POSSIBLES INDICADORS D'IMPACTE (II) I EXECUCIÓ (IE)		
III	Millora de l'accessibilitat a explotacions agràries (sí/no)	
IEI	Nombre de camins públics rurals millorats (Nº)	
ESTIMACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	NIVELL D'AJUDA	ESTIMACIÓ TEMPORAL
30.000 €	90 %	12 mesos

TIPUS DE PROJECTE	Programats de tercers
PROMOTOR	Ajuntament de sa Pobla
UBICACIÓ	Camí de Can Flor
DESCRIPCIÓ I JUSTIFICACIÓ	
<p>El camí de Can Flor és una via d'ús habitual per a l'accés a diferents zones agrícoles i rurals del municipi. El seu estat actual genera dificultats per al trànsit de vehicles agrícoles i altres usuaris del camí, especialment a causa del deteriorament del ferm provocat pel pas continu de maquinària pesada.</p> <p>La intervenció proposada permetrà millorar la funcionalitat del camí, reduir incidències derivades del seu mal estat i garantir una infraestructura adequada que faciliti la mobilitat dels residents i usuaris de la zona, així com el desenvolupament de l'activitat agrària local.</p>	

L'actuació proposada consisteix en la millora i condicionament del camí de Can Flor, situat al terme municipal de sa Pobla. Actualment aquest camí presenta un estat de conservació deficient a causa del deteriorament progressiu del ferm, amb zones irregulars, clots i trams amb pèrdua de material, fet que dificulta el trànsit de vehicles agrícoles i la circulació dels usuaris.

Així com es pot observar a les fotografies adjuntes, el camí presenta un desgast considerable del ferm derivat del trànsit habitual i intens de maquinària agrícola pesada, propi d'un camí rural que dona servei a diverses explotacions agràries de la zona.

El projecte preveu la neteja del camí amb mitjans mecànics i ajuda de mitjans manuals, amb retirada de restes i transport a gestor autoritzat. Reg d'adherència amb emulsió tipus ECR, amb una dotació de 0,5 kg/m². També, la reparació i regularització del paviment d'aglomerat existent amb extensió d'anivellació i compactació de capa de mescla bituminosa en calent tipus AC 16 surt S. I, el subministrament, estès i anivellat de capa de rodament amb barreja bituminosa en calent tipus AC16 surf de 4 cm de gruix.

Aquesta actuació contribuirà a la millora de les infraestructures rurals del municipi, facilitant l'activitat agrària, la mobilitat dins el territori i el manteniment adequat del medi rural.

POSSIBLES INDICADORS D'IMPACTE (II) I EXECUCIÓ (IE)	
III	Reducció d'incidències en la circulació (sí/no)
IE1	Longitud de camí condicionat (m)
IE2	Paviment reparat i compactat (sí/no)

ESTIMACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	NIVELL D'AJUDA	ESTIMACIÓ TEMPORAL
76.836,83 €	70 % amb un màxim de 50.000€	12 mesos

TIPUS DE PROJECTE	Programats de tercers
PROMOTOR	Ajuntament de Sant Joan
UBICACIÓ	Camins del municipi de Sant Joan
DESCRIPCIÓ I JUSTIFICACIÓ	
<p>El terme municipal de Sant Joan compta amb una extensa xarxa de camins rurals que constitueixen la principal via d'accés a les finques agrícoles i als espais naturals del municipi. Molts d'aquests camins presenten un estat deficient, tant pel que fa a la seva senyalització com al seu paviment i drenatge, la qual cosa en dificulta l'ús segur i eficient per part dels agricultors, ramaders i la població en general.</p> <p>La manca de senyalització adequada genera problemes d'orientació i comporta riscos de seguretat, especialment en les zones de major confluència de tràfic agrícola. Igualment, el deteriorament del ferm i la inexistència de mesures de drenatge provoquen que, en èpoques de pluja, alguns trams quedin intransitables, amb les consegüents pèrdues econòmiques per al sector primari local.</p> <p>La intervenció proposada és necessària per garantir la connectivitat del territori rural, preservar el patrimoni viari del municipi, facilitar les tasques agrícoles i ramaderes, i posar en valor els recursos</p>	

naturals i paisatgístics de Sant Joan, contribuint a la cohesió social i al desenvolupament econòmic de la zona rural.

El projecte consisteix en la millora integral dels camins rurals del terme municipal de Sant Joan mitjançant dues actuacions principals:

- Senyalització: instal·lació de senyals indicatives de denominació i directorials als principals camins rurals del municipi, per tal de facilitar l'orientació i millorar la seguretat dels usuaris. S'inclouran plaques identificatives de camins, senyals de prioritat en cruïlles i indicadors de distàncies fins a les principals finques i nuclis de població.
- Adequació del terreny: treballs de millora del ferm (anivellament, aportació de material granular i compactació), neteja i condicionament de les cunetes per millorar el drenatge, i eliminació de la vegetació invasora que envaeix la calçada. Aquestes actuacions garantiràn la transitabilitat dels camins durant tot l'any i en reduiran el deteriorament progressiu.

El projecte beneficiarà directament el sector agrícola i ramader del municipi, facilitarà l'accés als espais naturals per als visitants i habitants de Sant Joan, i contribuirà a la preservació del patrimoni viari rural com a element de la identitat territorial del municipi.

POSSIBLES INDICADORS D'IMPACTE (II) I EXECUCIÓ (IE)

III	Nombre de camins rurals millorats (Nº)
IE1	Longitud total de camins adequats (km o m)
IE2	Senyalització instal·lada (sí/no)

ESTIMACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	NIVELL D'AJUDA	ESTIMACIÓ TEMPORAL
48.000 €	Entre 90 i 70% amb un mínim de 27.000 €	12 mesos

DOTACIÓ MOBILIARI ÀREA RECREATIVA ACTIVITATS DE LLEURE I OCI ZONA FORESTAL SON LLAÜT

TIPUS DE PROJECTE	Programats de tercers
PROMOTOR	Ajuntament de Santa Maria del Camí
UBICACIÓ	Àrea recreativa de Son Llaüt

DESCRIPCIÓ I JUSTIFICACIÓ

El Projecte «Dotació mobiliari àrea recreativa activitats de lleure i oci zona forestal Son Llaüt» planteja la revalorització del patrimoni natural existent al municipi.

Aquesta actuació correspon a la instal·lació de mobiliari de parc infantil i una serie d'elements complementaris per a l'ús del lleure a l'àrea recreativa del pinar de Son Llaüt. Aquesta àrea recreativa té un us social considerable, essent concorreguda per diferents col·lectius i usos. Entre els col·lectius que més en fan ús son el Moviment Escolta, Grup d'Esplai, les AMIPA's dels centres educatius, així com famílies que a títol individual i prèvia reserva fan us de l'espai per la realització d'esdeveniments al medi natural.

Es tracta d'una zona concorreguda, la qual disposa de bany i una zona d'esbarjo. Actualment s'observa una mancança derivada de la manca de zona de joc infantil així com la necessitat de disposar de més bancs o zones destinades al descans.

Per tant la present inversió consisteix en l'adquisició d'una zona multijocs i dues taules de «picnic» amb banc integrat.

Aquests elements es troben perfectament integrats en paisatge i tipologia de mobiliari propi d'una zona d'esbarjo al medi natural.

POSSIBLES INDICADORS D'IMPACTE (II) I EXECUCIÓ (IE)		
III	Grau de satisfacció dels usuaris (satisfet / no satisfet)	
IEI	Elements integrats correctament a l'entorn (sí/no)	
ESTIMACIÓ PRESSUPOSTÀRIA		
	NIVELL D'AJUDA	ESTIMACIÓ TEMPORAL
18.147,64 €	90 %	12 mesos

ADEQUACIÓ I MILLORA DE LA SEGURETAT VIÀRIA AL CAMÍ DE BINIBONA MITJANÇANT LA CONSTRUCCIÓ DE RACONERES

TIPUS DE PROJECTE	Programats de tercers
PROMOTOR	Ajuntament de Selva
UBICACIÓ	Camí vell de Binibona
DESCRIPCIÓ I JUSTIFICACIÓ	
<p>La xarxa de camins del municipi de Selva es manifesta amb una gran extensió, essent una tasca pròpia de l'Ajuntament de Selva el seu manteniment, així com dur a terme intervencions en aquestes infraestructures per millorar la circulació dels vehicles que són necessaris per a l'explotació agrària de les finques, com és el pas de tractors, maquinària agrícola, camions de transport de gra o bestiar i vehicles de serveis veterinaris o de subministraments.</p> <p>Entre aquests camins es troba el camí de Binibona, situat dins el terme municipal de Selva i amb accés al nucli de Binibona des de Selva-Moscari-Campanet. Aquest camí constitueix una via rural d'especial rellevància per a la mobilitat agrària i el sector primari, ja que és l'artèria principal per als residents de les explotacions i per al transport de productes agrícoles i ramaders de la zona.</p> <p>Actualment, el camí presenta una amplada reduïda que dificulta el creuament simultani de vehicles de gran tonatge i maquinària agrícola en ambdós sentits de circulació. Aquesta circumstància genera situacions de risc i maniobres complexes de marxa enrere que retarden l'activitat diària de les explotacions i provoquen ocupacions puntuals dels marges del vial, amb el consegüent perill per a la seguretat dels treballadors agrícoles i altres usuaris de la via rural.</p> <p>La manca d'espais habilitats per facilitar el creuament ordenat de tractors i camions de serveis provoca incidències de seguretat viària i un deteriorament accelerat dels laterals del camí i dels marges de paret seca, afectant directament l'entorn de producció i el patrimoni agrari tradicional.</p> <p>Davant aquesta situació, es considera necessari actuar per millorar les condicions de seguretat i funcionalitat del vial, mitjançant una intervenció respectuosa amb l'entorn que garanteixi la viabilitat de les explotacions agràries i faciliti el trànsit de la maquinària indispensable per al sector primari del municipi. El projecte consisteix en l'execució d'obres de millora i condicionament del camí de Binibona, amb l'objectiu principal d'adaptar la infraestructura viària a les necessitats actuals de les explotacions agràries i ramaderes de la zona.</p>	

L'actuació se centra en l'habilitació de zones de sobreample o apartadors en punts estratègics del vial per facilitar el creuament segur de maquinària pesant, tractors i vehicles de gran tonatge que operen al sector primari. Així mateix, es preveu el reforç del paviment i la consolidació dels marges laterals per evitar el deteriorament del camí causat pel trànsit agrícola intens. Amb aquesta intervenció, s'eliminen els colls d'ampolla que actualment dificulten la logística agrària, garantint una circulació fluida i segura per als treballadors del camp i optimitzant l'accés a les finques en producció del terme de Selva.

POSSIBLES INDICADORS D'IMPACTE (II) I EXECUCIÓ (IE)

III	Millora de la seguretat en el trànsit agrícola (sí/no)
IEI	Nombre d'apartadors construïts (Nº)

ESTIMACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	NIVELL D'AJUDA	ESTIMACIÓ TEMPORAL
30.000 €	90 %	12 mesos

MILLORES I CONDICIONAMENT DE LA PLAÇA DE JORNETS

TIPUS DE PROJECTE	Programats de tercers
PROMOTOR	Ajuntament de Sencelles
UBICACIÓ	Plaça de Jornets, Jornets

DESCRIPCIÓ I JUSTIFICACIÓ

L'estat actual de la Plaça de Jornets, està deteriorat pel seu ús, i no compleix amb les mesures de seguretat.

Per tant des de l'Ajuntament de Sencelles, es preveu pel seu funcionament i conservació del medi natural i rural, la millora i adequació de l'espai.

L'objecte de la remodelació plantejada suposa el condicionament i millora de la Plaça de Jornets. Aquest indret públic es troba en mal estat pel que es poc emprat pels veïnats de la zona pel que correspon posar-lo en valor de manera que doni un servei útil als habitants d'aquesta zona del poble.

L'espai es tracta d'un llogaret del municipi de Sencelles, el qual destaca pel seu entorn natural i rural, el qual ha de ser un reclam per la seva conservació.

El que es pretén amb aquesta actuació es millorar i condicionar el paviment de la plaça, que es troba en mal estat i no compleix els requisits de seguretat, d'utilització i d'accessibilitat, pel que es substituirà per un altre que compleixi amb els requisits esmentats.

Il·luminar adequadament la plaça, emprant lluminàries de baix consum.

Millorar el drenatge de la plaça de manera que no es produeixin embassaments amb les pluges.

POSSIBLES INDICADORS D'IMPACTE (II) I EXECUCIÓ (IE)

III	Millora de la seguretat i accessibilitat (sí/no)
IEI	Superfície de paviment renovada (m²)

IE2	Instal·lació d'il·luminació eficient (sí/no)
IE3	Sistema de drenatge millorat (sí/no)

ESTIMACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	NIVELL D'AJUDA	ESTIMACIÓ TEMPORAL
60.000 €	Entre 90 i 70% amb un mínim de 27.000 €	12 mesos

PLAÇA FRESCA I VIVA: CREACIÓ D'UN REFUGI CLIMÀTIC AMB NATURA I JOC INFANTIL A SINEU

TIPUS DE PROJECTE	Programats de tercers
PROMOTOR	Ajuntament de Sineu
UBICACIÓ	Plaça ubicada entre el carrer de Tramuntana i el de Son Sabater

DESCRIPCIÓ I JUSTIFICACIÓ

El municipi de Sineu, situat al centre de Mallorca, presenta un entorn urbà on els espais públics com les places experimenten cada vegada amb més intensitat els efectes del canvi climàtic, especialment l'augment de les temperatures i els episodis de calor extrema durant els mesos estivals. Aquesta situació afecta de manera especialment vulnerable la població de major edat i la infantil, que són els principals usuaris dels espais públics del nucli urbà.

La plaça objecte d'intervenció presenta actualment una manca de cobertura vegetal i d'elements de climatització natural que la fan poc confortable durant els mesos de calor, limitant el seu ús i la cohesió social que històricament han tingut els espais públics als pobles de l'interior de Mallorca. A més, la manca d'equipaments lúdics adequats per a la infància redueix les possibilitats de lleure i socialització dels infants del municipi.

Davant aquesta situació, l'Ajuntament de Sineu considera necessari impulsar una actuació integral de transformació de la plaça en un refugi climàtic, incorporant arbrat de port adequat, vegetació diversa i un espai de joc infantil que respongui a les necessitats de la població i reforci la funció social i mediambiental de l'espai públic.

L'actuació consistirà en la transformació d'una plaça del municipi de Sineu en un refugi climàtic mitjançant la plantació d'arbrat autòcton de port mitjà i gran que proporcioni ombra natural, la incorporació de vegetació diversa adaptada al clima mediterrani, i la instal·lació d'un petit parc infantil amb equipaments de joc adequats per a diferents franges d'edat. L'objectiu és crear un espai públic de qualitat, accessible, sostenible i resilient davant els efectes del canvi climàtic, que afavoreixi la convivència i el benestar de la població.

POSSIBLES INDICADORS D'IMPACTE (II) I EXECUCIÓ (IE)

II1	Reducció de l'efecte d'illa de calor (sí/no)
II2	Millora de la qualitat ambiental (sí/no)
IE1	Nombre d'arbres plantats (Nº)

ESTIMACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	NIVELL D'AJUDA	ESTIMACIÓ TEMPORAL
49.000 €	Entre 90 i 70% amb un mínim de 27.000 €	12 mesos

10.3. Projectes orientats a l'adaptació climàtica i la gestió eficient dels recursos naturals

P19

GESTIÓ PER A LA MILLORA DE L'EFICIÈNCIA HÍDRICA DEL MUNICIPI DE BANYALBUFAR

TIPUS DE PROJECTE	Programats de tercers	
PROMOTOR	Ajuntament de Banyalbufar	
UBICACIÓ	Xarxa pública de canonades del municipi de Banyalbufar	
DESCRIPCIÓ I JUSTIFICACIÓ		
<p>Davant els greus episodis de sequera que estem patint aquests darrers anys i els limitats recursos hídrics del municipi, les fuites de les canonades municipals no han fet més que agreujar la situació hídrica, arribat a percentatges molt elevats.</p> <p>L'actuació està composta per dues fases relacionades i dependents una de l'altre:</p> <p>La primera consisteix en l'anàlisi i interpretació dels balanços hídrics. Gràcies a la digitalització dels comptadors que s'ha anat fent al llarg dels darrers anys al municipi de Banyalbufar, tenim accés als balanços hídrics reals que ens donen informació diària sobre la nostra situació hídrica. No obstant això, no comptam amb els mitjans ni coneixements per interpretar les dades obtingudes, aleshores aquesta primera fase consistiria en l'Anàlisi detallada dels balanços hídrics i dels indicadors de consum i la consegüent Identificació de possibles pèrdues anòmales i àrees amb risc de fuites, per part d'una empresa especialitzada.</p> <p>Aquest enfocament basat en dades reals i digitalització permet optimitzar la presa de decisions, reduir el consum innecessari i anticipar situacions de risc híbrid, augmentant així la resiliència del sistema davant episodis de sequera.</p> <p>La segona consisteix en la detecció -in situ- de la fuga. Un cop identificades zones amb possibles pèrdues elevades, es realitzarà la localització precisa de fuites mitjançant tècniques avançades:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Geòfons i correladors acústics per detectar fluxos irregulars. - Càmeres d'inspecció i pre-localitzadors per garantir una intervenció ràpida i precisa. - Integració de resultats amb els balanços hídrics digitals per optimitzar la planificació de manteniment i reparació. <p>Aquesta metodologia innovadora i tecnològicament avançada garanteix la detecció eficaç de pèrdues d'aigua, minimitza les interrupcions i redueix l'impacte ambiental derivat de fuites incontrolades.</p>		
POSSIBLES INDICADORS D'IMPACTE (II) I EXECUCIÓ (IE)		
III	Reducció de pèrdues d'aigua a la xarxa (sí/no)	
IEI	Fuites detectades i localitzades (Nº)	
ESTIMACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	NIVELL D'AJUDA	ESTIMACIÓ TEMPORAL
12.512 €	90 %	12 mesos

NOU ESPAI D'EMMAGATZEMATGE A LA FINCA CAN FIGUERA

TIPUS DE PROJECTE	Programats de tercers	
PROMOTOR	Ajuntament de Binissalem	
UBICACIÓ	Can Figuera	
DESCRIPCIÓ I JUSTIFICACIÓ		
<p>L'objectiu es dotar a la finca de Can Figuera de un centre d'interpretació de l'avifauna, en aquest sentit, es van fer actuacions. Es va consolidar la teulada de la edificació, es dotarà de banys públics, entre altres. Es necessari també contar amb un espai d'emmagatzematge d'estris i altre material que es el que es pretén a dur a terme amb aquesta subvenció.</p> <p>L'actuació a dur a terme consisteix en la creació de un espai per emmagatzematge de estris i altre equipament agrícola i de utilitat per el manteniment de l'entorn forestal de la finca. En aquest sentit es construirà un annex de la edificació principal de uns 30 m², tot mantenint la tipologia rural i adequada a l'entorn. Es deixarà previst per la ampliació, en el futur, amb una nova planta que donarà servei al centre d'interpretació i difusió dels valors ambientals de la finca.</p>		
POSSIBLES INDICADORS D'IMPACTE (II) I EXECUCIÓ (IE)		
III	Integració amb l'entorn rural (sí/no)	
IEI	Espai d'emmagatzematge construït (m ²)	
ESTIMACIÓ PRESSUPOSTÀRIA		
30.000 €	NIVELL D'AJUDA	ESTIMACIÓ TEMPORAL
	90 %	12 mesos

NETEJA FORESTAL A FINCA MUNICIPAL D'ESTELLENCES

TIPUS DE PROJECTE	Programats de tercers	
PROMOTOR	Ajuntament d'Estellencs	
UBICACIÓ	Polígon 2, parcel·la 99 (Estellencs)	
DESCRIPCIÓ I JUSTIFICACIÓ		
<p>Recuperació dels espais agrícoles d'olivar a la finca i prevenció de risc d'incendis.</p> <p>Es pretén realitzar un treball forestal de recuperació d'una antiga zona d'olivar per en un futur poder ser explotada agrícolament per part de la Cooperativa agrícola d'Estellencs, afavorint així el sector primari local i per poder realitzar diferents activitats gastronòmiques que es realitzen periòdicament al nostre municipi. Per un altre part, també afavorirà la prevenció de risc d'incendis de la parcel·la, que és pròxima al nucli d'Estellencs.</p>		
POSSIBLES INDICADORS D'IMPACTE (II) I EXECUCIÓ (IE)		
III	Recuperació d'espais agrícoles (sí/no)	
IEI	Superfície forestal netejada (m ² o ha)	
ESTIMACIÓ PRESSUPOSTÀRIA		
	NIVELL D'AJUDA	ESTIMACIÓ TEMPORAL

29.900 €

90 %

12 mesos

P22

COL·LECCIÓ D'ALBERCOQUERS DE VARIETATS LOCALS I FORANIES AL TERME DE PORRERES

TIPUS DE PROJECTE	Programats de tercers
PROMOTOR	Ajuntament de Porreres
UBICACIÓ	Terme municipal de Porreres
DESCRIPCIÓ I JUSTIFICACIÓ	
<p>Les varietats d'albercoquer es troben disperses pel terme municipal de Porreres i per tot el territori de les Illes Balears. La dispersió d'aquestes varietats dificulta la seva reproducció i dispersió. Si no es du a terme una tasca de recerca, recollida i conservació, és molt probable que algunes de les espècies acabin desapareixent.</p> <p>La col·lecció de varietats d'albercoquer permetrà, a més de la conservació d'aquestes, l'estudi comparatiu sota les mateixes condicions de cultiu.</p> <p>Creació d'una col·lecció de varietats locals i modernes d'albercoquers: per a crear aquesta col·lecció s'hauran de dur a terme tasques d'acondicionament de la finca rústica on se situarà la plantació, tasques de recerca, recopilació i reproducció de les varietats, així com tasques de seguiment dels cultius. També s'ha de dur a terme una campanya de difusió d'aquesta col·lecció a través de publicitat o publicacions.</p>	

POSSIBLES INDICADORS D'IMPACTE (II) I EXECUCIÓ (IE)

II1	Varietats d'albercoquer conservades (Nº)
II2	Millora de la biodiversitat agrícola (sí/no)
IE1	Superfície de plantació creada (ha o m²)
IE2	Varietats recopilades i plantades (Nº)

ESTIMACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	NIVELL D'AJUDA	ESTIMACIÓ TEMPORAL
128.500 €	70 % amb un màxim de 50.000€	12 mesos

P23

RESILIÈNCIA TERRITORIAL I GESTIÓ SOSTENIBLE A SANTA EUGÈNIA

TIPUS DE PROJECTE	Programats de tercers
PROMOTOR	Ajuntament de Santa Eugènia
UBICACIÓ	Municipi de Santa Eugènia
DESCRIPCIÓ I JUSTIFICACIÓ	
<p>Els municipis petits, especialment aquells amb menys de 2.000 habitants, afronten una sèrie de desafiaments específics en la gestió i manteniment de les seves infraestructures, entre les quals destaquen els camins rurals i urbans. L'escassetat de recursos econòmics i humans limita la capacitat d'actuació, fent imprescindible la sol·licitud d'ajudes externes per a garantir el benestar i desenvolupament sostenible de la localitat.</p>	

La millora i manteniment de camins repercuteix directament en el desenvolupament econòmic local. L' agricultura, ramaderia i petites indústries depenen d' una xarxa viària adequada per distribuir els seus productes i accedir a mercats. A més, uns camins en bon estat incentiven el turisme rural, generant noves oportunitats d'ocupació i diversificació econòmica al municipi.

La millora sostenible implica realitzar intervencions que no només solucionin problemes immediats, sinó que també considerin l' impacte a llarg termini en l' entorn i la comunitat. És fonamental apostar per tècniques i materials que minimitzin l' empremta ambiental, afavoreixin la conservació del paisatge i contribueixin a la resiliència del municipi enfront de fenòmens meteorològics adversos.

En resum, l'ajuda per al manteniment de camins i la seva millora sostenible és cabdal per a municipis de menys de 2.000 habitants. Permet garantir la mobilitat, la seguretat, l' accés a serveis, el desenvolupament econòmic i la sostenibilitat ambiental, contribuint a la qualitat de vida i al futur de la comunitat. Per tot això, es justifica plenament la necessitat de demanar i rebre aquest tipus de suport extern.

Aquest projecte té com a finalitat augmentar la resiliència i sostenibilitat del territori de Santa Eugènia combinant gestió forestal preventiva, manteniment rural, silvipicultura i foment de l'eficiència energètica. Mitjançant el desbrossament de camins, poda d'arbres, l'adquisició d'eines de manteniment i maquinària d'actuació en cas d'incendi, així com l'aplicació de pràctiques de silvipicultura, es redueix la vulnerabilitat davant incendis i es facilita l'accés dels serveis d'emergència. La instal·lació de faroles LED d'alta eficiència energètica per a l'enllumenat dels camins rurals millora la seguretat i l'accessibilitat de l'espai, alhora que contribueix a reduir el consum energètic. Com a complement d'aquestes actuacions, es proposen activitats de sensibilització ambiental, manteniment i neteja de camins rurals, que, gràcies a la participació ciutadana i la gestió activa del territori, poden incorporar una vessant artística que reforci la valorització del patrimoni natural, cultural i paisatgístic. La integració del manteniment rural com a eina preventiva garanteix connexió i vigilància del territori, contribuint a un entorn més segur, funcional i sostenible.

Actuacions a realitzar:

1. Desbrossament de camins. Es desbrossaran els camins municipals, entre d'alguns d'ells Camí de Ses Alqueries, Ses Olleries, Ses Coves, Es Pou Nou, S'Hostalet, Camada d'es Terme, Son Sanxo, Son Mascaró, De's Cementiri, De Muntanya, Ca ses Monges, De's Pinaret, Son Ferrando, Frai Juniper Serra i passeig Estació cap a Alqueries, fent un total aproximat de 25 km lineals.
2. Adquisició d'eines i maquinària. Es preveu l'adquisició de diferent maquinària, com per exemple una desbrossadora, un bufador i una màquina talladora per poda d'arbres. Per la part contra incendis es preveu la compra d'un kit d'autoprotecció contra incendis (sistema portàtil SIDEINFO).
3. Instal·lació de faroles. Es preveu el recanvi del focus de 45 faroles instal·lades al passeig de S'Estació cap a Alqueries i al carrer Frai Juniper Serra.

POSSIBLES INDICADORS D'IMPACTE (II) I EXECUCIÓ (IE)		
III	Reducció del risc d'incendis (sí/no)	
IE1	Quilòmetres de camins desbrossats (km)	
IE2	Maquinària adquirida (Nº)	
IE3	Nombre de faroles LED instal·lades (Nº)	
ESTIMACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	NIVELL D'AJUDA	ESTIMACIÓ TEMPORAL
30.000 €	90 %	12 mesos

**OMBRA ACTIVA: ADAPTACIÓ TÈRMICA I
ENVELLIMENT SALUDABLE EN EL PARC JOSEP
Mª LLOMPART**

TIPUS DE PROJECTE	Programats de tercers
PROMOTOR	Ajuntament de Vilafranca de Bonany
UBICACIÓ	Parc Josep Maria Llopart

DESCRIPCIÓ I JUSTIFICACIÓ

Instal·lació d'una infraestructura de ombra, pèrgola d'obra, com a refugi climàtic intergeneracional en la zona de la petanca del parc Josep Mª Llopart.

Objectius del Projecte:

- Mitigació tèrmica: reduir la temperatura ambient a la zona de jocs mitjançant solucions d'ombra artificial.
- Foment de l'envelliment actiu: garantir que els majors puguin seguir practicant petanca de manera segura, inclús a les onades de calor. Es fomenta l'activitat social entre les persones majors.
- Inclusió Social: crear un punt de trobada confortable que eviti l'aïllament dels majors en l'estiu. Conservant la cultura local vinculada a la petanca com element de cohesió comunitària.
- Millora de la funcionalitat i disseny de l'espai.
- Educar sobre el canvi climàtic i la importància de la sostenibilitat.

S'han avaluat les necessitats dels usuaris, especialment de les persones majors.

POSSIBLES INDICADORS D'IMPACTE (II) I EXECUCIÓ (IE)

III	Increment de la participació de majors en activitats de petanca (Nº de persones)
IEI	Varietats recopilades i plantades (Nº)

ESTIMACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	NIVELL D'AJUDA	ESTIMACIÓ TEMPORAL
29.947,50 €	90 %	12 mesos

11. QUADRE RESUM DE LA ALINEACIÓ ENTRE ELS EIXOS, OBJECTIUS, REPTES I LA MATRIU DAFO

EIX	OBJECTIU GENERAL	OBJECTIU ESPECÍFIC	REPTE QUE ABORDA	RELACIÓ AMB EL DAFO
E1. ECONÒMIC	O1. Enfortiment del sector primari a través de la competitivitat, especialització, formació i empenedoria.	OE 1.1. Potenciar la diversificació productiva, la multisectorialitat i sinergies	R1 Rendibilitat de les explotacions R2 Sinergies i cooperació R3 Professionalització del mercat laboral	D1 Insularitat i dependència exterior D2 Escassa rendibilitat de les explotacions D3 Elevats costos de transformació D4 Complexitat burocràtica i administrativa D5 Manca de formació i professionalització D9 Manca de coordinació entre el sector D10 Manca de sinergies entre sectors A3 Sector econòmic poc diversificat A4 Obsolescència tecnològica i digital A5 Competitivitat exterior del sector A7 Necessitat de modernització F9 Organització per al progrés O3 Finançament regional, nacional i europeu O4 Impuls a la indústria agroalimentària O6 Complementarietat entre els sectors O7 Posada en valor del turisme sostenible
		OE 1.2. Fomentar la professionalització i digitalització del sector.		
E2. SOCIAL	O2. Sobirania alimentària, conservació, visualització i relleu generacional com motor de cohesió social.	OE 1.3. Impulsar la modernització tecnològica	R4 Visibilitat del sector agrari com a sector estratègic R5 Relleu generacional R6 Feminització del sector agrari	D6 Masculinització del sector agrari D8 Dificultat a l'accés a la terra A6 Envel·liment del sector agrari A8 Pressió urbanística sobre sòl rústic
		OE 1.4. Millorar la comercialització i presència en mercats.		
		OE 2.1. Millorar la igualtat d'oportunitats: dona rural, joves, noves incorporacions.		
		OE 2.2. Reforçar la presència del sector primari i la pagesia local en la societat, promovent la visibilització del sector.		

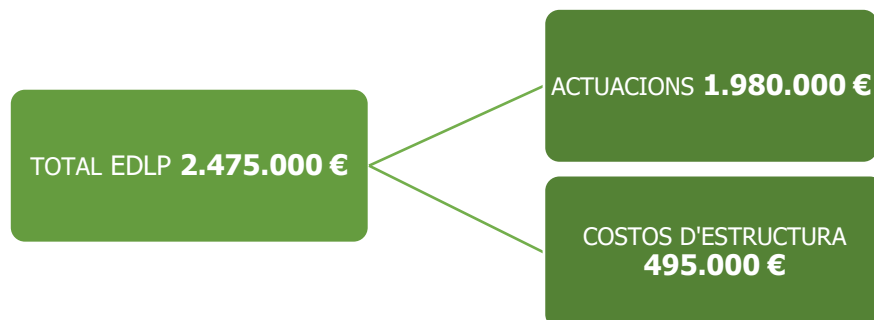
		<p>OE 2.3. Afavorir l'accés a la terra i als recursos.</p>		<p>A9 Expansió desmesurada del sector turístic</p> <p>F2 Potencial del mercat local de qualitat</p> <p>F3 Sensibilització pel producte local</p> <p>F4 Aposta per la producció ecològica</p> <p>F5 Coneixement tradicional transferible</p> <p>F6 Ric patrimoni cultural i històric</p> <p>F7 Empoderament de les zones rurals</p> <p>F8 Visió a llarg termini de creixement</p> <p>O8 Existència de mà d'obra</p>
<p>E3. MEDIAMBIENTAL</p>	<p>O3. Adaptació climàtica i gestió eficient dels recursos naturals.</p>	<p>OE 3.1. Impulsar pràctiques agràries, ramaderes i cinegètiques sostenibles que fomentin la resiliència del sector, la conservació de les varietats locals i les races autòctones, l'economia circular i la gestió responsable dels residus vegetals i forestals.</p>	<p>R7 Mitigació i adaptació al canvi climàtic</p> <p>R8 Gestió eficient de recursos naturals</p>	<p>D7 Superfície de sòl limitat</p> <p>A1 Fenòmens climàtics adversos</p> <p>A2 Escassetat de recursos hídrics</p> <p>A10 Escassa producció d'energia renovable</p> <p>F1 Abundància de recursos naturals</p> <p>O1 Tendències globals a la sostenibilitat</p> <p>O2 Polítiques de suport adaptables al context</p> <p>O5 Aposta per l'economia circular</p> <p>O9 Retribució per serveis ambientals</p> <p>O10 Experiències de desenvolupament replicables</p>
		<p>OE 3.2. Millorar la gestió i eficiència hídrica.</p>		
		<p>OE 3.3. Impulsar la gestió energètica sostenible.</p>		
		<p>OE 3.4. Reforçar la gestió forestal preventiva i la formació ambiental per enfortir la protecció del territori.</p>		

12. PLA DE FINANÇAMENT INDICATIU

El pla de finançament s'elabora en funció de totes les actuacions previstes dins dels projectes de l'EDLP 2023-2027; la previsió econòmica de les actuacions subvencionables, com les línies d'ajuts; i els costos d'estructura necessaris per garantir el correcte desplegament, coordinació i seguiment de l'estratègia fins a l'any 2029.

Desglossament pressupostari

Amb la resolució per part de FOGAIBA, la dotació pressupostària total és **2.475.000€**: **1.980.000€** destinats als projectes i actuacions, i **495.000€** als costos d'estructura, que es distribuïran per dur a terme les funcions de l'equip del GAL.

Estimació del pressupost total dels projectes i els costos d'estructura

El pressupost estimat **per objectiu i projecte:**

OBJECTIU	PROJECTE	CONCESSIONS ECONÒMIQUES
O1. Enfortiment del sector primari a través de la competitivitat, especialització, formació i empenedoria.	P1. Marca de valor local per a productes, serveis i talent del municipi	27.000 €
	P2. Adquisició porgadora de gra	25.047 €
	P3. Creació d'un servei de dinamització rural, suport a les gestions, comercialització i finançament pel sector agrari de Deià	34.000 €
O2. Sobirania alimentaria, conservació, visualització i relleu generacional com motor de cohesió social.	P4. Zona verda de na marranxa	50.000 €
	P5. Desbrossament camins de fora vila	10.454,40 €
	P6. Rehabilitació, reconstrucció, millora i neteja de les sèquies de Bunyola	24.300 €
	P7. Il·luminació campanar de l'església parroquial de Campanet	26.775 €
	P8. Obres de remodelació d'espai públic destinat a recreació i lleure	50.000 €
	P9. Recuperació de marges del municipi d'Esporles	14.400 €
	P10. Adequació camí rural per facilitar l'activitat agrària	45.279,09 €
	P11. Recuperació del jardí de l'església de Maria de la Salut	26.325 €
	P12. Projecte de millora de camins públics municipals del terme de Montuïri	27.000 €
	P13. Millora i condicionament del camí de Can Flor	50.000 €
	P14. Millora de camins rurals de Sant Joan	39.600 €

	P15. Dotació mobiliari àrea recreativa activitats de lleure i oci zona forestal Son Llaüt	16.332,88 €
	P16. Adequació i millora de la seguretat viària al Camí de Binibona mitjançant la construcció de raconeres	27.000 €
	P17. Millora i condicionament de la Plaça de Jornets	48.000 €
	P18. Plaça fresca i viva: creació d'un refugi climàtic amb natura i joc infantil a Sineu	40.300 €
O3. Adaptació climàtica i gestió eficient dels recursos naturals.	P19. Gestió per a la millora de l'eficiència hídrica del municipi de Banyalbufar	11.260,80 €
	P20. Nou espai emmagatzematge finca Can Figuera	27.000 €
	P21. Neteja forestal a finca municipal d'Estellencs	26.910 €
	P22. Col·lecció d'albercoquers de varietats locals i foranies al terme de Porreres	50.000 €
	P23. Resiliència territorial i gestió sostenible a Santa Eugènia	27.000 €
	P24. Ombra activa: Adaptació tèrmica i envelliment saludable en el Parc Josep M ^a Llompart	26.952,75 €

Per a la implementació d'aquests projectes s'ha destinat una partida de 750.936,92 €, restant disponible la resta del fons d'actuacions, 1.229.063,08 € per a línies d'ajuda o altres projectes encara no programats.

13. PLA D'INDICADORS

Per al correcte seguiment i avaluació de l'estat d'implementació de la present EDLP 2023-2027 es preveu tot un seguit d'**indicadors quantitatius i qualitius**, que serveixen per **avaluar l'impacte i el grau d'execució** de les actuacions previstes en cada projecte, i d'acord amb els objectius estratègics marcats. Aquests indicadors han estat establerts pel seu **caràcter realista i de fàcil mesurament, atenent els recursos i capacitats tècniques del GAL**, de manera que sigui una eina senzilla que permetin oferir una visió continuada del progrés.

A part dels indicadors específics, el grup recollirà de forma transversal els següents indicadors: generació d'ocupació i si el promotor és jove i/o dona.

En l'Annex I s'ofereix un exemple de plantilla per a la inclusió dels indicadors d'impacte i execució per projecte, tot i que el GAL podrà crear-ne d'altres per fer l'avaluació del progrés, de forma anual, i que formarà part de l'**informe anual de seguiment** presentat d'acord amb l'estructura i la informació que estableix l'autoritat regional de gestió, en aquest cas, el FOGAIBA.

De la mateixa manera, degut a les seves similituds conceptuals i tècniques, els nostres indicadors propis **s'alineen de forma estratègica amb els indicadors previstos per a l'elaboració i seguiment dels Plans Estratègics de la PAC 2023-2027** d'acord amb el *Reglament 2021/211 del Parlament Europeu i del Consell pel qual s'estableixen en relació amb l'ajuda als plans estratègics que han d'abordar els Estats membres en el marc de la Política Agrària Comuna (Plans Estratègics de la PAC), finançada amb càrrec al Fons Europeu Agrícola de Garantia (FEAGA) i al Fons Europeu Agrícola de Desenvolupament Rural (FEADER)*.

Els indicadors per projecte són:

OBJECTIU	PROJECTE	INDICADOR IMPACTE EDLP 23-27	INDICADOR EXECUCIÓ EDLP 23-27
O1. Enfortiment del sector primari a través de la competitivitat, especialització, formació i emprenedoria.	P1. Marca de valor local per a productes, serveis i talent del municipi	III. Nombre d'empreses o productors que participen en el projecte (Nº)	IE1. Creació del segell i identitat visual (sí/no) IE2. Nombre d'accions de promoció realitzades (Nº)
	P2. Adquisició porgadora de gra	III. Nombre de productors que utilitzen la porgadora (Nº)	IE1. IE1 Adquisició de la porgadora (sí/no) IE2. Número de cessió/ús del servei per part dels agricultors (Nº)
	P3. Creació d'un servei de dinamització rural, suport a les gestions, comercialització i finançament pel sector agrari de Deià	III. Increment de la comercialització de producte local (sí/no)	IE1. Nombre d'explotacions agràries ateses (Nº) IE2. Nombre d'accions de suport a comercialització realitzades (Nº)
O2. Sobirania alimentaria, conservació, visualització i relleu generacional com motor de cohesió social.	P4. Zona verda de na marranxa	III. Nombre d'usuaris estimats de la zona de pícnic (Nº)	IE1. Superfície condicionada i recuperada (m ²) IE2. Equipaments instal·lats (taules, bancs, senyalització, etc.) (Nº)
	P5. Desbrossament camins de fora vila	III. Nombre de camins desbrossats completament (Nº)	IE1. Longitud total desbrossada (m)
	P6. Rehabilitació, reconstrucció, millora i neteja de les sèquies de Bunyola	III. Satisfacció de veïns i usuaris (enquesta simple: satisfet / no satisfet)	IE1. Longitud total de sèquies netejades i recuperades (m)
	P7. Il·luminació campanar de l'església parroquial de Campanet	III. Grau de satisfacció de la comunitat (satisfet / no satisfet)	IE1. Instal·lació completada dels 16 focus (sí/no)

<p>P8. Obres de remodelació d'espai públic destinat a recreació i lleure</p>	<p>III1. Nombre estimat d'usuaris de l'espai (Nº) III2. Millora de l'accessibilitat universal de l'espai (sí/no)</p>	<p>IE1. Nombre d'elements de mobiliari urbà instal·lats (Nº)</p>
<p>P9. Recuperació de marges del municipi d'Esporles</p>	<p>III1. Nombre de trams de marges recuperats (Nº)</p>	<p>IE1. Longitud total de marges reconstruïts (m)</p>
<p>P10. Adequació camí rural per facilitar l'activitat agrària</p>	<p>III1. Grau de satisfacció de la comunitat (satisfet / no satisfet)</p>	<p>IE1. Longitud de camí adequat (m) IE2. Espessor i estabilització del ferm aplicats correctament (sí/no)</p>
<p>P11. Recuperació del jardí de l'església de Maria de la Salut</p>	<p>III1. Nombre de metres quadrats de jardí renovat (m²)</p>	<p>IE1. Plantació d'arbres i plantes autòctones (sí/no) IE2. Passadissos renovats (sí/no)</p>
<p>P12. Projecte de millora de camins públics municipals del terme de Montuïri</p>	<p>III1. Millora de l'accessibilitat a explotacions agràries (sí/no)</p>	<p>IE1. Nombre de camins públics rurals millorats (Nº)</p>
<p>P13. Millora i condicionament del camí de Can Flor</p>	<p>III1. Reducció d'incidències en la circulació (sí/no)</p>	<p>IE1. Longitud de camí condicionat (m) IE2. Paviment reparat i compactat (sí/no)</p>
<p>P14. Millora de camins rurals de Sant Joan</p>	<p>III1. Nombre de camins rurals millorats (Nº)</p>	<p>IE1. Longitud total de camins adequats (km o m) IE2. Senyalització instal·lada (sí/no)</p>
<p>P15. Dotació mobiliari àrea recreativa activitats de lleure i oci zona forestal Son Llaüt</p>	<p>III1. Grau de satisfacció dels usuaris (satisfet / no satisfet)</p>	<p>IE1. Elements integrats correctament a l'entorn (sí/no)</p>
<p>P16. Adequació i millora de la seguretat viària al Camí de</p>	<p>III1. Millora de la seguretat en el trànsit agrícola (sí/no)</p>	<p>IE1. Nombre d'apartadors construïts (Nº)</p>

	<p>Binibona mitjançant la construcció de raconeres</p> <p>P17. Millora i condicionament de la Plaça de Jornets</p> <p>P18. Plaça fresca i viva: creació d'un refugi climàtic amb natura i joc infantil a Sineu</p>	<p>III. Millora de la seguretat i accessibilitat (sí/no)</p> <p>III. Reducció de l'efecte d'illa de calor (sí/no)</p> <p>II2. Millora de la qualitat ambiental (sí/no)</p>	<p>IE1. Superfície de paviment renovada (m²)</p> <p>IE2. Instal·lació d'il·luminació eficient (sí/no)</p> <p>IE3. Sistema de drenatge millorat (sí/no)</p> <p>IE1. Nombre d'arbres plantats (Nº)</p>
<p>O3. Adaptació climàtica i gestió eficient dels recursos naturals.</p>	<p>P19. Gestió per a la millora de l'eficiència hídrica del municipi de Banyalbufar</p> <p>P20. Nou espai emmagatzematge finca Can Figuera</p> <p>P21. Neteja forestal a finca municipal d'Estellencs</p> <p>P22. Col·lecció d'albercoquers de varietats locals i foranies al terme de Porreres</p> <p>P23. Resiliència territorial i gestió sostenible a Santa Eugènia</p> <p>P24. Ombra activa: Adaptació tèrmica i envelliment saludable en el Parc Josep Mª Llompart</p>	<p>III. Reducció de pèrdues d'aigua a la xarxa (sí/no)</p> <p>III. Integració amb l'entorn rural (sí/no)</p> <p>III. Recuperació d'espais agrícoles (sí/no)</p> <p>III. Varietats d'albercoquer conservades (Nº)</p> <p>II2. Millora de la biodiversitat agrícola (sí/no)</p> <p>III. Reducció del risc d'incendis (sí/no)</p> <p>III. Increment de la participació de majors en activitats de petanca (Nº de persones)</p>	<p>IE1. Fuites detectades i localitzades (Nº)</p> <p>IE1. Espai d'emmagatzematge construït (m²)</p> <p>IE1. Superfície forestal netejada (m² o ha)</p> <p>III. Superfície de plantació creada (ha o m²)</p> <p>II2. Varietats recopilades i plantades (Nº)</p> <p>III. Quilòmetres de camins desbrossats (km)</p> <p>II2. Maquinària adquirida (Nº)</p> <p>II3. Nombre de faroles LED instal·lades (Nº)</p> <p>III. Varietats recopilades i plantades (Nº)</p>

14. MECANISMES DE SEGUIMENT I AVALUACIÓ

14.1. Quantificació dels indicadors de context

A més dels **indicadors propis** previstos de forma interna per al seguiment i avaluació de la implementació d'aquesta EDLP 2023–2027, es proposa una sèrie **d'indicadors de context** d'acord als establerts per a l'acord de la consecució dels objectius de la PAC 2023–2027 segons el *Reglament 2021/211 del Parlament Europeu i del Consell pel qual s'estableixen en relació amb l'ajuda als plans estratègics que han d'abordar els Estats membres en el marc de la Política Agrària Comuna (Plans Estratègics de la PAC), finançada amb càrrec al Fons Europeu Agrícola de Garantia (FEAGA) i al Fons Europeu Agrícola de Desenvolupament Rural (FEADER)*.

Aquests indicadors de context compleixen la funció **d'observar l'impacte de l' EDLP 2023–2027 durant els seus quatre anys d'execució sobre les tendències del sector agrari i el territori LEADER**, servint a més, per a la presentació de l'informe anual de seguiment.

Se'n proposa una revisió l'any 2025 i 2027, com a fites temporals que marquen la meitat i fi del termini d'implementació d'aquesta Estratègia.

Si bé, es tracta d'una proposta ambiciosa ja que els paràmetres avaluats mereixen d'un major període temporal per poder observar les necessitats d'una forma efectiva. Malgrat això, es considera necessari la seva realització atès que pot ser una proposta de treball estable per a les pròximes Estratègies de Desenvolupament Local Participat que es realitzin en el futur pel GAL Mallorca Rural.

OBJECTIU EDLP 23-27	ÀMBIT PAC	INDICADOR DE CONTEXT PAC	DADES 2023	RESULTATS ESPERATS 2027
01. Enfortiment del sector primari a través de la competitivitat, especialització, formació i empenedoria.	ECONOMIA	PIB per càpita (<i>en euros</i>)	24.866 <i>(Illes Balears)</i>	No s'espera. Condicionat al context regional
		Taxa de pobresa	No avaluat	No s'espera. Condicionat al context regional
		Valor afegit brut (<i>sector agrari en %</i>)	0,8	Augment
02. Sobirania alimentària, conservació, visualització i relleu generacional com motor de cohesió social.	TERRES AGRÍCOLES	Superfície agrícola utilitzada (<i>en ha</i>)	65.522,74	Augment
		Terres de regadiu	No avaluat	No s'espera
		Agricultura a zones de Natura 2000	No avaluat	No s'espera
		Zones amb limitacions naturals i altres limitacions específiques	87.600,73	Estabilitat
		Terres agrícoles cobertes amb elements del paisatge	No avaluat	No s'espera
	Diversitat de cultius (<i>en nombre</i>)	8	Augment del percentatge en ecològic (9,75%)	
BESTIAR	Unitats de bestiar (<i>en nombre</i>)	2.015	Augment	

	Càrrega ramadera	No avaluat	No s'espera
RENDA AGRÍCOLA	Renda dels factors agrícoles	No avaluat	No s'espera
	Comparació de la renda agrícola amb el cost de la mà d'obra no agrícola	No avaluat	No s'espera
	Renda agrícola per tipus d'explotació, per regió i per mida de l'explotació a zones amb limitacions naturals i altres limitacions específiques	No avaluat	No s'espera
	Formació bruta de capital fix a l'agricultura	No avaluat	No s'espera
PRODUCTIVITAT AGRÍCOLA	Productivitat total dels factors a l'agricultura (<i>producció vegetal en milions d'euros</i>)	130,9 (Illes Balears)	Augment
	Productivitat laboral a l'agricultura, a la silvicultura i la indústria alimentària (<i>producció vegetal i animal en milions d'euros</i>)	197,66 (Illes Balears)	Augment
COMERÇ DE PRODUCTES AGRÍCOLES	Importacions i exportacions agrícoles (<i>en percentatge</i>)	0,4 (Illes Balears)	Augment
ALTRES ACTIVITATS LUCRATIVES	Infraestructura turística (<i>nombre d'establiments</i>)	15.583	Augment dels establiments agroturístics (3.992)
POBLACIÓ	Població total (<i>en nombre de persones</i>)	201.710	Estabilitat
	Densitat de població (<i>nombre persones per km2</i>)	126,70	Estabilitat

	Estructura d'edat (<i>en anys</i>)	43,72	Descens de l'edat mitjana
MERCAT LABORAL	Taxa de treball a les zones rurals (<i>afiliacions a règim general</i>)	33.416	Augment
	Taxa de desocupació a les zones rurals (<i>mitjana anual del nombre de persones</i>)	6.641,583	Descens de la desocupació femenina (3.852,167)
	Taxa d'ocupació al sector agrari (<i>en nombre</i>)	853	Augment
EXPLOTACIONS AGRÍCOLES I AGRICULTORS	Explotacions agrícoles (<i>en nombre</i>)	4.538	Augment
	Mà d'obra agrícola	No avaluat	Augment
	Estructura d'edat dels caps d'explotacions agrícoles (<i>en anys</i>)	62,49	Descens
	Formació agrícola dels caps d'explotacions agrícoles (<i>cursos, estudis universitaris i formació professional</i>)	1.251	Augment
	Nous caps d'explotacions agrícoles i nous caps d'explotacions agrícoles joves (<i>en nombre</i>)	Pendent d'avaluació	Augment. Especialment nombre de dones titulars d'explotacions agrícoles (1.223)
PRÀCTIQUES D'EXPLOTACIÓ AGRÍCOLA	Superfície agrícola objecte d'agricultura ecològica (<i>en ha</i>)	12.574 (Mallorca)	Augment
	Intensitat agrícola	No avaluat	No s'espera

		Valor de la producció a l'empara dels règims de la Unió en matèria de qualitat i de producció ecològica	No avaluat	No s'espera
	BIODIVERSITAT	Índex d'aus agràries (<i>en nombre</i>)	118	Estabilitat
		Percentatge d'espècies i hàbitats d'interès comunitari relacionats amb l'agricultura amb tendències estables o creixents	No avaluat	No s'espera
	ENERGIA	Producció sostenible d'energia renovable procedent de l'agricultura i la silvicultura	Pendent d'avaluació	Augment
		Ús d'energia a l'agricultura, la silvicultura i la indústria alimentària	Pendent d'avaluació	Augment
O3. Adaptació climàtica i gestió eficient dels recursos naturals.	CLIMA	Emissions de gasos amb efecte d'hivernacle procedents del sector agrícola (<i>total d'emissions CO2</i>)	386.340,60 <i>(Illes Balears)</i>	Descens
		Indicador de progrés en relació amb la resiliència del sector agrícola (<i>variació del total d'emissions de CO2 al sector agrícola</i>)	-3,58	Augment
		Pèrdues agrícoles directes atribuïdes a catàstrofes	No avaluat	No s'espera
	AIRE	Emissions d'amoniac procedents de l'agricultura	No avaluat	No s'espera
	SANITAT	Vendes i ús d'antimicrobians en animals per a la producció d'aliments	No avaluat	No s'espera

	Risc, ús i repercussions dels plaguicides	No avaluat	No s'espera
SUPERFÍCIE	Superfície total (<i>en ha</i>)	183.065	Estabilitat
	Cobertura del sòl (<i>superfície agrícola en ha</i>)	187.870,21 (Mallorca)	Estabilitat
AIGUA	Ús de l'aigua a l'agricultura (<i>hm3 per any</i>)	39,11	Descens per millora de la gestió
	Qualitat de l'aigua (<i>estat de les masses superficials i subterrànies</i>)	Mal estat	Augment per millora de la gestió
	Balanç brut de nutrients: nitrogen	No avaluat	No s'espera
	Balanç brut de nutrients: fòsfor	No avaluat	No s'espera
	Nitrats en aigües subterrànies (<i>% de masses d'aigües subterrànies afectades</i>)	47,13	Descens
SÒL	Carboni orgànic del sòl a les terres agrícoles	No avaluat	No s'espera
	Erosió del terra per l'acció de l'aigua	No avaluat	No s'espera

15. COMPLEMENTARIETAT AMB ALTRES FONTS

Tot i que el programa LEADER és específic per al desenvolupament rural, aquesta EDLP 2023–2027 **pot ser compatible i complementari amb altres tipus d'ajuts i programes de finançament a la UE**. Algunes de les ajudes amb les quals el programa LEADER pot ser compatible són:

- **Fons Estructurals i d'Inversió Europeus (Fons ESI):** El programa LEADER pot rebre finançament dels Fons ESI, que inclouen el Fons Europeu Agrícola de Desenvolupament Rural (FEADER), el Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER) i el Fons Social Europeu (FSE), entre d'altres. Aquests fons poden proporcionar suport financer addicional per a projectes en àrees rurals. Projectes com els que s'han detallat, com el de economia circular, particularment son susceptibles a rebre finançament per part dels fons ESI.
- **Programes de finançament nacional i regional:** A més de les ajudes de la UE, el programa LEADER també pot ser compatible amb programes de finançament a nivell nacional o regional. Aquests programes poden oferir suport financer específic per a projectes en àrees rurals i treballar conjuntament amb LEADER per a maximitzar l'impacte i la viabilitat dels projectes.
- **Programes de recerca i innovació:** Si el projecte impulsat per LEADER té un component de recerca i innovació, podria ser compatible amb altres programes de finançament de la UE enfocats en aquest àmbit. Per exemple, el Programa Marc de Recerca i Innovació de la UE, conegut com a Horitzó Europa, podria proporcionar fons addicionals per a projectes innovadors en àrees rurals.

És important tenir en compte que la compatibilitat i complementarietat dels programes de finançament poden variar segons el país i la regió, així com la naturalesa específica del projecte.

Hi ha programes europeus que poden proporcionar una gran ajuda al sector agrícola i complementar-se amb els projectes que es plantegen en el marc de l'EDLP 2023-2027, com és el cas del **programa INTERREG**. Aquest programa fomenta la cooperació transfronterera, transnacional i interregional entre regions i països de la UE. Tot i que no està dissenyat específicament per a projectes agrícoles, pot donar suport a iniciatives relacionades amb l'agricultura, l'agricultura sostenible i l'economia circular a les explotacions de diferents maneres. El programa INTERREG compta amb més de 80 subprogrames.

El programa INTERREG facilita l'intercanvi de coneixements i experiències entre regions i països, cosa que pot ser beneficiosa per a projectes agrícoles. A través d'esdeveniments, seminaris, tallers i visites d'estudi, els participants poden aprendre de les millors pràctiques en agricultura sostenible i economia circular a altres regions, i aplicar aquest coneixement a les seves explotacions. També fomenta la col·laboració en recerca i desenvolupament entre diferents actors i entitats, incloses institucions acadèmiques, centres de recerca, empreses i organitzacions agrícoles. **Això pot donar suport als projectes agrícoles presentats facilitant la recerca conjunta sobre pràctiques sostenibles, tecnologies innovadores i models d'economia circular adaptats a les explotacions agrícoles.**

És important destacar que a través d'aquest programa també és possible obtenir **finançament per a projectes pilot**. El programa pot proporcionar recursos financers per posar en marxa aquests projectes i avaluar els seus resultats. Aquest finançament seria totalment complementari al aconseguit

mitjançant el programa LEADER. Pel que fa al programa INTERREG, és important destacar que molts dels projectes desenvolupats sota la temàtica de "Greener Europe" poden ser beneficiosos per a aquells que s'han desenvolupat en aquesta estratègia.

Un altre programa interessant és el **LIFE+**. Aquest programa té oberta la seva segona convocatòria, i amb una taxa de cofinançament variable entre el 60% i el 95%, està destinat a projectes de fins a 5M€. Ara mateix té obertes diferents línies fins al 7 de setembre:

- Natura i biodiversitat.
- A.T desenvolupament de capacitats.
- Projectes preparatoris.

El programa de Projectes estratègics integrats: per a l'execució d'estratègies mediambientals/climàtiques elaborades per les autoritats, no s'espera que tingui convocatòria el 2023, però sí en un futur. Aquest programa és d'especial interès per a molts dels projectes contemplats en aquesta estratègia.

Mitjançant el LIFE+ es pot accedir a finançament per a la implementació de projectes pilot i demostratius que promoguin **pràctiques agrícoles sostenibles i models d'economia circular a les explotacions agrícoles**. Aquests projectes poden abastar diverses àrees, com ara l'ús eficient de recursos, l'adopció de pràctiques agrícoles ecològiques, la gestió de residus i la implementació de sistemes de producció sostenibles.

A més, el programa LIFE+ pot donar suport a la identificació i promoció de les millors pràctiques en agricultura sostenible i economia circular. Això implica la recopilació d'exemples d'èxit de pràctiques agrícoles sostenibles, el desenvolupament d'eines i metodologies per avaluar i millorar el rendiment

ambiental de les explotacions agrícoles, així com la sensibilització i capacitatció d'agricultors i altres actors del sector agrícola.

Finalment, a nivell europeu, cal destacar el programa **Horitzó Europa**, que és el fons europeu per fomentar la innovació i la recerca. Aquest programa, les convocatòries del qual estan obertes de manera permanent, en el seu segon pilar, específicament el 6è clúster, està destinat a l'agricultura i el medi ambient, amb 8,9 bilions d'euros reservats. Aquest programa suposa una gran oportunitat per trobar finançament per a molts dels projectes. Les seves línies són amples i a més busquen promoure un rejuveniment del sector agrícola. És per això que és d'especial interès, **ja que els projectes d'aquesta estratègia coincideixen amb molts dels objectius del programa Horitzó Europa, permetent obtenir un major finançament.** A més dels altres programes comentats, el valor d'aquest programa no només resideix en les oportunitats de finançament, sinó també en ser un projecte pensat per compartir coneixement i bones pràctiques, aportant un gran valor afegit.

Adicionalment, l'estratègia elaborada en aquest document es complementa perfectament amb la Política Agrícola Comuna 2023-2027 i la seva aplicació a Espanya. Aquesta nova política deixa de ser una orientada a la consecució de resultats concrets, vinculats als objectius basats en els tres pilars de la sostenibilitat. Busca modernitzar el sector agrari a través del coneixement, la innovació i la digitalització a les zones rurals. El PEPAC compta amb un pressupost de 32.549€, en gran part destinat a les diferents ajudes.

Si analitzem aquestes ajudes, veiem que es perfilen i es complementen amb alguns dels projectes que es presenten en l'estratègia. El PEPAC compta amb ajudes destinades a millorar la producció del sector, a donar suport a un sector vulnerable des d'un punt de vista social i econòmic, a més de transitar cap a un sector més verd i sostenible. Això s'alinea amb alguns dels projectes

que es presenten, com l'economia circular o els projectes que busquen crear un sector més sostenible.

En aquest sentit, l'estratègia EDLP Mallorca Rural busca fomentar la participació i inclusió tant de les dones com dels joves en el sector agrari i agroalimentari, mitjançant diferents accions de formació, difusió o assessorament. Això és complementari a un dels tipus d'ajudes directes de la PAC i el PEPAC, que té un programa dotat de 96,5M€ a l'any per donar suport amb pagaments a gent jove i a les dones en aquest sector.

Com hem vist, hi ha diverses ajudes complementàries a les plantejades pel programa LEADER. Per dur a terme la transformació de la Mallorca rural, fent un sector més fort i sostenible, és important poder aprofitar les diferents ajudes tant a nivell europeu com estatal, disponibles. Alhora, l'EDLP podrà rebre fons complementaris per part de les administracions locals, com és el Consell Insular de Mallorca i altres organismes públics o privats.

16. MITJANS I MECANISMES PER A LA IMPLEMENTACIÓ

16.1. Mitjans humans i materials

Descripció i justificació del personal tècnic i administratiu

El GAL Mallorca Rural és el responsable de l'elaboració, implementació i seguiment de l'EDLP 2023-2027, per la qual cosa els mitjans per al seu íntegre desenvolupament corresponen a la **capacitat humana i tècnica amb la qual compta l'equip**.

En l'actualitat, l'equip de treball està integrat per tres persones, la gerent, el tècnic de projecte i l'administrativa, al marge d'altres agents que col·laboren en règim d'assistències tècniques. Les funcions pròpies dels integrants del GAL són la coordinació de les activitats i execució dels acords de l'Assemblea i de la Junta Directiva, l'impuls i coordinació de projectes susceptibles d'acollir-se

als programes d'ajuda que el propi GAL gestiona (propis i de cooperació), la coordinació funcional amb les institucions i entitats que formen part del GAL, la gestió econòmica i administrativa, l'elaboració i gestió del pressupost anual, el pla anual i la memòria anual. La gestió i seguiment dels expedients d'ajuda que gestiona el grup i la resta de funcions administratives pròpies del desenvolupament de l'activitat. En vista de tot això, i per garantir el seguiment de les funcions internes com s'ha fet fins a la data, **el desplegament dels projectes programats de l' EDLP 2023-2027 i les possibles línies d'ajut convocades en conseqüència, dependran de forma exclusiva de les tasques internes del GAL.** Sempre tenint en compte que una part important del procediment de gestió és compartir amb el FOGAIBA.

Degut al caràcter altament especialitzat d'alguns treballs, i com a conseqüència de comptar amb un equip humà reduït, el GAL es veu obligat a externalitzar algunes funcions, com en l'actualitat és el cas de l'àrea de comunicació. En relació amb això i per assegurar la correcta implementació i seguiment de la present EDLP 2023-2027, **caldrà durant la vigència de l'estratègia mantenir els llocs ja consolidats, tant dels integrants del GAL i valorar a més, la contractació de serveis externalitzats addicionals en funció de les situacions.**

Distribució de tasques

En base a l'anterior, la distribució de tasques previsible serà:

RESPONSABLE	TASQUES
EQUIP GAL	<ul style="list-style-type: none">• Administratives• Elaboració de pressupostos anuals• Gestió de finançament intern i extern• Gestió de convocatòries d'ajuts• Contractació de serveis externs• Relació amb entitats i agents externs

	<ul style="list-style-type: none"> • Dinamització i animació • Activació de sinergies amb altres GAL regionals i nacionals • Seguiment i avaluació de l'EDLP 2023-2027
TÉCNIC/A DE PROJECTES	<ul style="list-style-type: none"> • Gestió integral, coordinació i seguiment de projectes • Elaboració d'estudis • Organització i posada en marxa dels programes formatius • Organització i posada en marxa de les activitats d'animació i dinamització • Organització i posada en marxa dels programes de suport i acompanyament • Organització de recursos i serveis pràctics
ÀREA DE COMUNICACIÓ	<ul style="list-style-type: none"> • Elaboració dels estudis de comunicació • Posada en marxa de les campanyes de difusió • Organització d'activitats de comunicació i difusió emmarcades en els projectes

Equipament adscrit

El local de què disposa el GAL, en règim de lloguer, comprèn dos despatxos i els espais comuns existents en les dependències de Unió de Cooperatives Agroalimentàries, i en moments puntuals, com puguin ser les reunions de la Junta Directiva, també disposa d'alguna de les aules on aquesta altra entitat imparteix activitats formatives, així com l'atenció a les consultes presencials, reunions presencials i online.

Atès que gran part dels projectes de l'EDLP 2023-2027 s'enfoca a la formació d'agents, s'utilitzaran les instal·lacions descrites per al correcte desenvolupament de les actuacions previstes amb aquest caràcter. Per tant, s'estableix la seu del GAL com a punt de trobada de tots els agents involucrats.

Per altra part, s'està preparant un segon despatx amb una taula d'escriptori i el seu equip informàtic a fi de què doni cabuda al lloc de feina de la persona que s'incorporarà com a membre de l'equip per implantar l'EDLP a curt termini.

Proposta de finançament analitzada

Per la seva banda, el pla financer s'adequa, d'una banda, als requisits necessaris per a l'òptim desenvolupament dels projectes propis, i de l'altra, a l'experiència prèvia i la solvència econòmica amb què compta el GAL.

En l'actualitat, el volum anual de recursos pressupostaris (propis i aliens) prové de les quotes d'associats (ajuntaments) amb un import de 88.900€ anuals, i del Consell Insular en qualitat de subvenció nominativa per un import de fins a 55.000€ per cobrir les despeses de funcionament del GAL que no estan cobertes per altres convenis o ajudes. Aquestes fonts de finançament han garantit fins a la data el desplegament de l'activitat en matèria de contractació per a l'elaboració d'un Pla de Comunicació; redacció i creació d'un sistema de gestió de qualitat; diferents accions de màrqueting i xarxes socials; creació i modificacions a la web; assessorament en matèria de contractació del sector públic; material publicitari; despeses de viatges o desplaçaments; la formació del personal, entre altres.

De forma indirecta, una part dels ajuts es dedica al desenvolupament rural mitjançant:

- FOGAIBA: Signat Conveni amb l'Associació en data inicial per 290.201,84 € i incrementat en 93.254,89 € el que fa un total de 383.456,73 € per executar fins a data 31 d'octubre de 2025.
- Aportacions voluntàries: 1.000 € . És una quantia simbòlica. Anualment incorporem dins el pressupost una part d'aportacions dels beneficiaris de les ajudes de les diferents convocatòries. Les bases de les convocatòries estableixen que voluntàriament el beneficiari de l'ajuda podrà donar un 1% de l'import concedit a Mallorca Rural per la gestió dels expedients. Podem dir que són insignificants en els ingressos de l'Associació.

- CaixaBank: 15.000 €. A finals de l'any 2022, i en el marc del seu Programa d'Obra Social "Tierra de Oportunidades", signam un Conveni destinat a promocionar la innovació i l'emprenedoria dins la zona Leader potenciant projectes del sector agrari/agroalimentari. Preveiem que aquesta col·laboració es pugui mantenir en els propers anys, així com potenciar les pròpies actuacions amb aquesta o altres línies de finançament.

Amb tot això, s'assegura que durant el període de vigència de l'EDLP 2023-2027 els projectes propis previstos es puguin dur a terme. Pel que fa a les línies d'ajuts a convocar els diferents agents i entitats locals relacionats amb el sector agrari i agroalimentari, aquestes dependran dels recursos financers provinents de les fonts per als propers quatre anys.

16.2. Procediments de gestió

Com es ve descrivint, la implantació de l'EDLP 2023-2027 es realitzarà mitjançant l'execució dels projectes propis i, si s'escau, les actuacions públiques d'ajuts per a actuacions i projectes promoguts per promotors públics o privats sempre que es consideri oportú i es disposi dels recursos financers necessaris.

Mitjançant aquestes activitats públiques, l'Associació Mallorca Rural, a través de la seva Junta Directiva i l'autorització de l'Autoritat de Gestió a les normes reguladores de la convocatòria i aprovació de les mateixes, podrà seleccionar aquelles activitats o projectes subseqüents sota els principis de:

- **Transparència:** es disposaran a coneixement públic els mecanismes emprats per a la valoració, selecció i aprovació de les actuacions subvencionades, facilitant el coneixement per part de tots els agents interessats a través dels mitjans propis del GAL. Es tractarà així de garantir l'absència d'acords o relacions ocults.

- **Publicitat:** s'informarà de les actuacions des dels mitjans propis del GAL: pàgina web, xarxes socials i altres espais de participació en els quals intervé el GAL, així com a través d'altres mitjans que es considerin oportuns.
- **Concurrencia:** en el cas de les convocatòries d' ajuts, es garantirà el procés de concurrència competitiva sense cap altra limitació que les establertes en les mateixes. Per a la contractació de serveis externs, s' asseguraran els mitjans establerts pels estatuts del GAL.
- **Objectivitat:** els procediments de gestió i criteris de prioritització per a la selecció estaran totalment definits, adaptats al context i seran mesurables, i s' assegurarà que garanteixen l' adequada motivació de concessió o denegació.
- **Imparcialitat:** s' assegurarà que els membres de la Junta Directiva s' abstindran de participar en debats i votar qüestions relatives que tinguin interès directe o indirecte per motius de titularitat, econòmics, o personals. A més, l'equip intern del GAL s'ha de participar en la preparació, validació i emissió d'informes dels projectes que es presentin.
- **Eficàcia i eficiència:** es resoldran en exclusiva aquells projectes o activitats que tinguin relació directa amb la consecució dels objectius específics de l'EDLP 2023-2027.
- **Igualtat:** es garantirà la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, sota criteris de no discriminació per identitat de gènere, així com la participació activa de les dones en les actuacions contingudes en els projectes, facilitant els processos de comunicació i programació

d'actuacions amb perspectiva de gènere i conciliació familiar, perquè almenys un 50% de les participants siguin dones.

- **No discriminació:** s'adonen que totes les actuacions incloses en el marc de la implementació de l'EDLP 2023-2027 responguin a la no discriminació per orientació sexual, nacionalitat, religió o una altra condició, garantint la igualtat d'oportunitats entre les persones.

Garantia d'absència de conflictes d'interès

Els òrgans de govern i administració de l'Associació Mallorca Rural, com també les comissions o comitès creats en el si de la Junta Directiva per gestionar tasques específiques, aborden les situacions de conflicte d'interessos, és a dir quan un membre d'aquests òrgans tingui interès personal en un assumpte que es tracta, procurant que aquest membre s'abstingui d'intervenir en el procediment, tot això en compliment del que estableix l'article 23.2 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic.

En base a això, prenent la responsabilitat que li correspon, el GAL elabora el següent procediment per detectar, prevenir i solucionar els possibles conflictes d'interessos que puguin sorgir en el curs de la implementació de l'EDLP 2023-2027, a fi de garantir els principis a dalt exposats.

El procediment de gestió i garantia d'absència de conflicte d'interessos recull dos tipus de controls: (1) preventiu, orientat a anticipar l'aparició del conflicte d'interès, i (2) de detecció i actuació, orientat a identificar, actuar i mitigar els efectes produïts pel cas de conflicte, frau, corrupció o doble finançament, de la forma més

- **Preventiu:** el personal tècnic, administratiu i financer del GAL, així com els membres de la Junta Directiva i altres agents externs que tinguin relació

estreta amb la implementació de l'EDLP 2023-2027 signaran la declaració d'absència de conflicte d'interessos. Quan existeixin circumstàncies que influeixin en l' exercici imparcial i el desenvolupament de les funcions pròpies, els òrgans de presa de decisions s' abstindran d' intervenir en la gestió del relatiu a l' Estratègia, aplicant de forma específica el principi d' *imparcialitat*.

A més, es comprovarà de forma expressa que no es presentin declaracions o documents falsos o inexactes, així com que les entitats públiques i entitats beneficiàries o altres agents necessaris per a l'òptim desenvolupament dels projectes no incompleixin cap de les obligacions en matèria de *comunicació* i Finalment, es comprovarà que la destinació de les actuacions o ajuts econòmics concedits sigui el que es va establir en el moment inicial.

- **De detecció i actuació:** seguint els principis de *publicitat* i *transparència*, es donaran a conèixer tots els criteris de selecció i prioritització en les bases reguladores i de les bases públiques en els mitjans habituals del GAL. En relació a la detecció, s'establirà un sistema de "banderes vermelles" per identificar pressupostos o factures amb la redacció o format, o qualsevol altra anormalitat en la presentació dels tràmits per part de tercers.

Finalment, per a la solució dels conflictes d'interessos, es garantirà que la taxa de representativitat entre agents del sector privat i públic sigui equilibrada, almenys del 50%, excepte en les línies definides de forma específica per a les entitats locals. Finalment, s'establirà un canal per a la comunicació de sospites de frau, així com de denúncia d'irregularitats.

17. CRITERIS DE SELECCIÓ D'ACTUACIONS SUBVENCIONABLES

Per a la selecció de les actuacions subvencionables s'han establert **una taula criteris** de selecció. Per poder ser elegible, les entitats han d'arribar a un mínim determinat a cada convocatòria. Aquests criteris s'han construït en funció de la relació del projecte/actuació subvencionable respecte als objectius i actuacions de l'EDLP 2023-2027, així com la relació de l'entitat amb l'Associació Mallorca Rural, intentant evitar possibles conflictes de interessos i garantir la màxima alineació amb els principis d'aquesta Estratègia.

Aquesta taula s'adjunta a l'Annex IV.

18. IMPLANTACIÓ TERRITORIAL

Integració en xarxa regional o nacional

El GAL mantén estretes relacions amb els seus homòlegs de les altres Illes, amb la qual cosa es pot afirmar que existeix de fet una **xarxa de les Illes Balears**. Com a exemples recents d'aquestes relacions es podria citar el projecte de cooperació amb el Grup de Menorca centrat en les aplicacions de la llana d'ovella en l'àmbit de l'artesania (que es troba en fase inicial) i també la participació del gerent del Grup d'Eivissa i Formentera en el comitè d'experts constituït en el marc del procediment de contractació dels treballs de redacció de la nova Estratègia de Desenvolupament Local Participatiu de Mallorca.

Igualment es destaquen les nombroses reunions, presencials i telemàtiques, mantingudes en els darrers mesos amb l'autoritat de gestió del PDR per preparar la transició al nou període de programació 2023-2027, així com la transferència de coneixement i retroalimentació per a l'elaboració de la present EDLP 2023-2027.

Durant tot el desenvolupament de l'EDLP 2023-2027 es continuaran establint les sinergies, i es procurarà crear noves iniciatives en conjunt, en format de projecte de cooperació o d'altres, per assolir un impacte territorial de gran escala, amb repercussió a tot l'arxipèlag balear.

Per la seva part, a nivell nacional, i més enllà de les Illes, el GAL està integrat en la Red Española de Desarrollo Rural i a través d'aquesta xarxa participa en la Red Rural Nacional del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació. Per això, es donarà continuïtat a aquesta participació, tractant de mostrar l'EDLP 2023-2027 com a element estratègic amb possibilitat de replicabilitat i transferència a altres territoris amb característiques socioeconòmiques similars.

Descripció del grau d'implantació de l'entitat al territori proposat

La implantació del GAL en el territori de referència és una realitat però també és un repte en el sentit que sempre es pot reforçar o consolidar. Per valorar la situació actual es pot prendre com a indicador la resposta majoritària dels ajuntaments al pla de quotes implantat en el 2019, que ha estat d'acceptar aquesta obligació; i en el mateix sentit, en els darrers dos anys s'han registrat sol·licituds d'incorporació a la zona LEADER per part d'ajuntaments de municipis limítrofs.

I si prenem com a indicador les entitats privades membres del GAL, des del punt de vista dels municipis on aquestes es troben situades, es deixa veure que n'hi ha de tot arreu de la zona LEADER. I també s'arriba a la mateixa conclusió si es contempen els projectes per als quals s'han sol·licitat subvencions en les darreres convocatòries publicades.

En funció d'això, l'EDLP 2023-2027 busca obtenir un grau d'implantació en el territori alt, en tant element estratègic per al manteniment i dinamització dels socis existents així com per a l'atracció de nous.

Atès que alguns dels projectes afronten la innovació des de la conformació de nous ecosistemes i sinergies entre diferents agents de l'àmbit privat, públic, acadèmic i ciutadà, s'espera que hi hagi una major implicació de les principals institucions acadèmiques, els centres formatius en matèria agrària, els serveis d'innovació i ocupació regionals en matèria de treball, per la qual cosa es proposa dinamitzar de forma més activa la seva intervenció en les trobades i projectes en els quals intervé de forma directa la creació de sinergies i xarxes de col·laboració.

Per la seva banda, s'espera un major nombre de ciutadania coneixedora de les actuacions promogudes pel GAL, així com dels projectes propis que tenen especial impacte en el teixit social, per la qual cosa les actuacions de comunicació hauran de reforçar la difusió així com animar a la participació d'aquests agents.

Pel que fa al sector privat en el seu conjunt: titulars d'explotacions i agents agrupats, es tractarà de reforçar la presència de forma directa, ja que la gran majoria de les actuacions a aquest sector s'orienten a la formació en competències, i la disponibilitat de recursos per a això és un grau d'implantació elevat.

Finalment, tot i que l'actuació dels ajuntaments i altres entitats locals és àmplia en la trajectòria del GAL, tal com s'ha anat descrivint, ja que hi ha projectes propis i línies d'ajuda en les quals els ajuntaments tenen especialitat i/o marge d'actuació, es busca un major enganxament i activitat per part d'aquests.

19. ANNEX

18.1. Annex I: plantilla per al seguiment dels indicadors

PROJECTE	INDICADOR	Indicador	Indicadors generals			SEGUIMENT
			Dona	Jove	Ocupació (nº)	
P1. Marca de valor local per a productes, serveis i talent del municipi	III. Nombre d'empreses o productors que participen en el projecte (Nº)					
	IE1. Creació del segell i identitat visual (sí/no)					
	IE2. Nombre d'accions de promoció realitzades (Nº)					
P2. Adquisició porgadora de gra	III. Nombre de productors que utilitzen la porgadora (Nº)					
	IE1. Adquisició de la porgadora (sí/no)					
	IE2. Número de cessió/ús del servei per part dels agricultors (Nº)					

18.2 Annex II: Resultats dels qüestionaris de participació

ESTRATÈGIA DE DESENVOLUPAMENT LOCAL PARTICIPATIU DE MALLORCA (2023 - 2027)

7 respuestas

Coneixes l'associació Mallorca Rural?

7 de 7 personas han respondido

Què esperes d'aquesta Estratègia?

7 de 7 personas han respondido

Que sigui capaç d'executar actuacions eficient perquè la zona rural de Mallorca sigui realment un territori saludable i econòmicament viable i innovador

Palanques de comercialització del quenes pot fer a foravila

Un desenvolupament econòmic amb un efecte multiplicador integrant agricultura, digitalització, investigació, turisme, cultura, artesanía i Interacció social

Prosperitat i vida digna per els residents de Mallorca

Trobar camins per el desenvolupament del nostre món rural dins paràmetres ecosostenibles.

La puesta en valor del sector agrario y mayor colaboración con otros sectores económicos

Que l'entitat pugui liderar projectes estratègics en l'àmbit de l'agricultura i l'agroalimentació

Quins són els principals reptes als quals s'enfronta el nostre territori?

7 de 7 personas han respondido

Impulsar la bioeconomia Impulsar I+D - Universitat o centres de recerca. Treballar amb altres territoris per superar les limitacions de la legislació europea (ex. Sandach). Treballar de forma col·laborativa (no cadascú mirant la seva parcel·la). Fomentar la innovació en sectors complexos (llana) Enfortir les iniciatives que sí mantenen el medi rural viu (no vendre coques de patata fetes amb farina de fora). Vincular més el sector primari amb el secundari i terciari. Implementar més programes de Formació Ocupacional (com l'artesanía de la llana). Invertir en infraestructures compartides (petites explotacions). Facilitar el relleu generacional. Impulsar el desenvolupament de l'emprenedoria de la dona rural. Escurçar cadenes de

comercialització (pque realment danguin valor allò que en té). Agripar les cooperatives agrícoles (es fan la competència entre si).

Productivitat, automatització amb biodiversitat, rentabilitat, comercialització, associació, relleu generacional

Degut a la falta d'identitat i de consciència tenim un camp abandonat i un canvi climàtic com a conseqüència

El Canvi climàtic

Canvi climàtic Pressió urbanística Rentabilitat Fragmentació de la propietat Reenfocament d'estructures

Traspaso generacional, rentabilidad y mejor conocimiento del producto local

El canvi climàtic i la pressió urbanística sobre el sòl rústic

Quines són les oportunitats del nostre territori per tal de ser més dinàmic, sostenible, inclusiu i innovador?

7 de 7 personas han respondido

Crear un centre que realment revitalitzi el medi rural unint iniciatives dels diferents sectors (primari, secundari, terciari, etc.) i impulsant el desenvolupament i la investigació com Neiker (públic) o Almantura (privat). La salut que genera el medi rural és un eix a potenciar.

L'automatització de forma assequible

Són totes aquelles que siguem capaços d'imaginar a partir de la nostra riquesa cultural, ambiental i agronòmica

L'agricultura regenerativa, la recuperació d'aigua, la implantació d'energia renovable, la diversificació de l'economia i el decreixement del sistema turístic

Cultius adaptats al medi Persones preparades en noves tecnologies Un gran mercat turístic
Consciència de la societat de la necessitat de la agroecologia Mercat interior variat i exigent

Colaboraciones con otros sectores para poner en valor a los productores y al producto local, acuerdos con cooperativas y más amparo legal a la hora de mostrar la trazabilidad del producto

Un sector agrícola productiu, innovador i sostenible

Vols seguir aportant?

5 de 7 personas han respondido

Hi podria haver un lloc on trobar suport i intercanvis per feines agrícoles, sobretot en ramaderia i feines de temporada.

Sí, voldriem que l'administració local i autonòmica recolzàs la iniciativa privada de sentit comú i que no fos un llast per dur a terme els projectes d'aquesta iniciativa privada.

Necessitem valentia per liderar la transformació que garanteixi la vida a Mallorca i fem tard,
ENDAVANT

Cal donar rentabilitat a la terra sabent que la propietat està molt fragmentada. Cal limitar
l'ús de les terres per el lleure i fomentar la sobirania alimentària.

Si, por supuesto

18.3 Annex III: Resultats de les sessions de participació

SESSIÓ PARTICIPATIVA PER LA IDENTIFICACIÓ DE REPTES Y OPORTUNITATS

25 i 26 d'abril de 2023

Lloc: Porreres

Organització de la jornada:

10:20h – 10:35h. Identificació i posada en comú de les inquietuds

10:35h – 11:05h. Identificació dels reptes del sector agrari i agroalimentari

11:05h – 11:25h. Identificació d'oportunitats del sector agrari i agroalimentari

11:35h – 11:55h. Posada en comú

SESSIÓ GRUP DE TREBALL SECTOR AGRARI I AGROALIMENTARI

Dimarts 25 d'abril de 2023

Els participants a la sessió, (en la seva majoria, agents no públics del sector agrari i agroalimentari) apunten que l'EDLP ha d'esdevenir una estratègia que serveixi per cohesionar el territori i amb un efecte vertebrador sobre el sector. S'espera que sigui el punt de partida d'un canvi transformador, efectiu i durador al llarg del temps per al territori rural i per al sector.

S'identifiquen diversos reptes per al sector:

1. Protegir la sobirania alimentària
2. Establir una veritable estratègia d'economia circular
3. Adaptar el sector i el territori al canvi climàtic. L'escassetat d'aigua és un tema important a tenir en compte.
4. Manca de persones disposades a treballar al camp. El relleu generacional és un repte important
5. Poques oportunitats de formació dual, així com de formació en innovació o digitalització associada al camp.
6. Fer possible una major captació de l'aigua, així com sistemes capaços de reaprofitar aquest recurs de manera més eficient.
7. Cercar la màxima rendibilitat de les explotacions agràries. Tot i tenir un producte de qualitat i un mercat potent, no s'aconsegueix rendibilitzar.
8. Manca de visió a llarg termini. No es tracta de planejar els següents 3-5 anys, sinó tenir una visió a 20 anys.
9. Dur a terme un canvi cultural entre els pagesos, per aconseguir una transformació real del sector.

10. Afrontar la modernització del sector i producte.

Així mateix es van identificar les següents oportunitats:

1. L'EDLP presenta una oportunitat de posar el focus en la SOSTENIBILITAT i en la QUALITAT del producte local.
2. Mercat interior potent, que cal potenciar.
3. Existència, cada cop més, d'una major sensibilitat cap al producte local.
4. Capacitat real per potenciar l'agricultura ecològica i convertir-la en un referent a l'illa.
5. La posada en valor tot allà rural a Mallorca, com un actiu més per al desenvolupament econòmic de l'illa.
6. Oportunitat per engegar un procés de reflexió per identificar i definir que és ser rural al segle XXI a Mallorca.
7. Atracció de mà d'obra al món rural, aprofitant la crisi del treball existent en el sector turístic.
8. Increment de la indústria agroalimentària i preservació de la indústria extensiva.
9. Fomenta del treball cooperatiu.

En la sessió sorgiren altres idees interessants:

- repensar com s'atorguen els ajuts en el sector, especialment aquells relacionats amb la maquinària.
- repensar com articular els mercats locals, per convertir-los en una veritable oportunitat per als agricultors, i introduir en tots ells una part important de productes locals.
- donar un major reconeixement del sector primari i el seu valor estratègic des del punt de vista ambiental, econòmic i social en l'entorn rural de Mallorca.
- adequació i modernització de les cooperatives per poder adaptar-les a les necessitats actuals del sector.

SESSIÓ GRUP DE TREBALL ACTIVITATS INNOVADORES EN LES ZONES RURALS

Dimecres 26 d'abril de 2023

En aquesta sessió, els participants recalquen la importància de que l'EDLP sigui pràctica, útil i senzilla. Es remarca la necessitat d'establir accions concretes que serveixi perquè la Mallorca rural pugui no només sobreviure, sinó créixer.

Adicionalment, es comenta que falta coordinació en el sector agrari i que existeix una falta de clusterització. Esperen que l'EDLP ataqüi la falta de formació en el sector i que aquesta sigui enfocada a la sostenibilitat. L'EDLP ha de tenir accions concretes dirigides a donar valor al treball i producte rural.

En aquesta sessió, s'identifiquen diversos reptes:

1. Donar valor a l'agricultura, mitjançant mètodes innovadors.

2. Fer possible el desenvolupament de les zones rurals sota criteris de la cadena de valor
3. Simplificar la burocràcia a l'hora de demanar ajuts.
4. L'afectació sobre el sòl rústic per l'elevada pressió urbanística dels darrers anys.
5. Implementar el comerç digital en sectors poc digitalitzats en el seu conjunt.
6. La manca de rendibilitat.
7. Manca d'aigua.
8. Dur a terme un canvi de mentalitat en el sistema productiu, reduint els insums i duent a terme pràctiques més sostenibles, amb explotacions que responguin a criteris d'economia circular.
9. Crear una estratègia amb visió duradora i sostenible.

Les oportunitats que es plantegen són:

1. Crear un sistema de maquinària mancomunada entre els ajuntaments de la zona LEADER que es pugui compartir. Fomentar la col·laboració entre les diferents zones agràries per una major racionalització dels recursos i la sostenibilitat del sector.
2. Potenciar els productes de nínxol i qualitat a Mallorca.
3. Aprofitar els fons europeus.
4. Posar en valor l'atractiu del turisme sostenible.
5. Aprofitar el coneixement generat en altres illes amb les seves pràctiques. Realitzar un benchmarking.
6. Aprofitar el potent mercat interior que té Mallorca.
7. Posar en valor la traçabilitat i els productes de KM0.
8. Aprofitar el coneixement sobre el territori existent, i transferir-lo als més joves. Especialment donar-li valor a la pagesia.

Finalment, s'apunta que és important definir una estratègia equilibrada en tots els sentits, capaç de tenir accions amb inversions de caràcter públic i privat.

És així que, l'EDLP ha de ser: original, diferencial, que cobreixi els buits, transformadora, innovadora i atractiva des de la innovació, cohesionadora i "estructurant", útil i efectiva, senzilla, duradora, que avanci cap a la resiliència climàtica, que aposti per la sostenibilitat de les pràctiques tradicionals, que doni més reconeixement, valor i posicionament.

SESSIÓ PARTICIPATIVA PER LA IDENTIFICACIÓ DE PROJECTES

23 de maig de 2023

Lloc: Inca

Organització de la jornada:

10:00h – 10:30h. Presentació dels avanços realitzats en el procés d'elaboració de l'EDLP

10:30h – 11:00h. Identificació d'objectius estratègics de l'EDLP i àmbits d'actuació

11:00h – 11:40h. Identificació de possibles projectes a incloure en l'EDLP

11:40h – 12:00h. Valoració dels possibles projectes

12:00h – 12:20h. Posada en comú

Aquest document és el resultat literal de la sessió de treball, amb la recollida d'informació per part dels participants a través de l'eina mentimeter. Aquests resultats es treballaran posteriorment perquè tinguin sentit i coherència amb el marc estratègic de l'EDLP.

RESULTATS DE LA SESSIÓ

La sessió de participació amb agents del passat 23 de maig ha permès una identificació preliminar d'objectius i projectes per ser incorporats a l'EDLP. Els participants van poder aportar els objectius, que des del seu punt de vista han de ser incorporats a l'EDLP, per posteriorment prioritzar-ne el seu conjunt. Posteriorment, feren propostes de projectes, en clau estratègica, per ser incorporats a l'EDLP. El conjunt de projectes presentats pels participants varen ser, igualment, prioritzats.

PROPOSTA D'OBJECTIUS D'ACORD AMB ELS AGENTS PARTICIPANTS

- Protegir els espais regenerats i boscos
- Impulsar maquinària mancomunada
- Facilitar pasturatge regenerativa
- Recuperació d'espais comuns per a la reforestació
- Impuls a noves subvencions
- Adaptar la legislació urbanística
- Adaptar la legislació agrària
- Aturar la fragmentació de la propietat de la terra
- Aturar el canvi d'ús de la terra
- Creació de cooperatives de base
- Creació de marca de productes
- Impulsar la sostenibilitat econòmica de las explotacions a través de las cooperatives

- Impulsar fórmules per aconseguir la vertebració del territori i dimensió per afrontar els reptes del sector
- Millorar la coordinació administrativa
- Vertebrar i donar suport a una xarxa de projectes tractors
- Augmentar el percentatge de matèries en els sòls mitjançant la reutilització dels bioresidus
- Generar circuits de tractament de residus km0
- Impulsar l'economia agrària d'escala
- Fer de l'EDLP ha de ser un suport i flexible de cara a les diferents iniciatives
- Millorar la qualitat dels sòls agraris, per reduir les necessitats de reg i obtenir alimentós amb major valor nutricional
- Desenvolupar projectes que beneficiïn la rendibilitat i economia empresarial
- Analitzar els projectes que compleixin amb els criteris establerts
- Donar visibilitat i suport a nous projectes
- Fer un espai de cooperatives per a la venda i distribució de productes locals que defensi preus justos
- Incentivar i promocionar el producte local
- Visualització i comunicació al públic en general i en diversos idiomes del productor local per zones i punts de venda i productes a través d'una l'app

PRIORITZACIÓ DELS OBJECTIUS IDENTIFICATS D'ACORD AMB ELS AGENTS PARTICIPANTS

1. Incentivar i promoure el producte local
2. Impulsar la sostenibilitat econòmica de les explotacions agràries
3. Impulsar la economia agrària d'escala
4. Millorar la qualitat del sòl agrari
5. Desenvolupar i donar suport a projectes empresarials
6. Adaptar la legislació urbana i agrària
7. Millorar la coordinació administrativa
8. Augmentar el percentatge de matèries en els sòls mitjançant la reutilització de bioresidus
9. Protegir espais regenerats i boscos
10. Donar suport a projectes tractors en xarxa

11. Generar circuits de tractament de residus km0
12. Impulsar maquinària mancomunada
13. Distribuir el producte local d'una manera ètica i sostenible amb el productor i per a la butxaca de l'usuari final
14. Fomentar els projectes comuns amb les cooperatives i associacions
15. Fer un espai per a la venda cooperativa i distribució del producte local
16. Major visualització del producte local, apps, publicitat
17. Servei d' accés públic de consultoria i mentoria en món rural
18. Impuls de la transformació digital
19. Foment de la diversificació d'activitats
20. Formació específica
21. Millora de la dimensió i de la competitivitat empresarial
22. Ajudar a la digitalització per a la traçabilitat dels productes

PROPOSTA DE PROJECTES D'ACORD AMB ELS AGENTS PARTICIPANTS

- Maquinària mancomunada als ajuntaments i entitats, a disposició de la població del poble i la zona
- Projecte Flor de Figa, reintroducció del cultiu de les figueres en secà
- Creació d'imatge de producte en cooperativa, regenerant terres, rendibilitzant finques, valorant productes més sostenibles
- Accés a consultories, mentories i formació específica en temes d'interès per als agents (tots els col·laboradors) i no exclusiu del productor agrícola o agro-alimentari
- Reforestació de cultius mitjançant alzines micoritzades donant productes com la tòfona
- Promoure nous cultius (major si són de secà encara que necessiten regadiu en els seus inicis)
- Distribució de petits productors a botigues i establiments de restauració
- Proposta Balears verd: regeneració dels ecosistemes terrestres i marins. Sembrar un milió d'arbres fruiters i regenerar la posidònia
- Cooperativa que fomenti la venda directa del producte local a un preu just pel pagès i el comprador
- Donar suport a la plantació d'arbres per pal·liar les plagues que maten les espècies tradicionals
- Xarxa de projectes amb finançament exterior i oferir una identitat diferenciadora

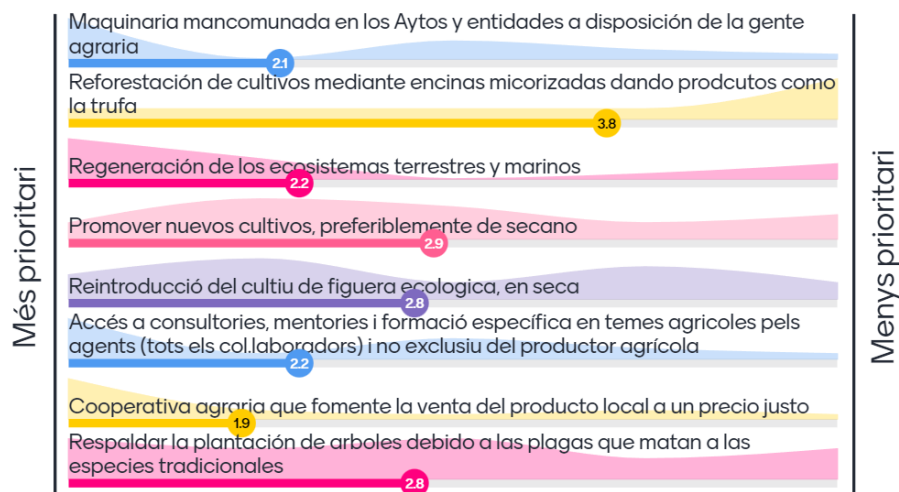
- Creació de petits cellers amb varietats locals, ecològiques aprofitant els antics cellers, creant rutes de degustació dins dels pobles, creant una imatge de marca autèntica, agrupant diverses D.O
- R +D de la llana per: regeneració del sòl, retenció de l'aigua, major valor nutricional dels cultius, transformació del residus, reducció de costos, reducció de CO2, valorar el producte local
- Companyies de promoció específica per al mercat local i turístic (no local) dels productes, recursos i serveis disponibles per a ells
- Formació en gestió de residus en explotacions rurals
- Crear una xarxa a través de les joves agricultors
- Projecte d'assessorament en vermicompostatge de km0 per a explotacions agràries on poder transformar els bioresidus en humus de cucs, utilitzant fertilitzant en el mateix sòl que es produeix
- Creació d'ajuts directes per a la cooperació i promoció de plataformes de venda
- Creació de sistemes de distribució cooperativa dels productes agraris
- Creació d'una aplicació web per al foment de les connexions entre els pagesos, maquinària, etc.
- Son Pou de sa Majorala: centre d'interpretació de l'ametlla
- Projecte "més de la vinya". Es proposa la reutilització de les restes del raïm que es tiren per a la producció de productes nutricionals (súper-aliments) i altres per a la producció de biofertilizant
- Formació i recerca en la transformació de residus agraris i ramaders en recursos per a l'adaptació al territori a l'augment de temperatures i l'estrès hídric.
- Reforestació i de boscos comestibles, accés al producte local de la finca més propera, cursos i tallers per conèixer i cuidar els projectes instal·lats.
- Sobirania alimentària silvestre
- Impulsar els projectes d'integració cooperativa
- Crear un servei d'assessorament per a les explotacions per afrontar els nous reptes de digitalització
- Reforçar les mesures comercials de les cooperatives per crear una xarxa de distribució
- Foment de les cooperatives com una fórmula d'emprenedoria col·lectiva

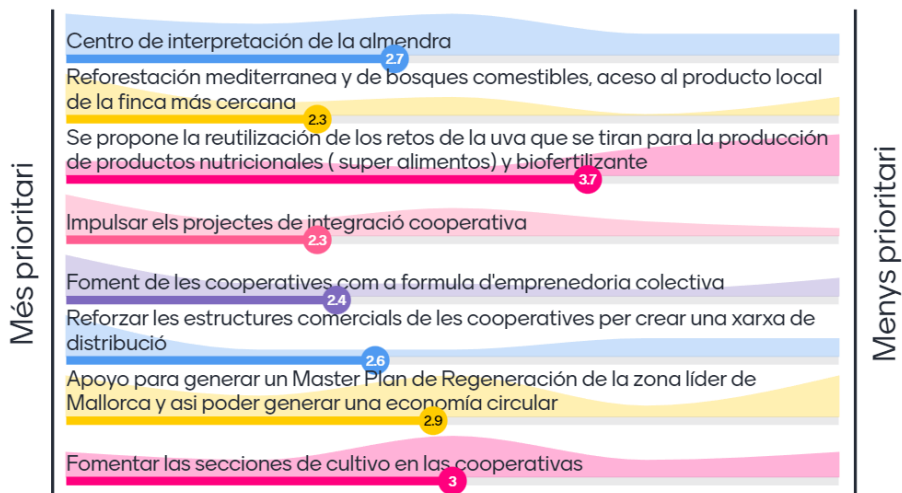
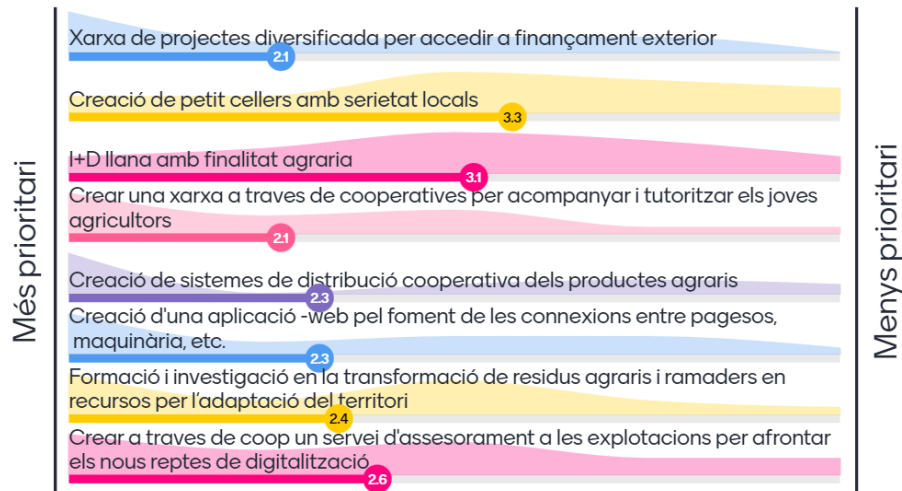
- Suport per generar un Màster Pla de Regeneració de la zona LEADER de Mallorca i així poder generar una economia circular de suport local (estil s'Horta de València o WetNet)
- Manca de coneixement d'equips executors i joves. Integració de formació agrícola regenerativa en escoles, generació de contingut, formació per readaptar professionals
- Fomentar les seleccions de cultiu en les cooperatives
- Fomentar les cooperatives d'explotació comunitària de la terra

PRIORITZACIÓ DE PROJECTES D'ACORD AMB ELS AGENTS PARTICIPANTS

1. Cooperativa que fomenti la venda del producte local a un preu just
2. Maquinària mancomunada als ajuntaments i entitats a disposició de la gent
3. Xarxa de projectes diversificada per a l'economia
4. Crear una xarxa a través d'un pla d'atenció i tutoritzar els joves agricultors
5. Regeneració dels ecosistemes terrestres i marins
6. Accés a consultories, mentories i formació específica en els agents (tots els col·laboradors) i no exclusiu del productor agrícola
7. Creació de sistemes de distribució cooperativa dels productes agraris
8. Creació d'una aplicació -web per al foment de la connexió entre pagesos, maquinària, etc.
9. Reforestació mediterrània i de boscos comestibles, accés al producte local de la finca més propera
10. Impulsar projectes d'integració cooperativa
11. Campanyes de promoció específica per a mercat local i turístic (no local) dels productes, recursos i serveis disponibles per a ells
12. Formació i recerca en la transformació de residus agraris i ramaders en recursos per a l'adaptació del territori
13. Foment de les cooperatives com a fórmula d'emprenedoria
14. Distribució de petits productors a botigues i establiment de restauració
15. Reforçar les mesures comercials de les cooperatives per crear una xarxa de distribució
16. Servei d'assessorament a les explotacions per afrontar els nous reptes de la digitalització
17. Creació d'ajuts per a la cooperació i promoció de plataformes de venda

18. Centre d'interpretació de l'ametlla
19. Donar suport a la plantació d'arbres per pal·liar les plagues que maten les espècies tradicionals
20. Reintroducció del cultiu de figuera en secà
21. Promoure nous cultius, preferiblement de secà
22. Suport per generar un Màster Pla de Regeneració de la zona LEADER de Mallorca i així poder generar una economia circular
23. Formació en gestió de residus en explotacions rurals
24. Fomentar les seccions de cultiu a les cooperatives
25. I+D llana amb finalitat agrària
26. Creació d'imatge de producte, basat en el cooperativisme, regenerant terres, rendibilitzant les terres, valorant productes, sostenible
27. Creació de petits cellers amb varietats locals
28. Projectes d'assessorament en vermicompostatge de km0 per a explotacions agràries on poder transformar els bioresidus
29. Reutilització de les restes del raïm per a la producció de productes nutricionals (super aliments) i biofertilitzant
30. Reforestació de cultius mitjançant alzines micoritzades donant productes com la tòfona

18.4 Annex IV: Criteris de selecció

CRITERI	SUBCRITERI	BÀREM	VERIFICACIÓ
Territori (15 punts)	1.1. Densitat del municipi on es desenvolupa el projecte (màx. 10 punts)	(1.1.a) Municipi ≤ 50 hab/km² o zona rural Mallorca: 10 punts	Dades de densitat de població de l'IBESTAT (Ariany, Banyalbufar, Deià, Escorca, Estellencs, Fornalutx, Petra, Puigpunyent i Valldemossa)
		(1.1.b) Municipi entre 51 i 100 hab/km²: 7 punts	Dades de densitat de població de l'IBESTAT (Algaida, Artà, Bunyola, Campanet, Campos, Lloret de Vistalegre, Llubí, Mancor de la Vall, Maria de la Salut, Montuïri, Porreres, Sant Joan, Santa Eugènia, Selva, Sencelles i Sineu)
		(1.1.c) Municipi > 100 hab/km² o zona LEADER: 4 punts	Dades de densitat de població de l'IBESTAT (Alaró, Binissalem, Búger, Calvià, Consell, Costitx, Esporles, Inca, Lloseta, Manacor, Pollença, Sa Pobla, Santa Margalida, Santa Maria del Camí, Sóller, Vilafranca de Bonany o varis municipis de la zona LEADER)
	1.2. Emplaçament en espais naturals protegits (màx. 5 punts)	(1.2.a) Parc Natural: 5 punts	Visor IDEIB amb la capa Espais Naturals Protegits Illes Balears
(1.2.b) Xarxa Natura 2000 (LIC/ZEPa), Paratge Natural: 4 punts		Visor IDEIB amb la capa Natura 2000 Illes Balears	
(1.2.c) ANEI, ARIP o AAPI: 3 punts		Visor IDEIB amb la capa Figures LEN	
Promotor (35 punts)	2.1 És titular de una explotació agrària prioritària, agrícola/professional/principal o explotacions preferents (màx. 6 punts)	(2.1.a) Explotació agrària prioritària o agrícola/professional/principal: 6 punts	Comprovant mitjançant alta en el registre. FOGAIBA aporta les dades.
		(2.1.b) Explotació preferent: 2 punts	Comprovant mitjançant alta en el registre. FOGAIBA aporta les dades.
	2.2 Entitat de nova creació (2 punts)	(2.2.a) Entitat amb menys de 2 anys: 2 punts	Escriptura de constitució o certificat del registre corresponent
	2.3 Cooperativa agrària o SAT (6 punts)	(2.3.a) Ser una cooperativa agrària o una SAT: 6 punts	Escriptura de constitució o certificat del registre corresponent
		2.4 Dimensió de l'empresa (màx. 6 punts)	(2.4.a) Microempresa: 6 punts
	(2.4.b) Petita empresa: 4 punts		Informe de l'INSS: Nombre anual mitjà de treballadors en situació d'alta (<50 treballadors)
	2.5 Jove (4 punts)	(2.5.a) Té entre 18 i 40 anys: 4 punts	Es considerarà que el projecte està liderat per una persona jove quan es compleixi alguna de les següents condicions: Persones físiques: el titular és jove (entre 18 i 40 anys) Persones jurídiques (cooperatives, SAT, associacions, societats mercantils, etc.): almenys el 33% de la propietat, de la junta o dels càrrecs directius siguin ocupats per joves. Comunitats de béns i societats civils: almenys el 33% de les quotes de participació estiguin en mans de joves, o bé la representació principal del projecte (persona representant davant l'administració) sigui jove.
			Es considerarà que el projecte està liderat per una dona quan es compleixi alguna de les següents condicions: Persones físiques: la titular és una dona. Persones jurídiques (cooperatives, SAT, associacions, societats mercantils, etc.): almenys el 33% de la propietat, de la junta o dels càrrecs directius siguin ocupats per dones. Comunitats de béns i societats civils: almenys el 33% de les quotes de participació estiguin en mans de dones, o bé la representació principal del projecte (persona representant davant l'administració) sigui una dona.
	2.7 Primera participació convocatòria LEADER (3 punts)	(2.7.a) Promotor que no ha presentat projecte a convocatòries LEADER anteriors: 3 punts	Segons registres de l'Associació Mallorca Rural corresponents a les convocatòries de l'estratègia anterior (anys 2020, 2022 i 2024)
		(2.8.a) El promotor ha participat a alguna edició de RuralUp o RuralGo: 4 punts	El promotor s'ha presentat a la convocatòria dels premis aportant la documentació sol·licitada.
Projecte (95 punts)	3.1 Vinculació amb l'estratègia (màx. 18 punts)	(3.1.a) Encaixa amb tots els objectius de l'Estratègia: 18 punts	Memòria tècnica
		(3.1.b) Encaixa amb dos objectius de l'Estratègia: 15 punts	Memòria tècnica
		(3.1.c) Encaixa amb un objectiu de l'Estratègia: 12 punts	Memòria tècnica
	3.2 Viabilitat tècnica i econòmica (12 punts)	(3.2.a) El projecte és viable tècnicament i econòmicament: 6-12 punts	Documentació necessària segons les bases de la convocatòria. Si el projecte té una viabilitat alta, 12 punts; mitja 8 punts i mínima 6 punts.
		3.3 Ocupació (màx. 5 punts)	(3.3.a) El projecte generarà com a mínim dos llocs de feina: 5 punts
	(3.3.b) El projecte generarà un lloc de feina: 3 punts		La persona no ha de pertanyer a l'entitat en el moment de la sol·licitud. S'ha de especificar la plaça i les condicions.
	(3.3.c) Incorporació d'una persona en pràctiques (FP, universitari o doctorat) o millora de les condicions laborals: 2 punts		Conveni entre les dues entitats (formativa i laboral) o ampliació de contracte laboral.
	3.4 Tipologia de projecte (màx. 8 punts)	(3.4.a) Projecte productiu: 8 punts	Memòria tècnica
		(3.4.b) Projecte no productiu: 5 punts	Memòria tècnica
	3.5 Pressupost del projecte (màx. 8 punts)	(3.5.a) Pressupost superior a 40.000 €: 8 punts	Pressupost detallat del projecte
		(3.5.b) Pressupost entre 15.001 € i 40.000 €: 6 punts	Pressupost detallat del projecte
		(3.5.c) Pressupost total del projecte fins a 15.000 €: 3 punts	Pressupost detallat del projecte i tenint en compte el mínim de la convocatòria.
	3.6 Contribució a l'activitat agrària (màx. 6 punts)	(3.6.a) El projecte està directament vinculat a l'activitat agrària: 6 punts	Segons la definició d'Activitat Agrària de la Llei 3/2019, de 31 de gener, Agrària de les Illes Balears
		(3.6.b) El projecte dona suport directe a l'activitat agrària: 4 punts	Memòria tècnica
	3.7 Digitalització (màx. 4 punts)	(3.7.a) S'incorpora l'automatització d'un procés existent o la implementació d'un sistema d'intel·ligència artificial: 4 punts	Memòria tècnica i descripció del procés
		(3.7.b) El projecte incorpora digitalització generat: 2 punts	Memòria tècnica i descripció del procés
	3.8 Útilitat pública (8 punts)	(3.8.a) Projecte amb benefici directe per a la comunitat promogut per l'administració pública: 8 punts	Memòria tècnica i escriptura de constitució o certificat del registre corresponent
	3.9 Transformació (8 punts)	(3.9.a) El projecte permetrà transformar producte local a través de cadenes curtes: 8 punts	Memòria tècnica
	3.10 Impacte supramunicipal (màx. 4 punts)	(3.10.a) Impacte en més d'un municipi: 4 punts	Memòria tècnica
(3.10.b) Impacte en només un municipi: 2 punts		Memòria tècnica	
3.11 Multisectorialitat (4 punts)	(3.11.a) El projecte integra de manera efectiva >2 sectors econòmics o àmbits d'activitat: 4 punts	Memòria tècnica amb descripció dels sectors implicats. Es consideraran sectors econòmics o àmbits d'activitat diferents aquells que pertanyen a diferents seccions o divisions de la classificació CNAE (ex. agricultura, indústria agroalimentària, turisme, comerç, serveis educatius, etc.).	
3.12 Qualitat de la documentació presentada a la sol·licitud (màx. 10 punts)	(3.12.a) Alta qualitat: 10 punts	Es presenta tota la documentació requerida, la memòria és clara i suficient per a la comprensió de la inversió, s'inclouen 3 pressupostos comparables, desglossats i detallats, i no són necessaris aclariments per a la seva valoració.	
	(3.12.b) Mitjana qualitat: 6 punts	Hi ha mancances en la documentació o en la comprensió de la inversió, deficiències en els pressupostos i/o es requereixen aclariments puntuals per a la seva correcta valoració.	

18.5 Annex V: Taula d'objectius generals i específics.

EIX	OBJECTIU GENERAL	OBJECTIU ESPECÍFIC
E1. ECONÒMIC	O1. Enfortiment del sector primari a través de la competitivitat, especialització, formació i emprenedoria.	OE 1.1. Potenciar la diversificació productiva, la multisectorialitat i sinergies
		OE 1.2. Fomentar la professionalització i digitalització del sector.
		OE 1.3. Impulsar la modernització tecnològica
		OE 1.4. Millorar la comercialització i presència en mercats.
E2. SOCIAL	O2. Sobirania alimentària, conservació, visualització i relleu generacional com motor de cohesió social.	OE 2.1. Millorar la igualtat d'oportunitats: dona rural, joves, noves incorporacions.
		OE 2.2. Reforçar la presència del sector primari i la pagesia local en la societat, promovent la visibilització del sector.
		OE 2.3. Afavorir l'accés a la terra i als recursos.
		OE 2.4. Conservar, recuperar i posar en valor el patrimoni natural, cultural i paisatgístic del territori, incloent-hi infraestructures, espais i elements que contribueixin a reforçar la identitat i la cohesió local.
E3. MEDIAMBIENTAL	O3. Adaptació climàtica i gestió eficient dels recursos naturals.	OE 3.1. Impulsar pràctiques agràries, ramaderes i cinegètiques sostenibles que fomentin la resiliència del sector, la conservació de les varietats locals i les races autòctones, l'economia circular i la gestió responsable dels residus vegetals i forestals.
		OE 3.2. Millorar la gestió i eficiència hídrica.
		OE 3.3. Impulsar la gestió energètica sostenible.
		OE 3.4. Reforçar la gestió forestal preventiva i la formació ambiental per enfortir la protecció del territori.